

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΜΣ: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΟΥ ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ ΣΤΗ
ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ
της
Κυριακού Ευρυδίκης

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Γεωργία Καλογήρου
Εξεταστές: Καθηγητής Κωνσταντίνος Ντίνας
Ομότ. Καθηγητής Αθανάσιος Νάκας

Φλώρινα, Φεβρουάριος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1 ^ο Κεφάλαιο: Εισαγωγή	
1.1 Πρόλογος – τοποθέτηση ερευνητικού προβλήματος	4
1.2 Υποθέσεις, στόχοι και οριοθετήσεις της έρευνας.....	4
1.3 Το υλικό της μελέτης – Η Γυφτοπούλα.....	4
1.4 Μέθοδος μελέτης.....	5
2 ^ο Κεφάλαιο: Θεωρητικό μέρος	
2.1 Ο ορισμός της ρητορικής	6
2.2 Η έννοια του ύφους	8
2.3 Η ρητορική του Παπαδιαμάντη	8
2.4 Τα υπό μελέτη σχήματα λόγου	
2.4.1. Η επαναφορά	11
2.4.1.α Συντακτική επαναφορά/ επιφορά.....	12
2.4.1.β. Άλλα είδη επαναφοράς.....	12
2.4.1.γ. Συνωνυμική επαναφορά.....	13
2.4.1.δ. Συνδυασμοί της επαναφοράς με άλλα σχήματα λόγου.....	14
2.4.2. Η συνωνυμική παράταξη	17
2.4.3. Το ασύνδετο σχήμα	19
2.4.4. Η μεταφορά	20

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

1 ^ο Κεφάλαιο: Τα σχήματα λόγου στη Γυφτοπούλα.....	22
1.1 Η επαναφορά στη Γυφτοπούλα	22
1.2 Σχολιασμός της επαναφοράς στη Γυφτοπούλα.....	93
1.3 Η συνωνυμική παράταξη στη Γυφτοπούλα	103
1.4 Σχολιασμός της συνωνυμικής παράταξης στη Γυφτοπούλα	129
1.5 Το ασύνδετο σχήμα στη Γυφτοπούλα	130
1.6 Σχολιασμός του ασύνδετου σχήματος στη Γυφτοπούλα.....	132

1.7 Η μεταφορά στη γυφτοπούλα	133
1.8 Σχολιασμός της μεταφοράς στη Γυφτοπούλα	137
2 ^ο Κεφάλαιο:Συμπεράσματα	139
Βιβλιογραφία	141

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1^ο Κεφάλαιο: Εισαγωγή

1.1. Πρόλογος – τοποθέτηση ερευνητικού προβλήματος

Το θέμα της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της αφηγηματικής ρητορικής του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη στο μυθιστόρημα *Γυφτοπούλα*. Γίνεται μία σύντομη ιστορική αναδρομή της έννοιας της ρητορικής και αναλύεται η ρητορική του Παπαδιαμάντη με βάση τους σύγχρονους ερευνητές. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η ρητορική του Παπαδιαμάντη μέσα από κάποια σχήματα λόγου που χρησιμοποιεί συχνά στο υπό εξέταση μυθιστόρημα. Τέλος, αποδεικνύεται ότι τα σχήματα αυτά αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του ύφους του Σκιαθίτη πεζογράφου.

1.2. Υποθέσεις, στόχοι και οριοθετήσεις της έρευνας

Το γεγονός ότι ο Παπαδιαμάντης χρησιμοποιεί συνειδητά και κατ' επανάληψη ρητορικά σχήματα λόγου, τα οποία αποτελούν στοιχεία του ύφους του, είναι η βασική υπόθεση της παρούσας εργασίας. Στόχος είναι η ανίχνευση, η καταγραφή και η ανάλυση ορισμένων σχημάτων λόγου στη «Γυφτοπούλα». Συγκεκριμένα, τα σχήματα λόγου που θα εξεταστούν είναι η επαναφορά, οι συνδυασμοί της επαναφοράς με άλλα σχήματα, η συνωνυμική παράταξη, το ασύνδετο σχήμα και η μεταφορά. Δεν επεκταθήκαμε σε άλλα σχήματα λόγου ή σε άλλα χαρακτηριστικά της ρητορικής του Π., διότι δεν το επιτρέπει η έκταση της παρούσας εργασίας. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι τα σχήματα αυτά χρησιμοποιούνται συχνότερα από κάποια άλλα στο συνολικό έργο του Π. και θα θέλαμε να το αποδείξουμε και στα πλαίσια του συγκεκριμένου μυθιστορήματος.

1.3. Το υλικό της μελέτης - Η Γυφτοπούλα

Το υλικό της έρευνάς μας είναι «Η Γυφτοπούλα», το τρίτο μυθιστόρημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (1851 - 1911) που δημοσιεύθηκε επώνυμα στην εφημερίδα *Ακρόπολις* το 1884.

Πριν από τον Πρόλογο, δίνονται κατατοπιστικές πληροφορίες για την ανακάλυψη στη Λακωνία ενός σπηλαίου με αρχαία αγάλματα, που το θεωρούσαν κατοικία του οραματιστή φιλοσόφου Γεωργίου Γεμιστού - Πλήθωνα (1355 - 1454). Το μυθιστόρημα ξεκινά από τη Ρόδο, όπου ο Πλήθων κυνηγημένος από τους διώκτες του, ρίχνει από ένα βράχο την πενταετή κόρη που κρατά στην αγκαλιά του, πιστεύοντας ότι την στέλνει στην αθανασία. Η μικρή, όμως, σώζεται και επιβιώνει. Αρκετά χρόνια μετά, δεκαεξαετή πλέον, θα την συναντήσουμε στη Λακωνία με το όνομα Αϊμά ως θετή κόρη οικογένειας γύφτων, απ' όπου προέρχεται και το «Γυφτοπούλα».

Κυρίαρχο θέμα είναι η περιπλάνηση της Αϊμάς, που βρίσκεται σε αναζήτηση της ταυτότητάς της. Βρίσκεται συνέχεια μπροστά σε διώκτες και διεκδικητές. Θα ξαναβρεθεί στα χέρια του Πλήθωνα και θα αποδεχτεί το γάμο της με τον Μάχτο, ως μέσο για να της αποκαλύψει ο Πλήθων την καταγωγή της. Τελικά, στην προσπάθειά της να βγει από το πληθώνιο άντρο με το Μάχτο για να συναντήσουν τον Πλήθωνα, εγκλωβίζονται από σεισμό και σκοτώνονται από τα αγάλματα των θεών που πέφτουν επάνω τους. Εδώ λαμβάνει χώρα και η τελευταία πράξη. Στο σπήλαιο, από το οποίο και ξεκίνησε.

Στο μυθιστόρημα δίνονται πληροφορίες για τα σχέδια του Πάπα, που προκειμένου να στείλει βοήθεια για τη σωτηρία της Πόλης, απαιτεί την ένωση των Εκκλησιών, για τον Γεώργιο Σχολάριο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, τον μητροπολίτη – Καρδινάλιο Βησσαρίωνα, για καθολικά μοναστήρια...Κυρίως, όμως, δίνονται πληροφορίες για τον Γεώργιο Γεμιστό Πλήθωνα, που κατά τον Παπαδιαμάντη, είναι ο *«όψιμος αναμορφωτής»*, που *«δεν έχει άλλο σκοπόν από την δόξαν»*, που για το λαό δεν ήταν ο σοφός, ο νομοθέτης, αλλά ο *«μάγος»* που ήθελε να *«παίξει κατά τον χρόνον τούτον την παιδιάν του Εωσφόρου»*.

Μέχρι το τέλος του έργου, δε μαθαίνουμε ποια ήταν η Γυφτοπούλα Αϊμά. Ήταν βασιλοπούλα; Ήταν προσωποποίηση της χριστιανικής πίστης που κυνηγούσε ο Πλήθων; Πάντως, είναι πρόσωπο μυστηριώδες, όπως μυστηριώδεις είναι οι βλέψεις και τα αισθήματα που τρέφει γι' αυτήν ο Πλήθων.

1.4. Μέθοδος μελέτης

Τα σχήματα λόγου που προαναφέρθηκαν ανιχνεύονται στο μυθιστόρημα, ταξινομούνται και οργανώνονται σε πίνακες, ξεχωριστούς για κάθε σχήμα λόγου. Τα

παραδείγματα παρουσιάζονται με βάση τη σειρά που έχουν στα κεφάλαια του έργου. Για τα σχήματα της επαναφοράς και της συνωνυμικής παράταξης, υπάρχει δίπλα σε κάθε παράδειγμα σύντομος σχολιασμός κατά το πρότυπο του Νάκα. Οι λέξεις και οι φράσεις που εμπλέκονται στα σχήματα λόγου τονίζονται με διάφορες υπογραμμίσεις. Μετά από κάθε πίνακα γίνονται σχόλια με βάση τις θέσεις των Νάκα, Καλοσπύρου και Κοπιδάκη. Στα συμπεράσματα της εργασίας συνοψίζονται τα κύρια ευρήματά της και γίνεται σχολιασμός των όσων αναφέρθηκαν για το έργο του Παπαδιαμάντη «Γυφτοπούλα».

2^ο Κεφάλαιο: Θεωρητικό μέρος

2.1 Ο ορισμός της ρητορικής

Η ρητορική, η οποία αναπτύχθηκε παράλληλα με την οργάνωση της κοινωνίας, είναι συνυφασμένη με την πολιτική ελευθερία και τη δημοκρατία. Σύμφωνα με τον Rotry, χωρίς τη ρητορική η πολιτική θα ήταν κενή και χωρίς την πολιτική η ρητορική θα ήταν τυφλή. (Rotry, 1996, σελ. 23). Η έννοια της πειθούς στη ρητορική είναι διαχρονική και, για τον Abrams, ένας ρήτορας, για να πείσει το ακροατήριό του, χρειάζεται να τους διδάξει και να τους συγκινήσει (Abrams, 2001, σελ.39). Ο Cole αναφέρει ότι «αν και η ρητορική είναι η επιθυμία που προσπαθεί να κάνει το έργο της φαντασίας, ωστόσο, η ρητορική είναι πιθανό και ιστορικά περισσότερο ακριβές να οριστεί ως η γραμμένη λέξη που προσπαθεί να επιτελέσει το έργο της ομιλούμενης λέξης» (1991, σελ. 1).

Οι αρχαίοι πίστευαν πως η ρητορική τέχνη είχε τις ρίζες της στη Σικελία, στις δημοκρατικές Συρακούσες, όπου ο Κόρακας και ο μαθητής του Τισίας επινόησαν τη διαίρεση κάθε λόγου σε προοίμιο, διήγηση, αποδείξεις και επίλογο, και μελέτησαν ορισμένους αποδεικτικούς τρόπους και τα επιχειρήματα. Στους ίδιους αποδίδεται και ο ορισμός «ρητορική έστι πειθοῦς δημιουργός» (http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_051.html)

Η αγγλική λέξη «rhetoric» προέρχεται από την ελληνική ρητορική «rhetorikē», η οποία ιδιαίτερα χρησιμοποιήθηκε από τον κύκλο του Σωκράτη τον 5ο αιώνα π.Χ. , ενώ πρώτη φορά εμφανίστηκε στο διάλογο *Γοργίας* του Πλάτωνα

(Kennedy, 1994, σελ.3). Πιο συγκεκριμένα, κατά τον ίδιο, η ρητορική στους Έλληνες δηλώνει την πολιτική τέχνη της δημόσιας ομιλίας όπως αυτή αναπτύχθηκε στις συνελεύσεις, στα δικαστήρια και σε κάθε άλλη επίσημη περίπτωση στις συνταγματικές κυβερνήσεις των ελληνικών πόλεων, ιδιαίτερα στη δημοκρατία της Αθήνας (Kennedy, 1994, σελ.3).

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη «η ρητορική είναι τέχνη, όπως και η ποίηση.» και «η ρητορική είναι η ικανότητα ανεύρεσης επιχειρημάτων που σε κάθε ζήτημα θα γίνουν όσο το δυνατόν πιστευτά..». Με άλλα λόγια, ρητορική λέγεται η τέχνη με την οποία οργανώνεται ένας ωραίος λόγος. Το σύνολο των μέσων με τα οποία στηρίζουμε το λόγο που χρησιμοποιούμε για να πείσουμε, άσχετα αν είναι σωστός ή λάθος στο περιεχόμενο (Κρασανάκης, 2016).

Τον 20ο αιώνα όμως η μελέτη της ρητορικής αλλάζει κατεύθυνση. Την περίοδο αυτή εμφανίστηκαν ποικίλες θεωρίες, οι οποίες απείχαν από το αρχικό πλαίσιο του όρου.

Η σπουδαιότερη ίσως από αυτές τις θεωρίες είναι αυτή του Roman Jakobson. Ο Jakobson ανήκει στον γλωσσολογικό κύκλο της Πράγας και απηχεί τις θέσεις των Ρώσων φορμαλιστών περί επιστημονικής μελέτης της λογοτεχνίας (Fokkema, 2004, σελ.39- 43). Η βασική θέση τους ήταν ότι οι μηχανισμοί της λογοτεχνίας θα έπρεπε να απομακρυνθούν από τα λογοτεχνικά κείμενα για να μπορέσουν να μελετηθούν (Fokkema, 2004, σελ. 41-43).

Ο Jakobson εισήγαγε τους ρητορικούς τρόπους της *μεταφοράς* και της *μετωνυμίας*, θεωρώντας τους ως βασικούς τρόπους για να μπορέσει να οργανωθεί η γλώσσα και η λογοτεχνία.Ο ίδιος πρότεινε ένα αρκετά ιδιαίτερο και περίπλοκο μοντέλο που αντιμετωπίζει τα (λογοτεχνικά) κείμενα ως τύπο επικοινωνίας.

Από την άλλη, τον ίδιο αιώνα, υπήρχαν και αρκετοί μελετητές που υποστήριζαν την διαχρονικότητα της αρχαίας ρητορικής θεωρίας. Ένας από αυτούς είναι ο Curtius στο έργο του *Europäische Literatur und Lateinisches Mittelalter* (1948). Ακολούθησε ο Perelman (1958) με τη *Rhetorique Nouvelle*, την οποία βάσισε στην αριστοτέλεια θεωρία. Τέλος, ο Lausberg στο έργο του *Handbuch der Literarischen Rhetorik* (1960) μετέφρασε και ταξινόμησε αρχαίες λογοτεχνικές θεωρίες με βάση τον Κοιντιλιανό (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 256).

Κλείνοντας την ενότητα αυτή θα θέλαμε να αναφέρουμε τη θέση του Καλοσπύρου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να γίνει η προσέγγιση στην ρητορική του Παπαδιαμάντη. Ο Καλοσπύρος αμφιβάλει σχετικά με το πόσο

είναι ταιριαστές και ικανές οι νεώτερες λογοτεχνικές θεωρίες περί ρητορικής να χρησιμοποιηθούν για τη μελέτη της ρητορικής του Παπαδιαμάντη. Εμείς από την πλευρά μας υιοθετούμε την άποψη ότι « η περίπτωση του Παπαδιαμάντη πλησιάζει την αρχαία ρητορική θεωρία και ως γενετική παρουσίαση, σε συνδυασμό με τα εγγενή στα κλασικά κείμενα στοιχεία προφορικότητας» (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 264).

2.2. Η έννοια του ύφους

Ύφος ενός συγγραφέα είναι η συνειδητή επανάληψη ορισμένων γλωσσικών χαρακτηριστικών σχημάτων που απαρτίζουν ένα ξεχωριστό γλωσσικό σύστημα (Μπαμπινιώτης, 1984, σελ. 43). Κατά τον Μαντά, το ύφος αποτελείται από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά με βάση τη συχνότητα που παρουσιάζουν οι γλωσσικές δομές του συγγραφέα.

Ο Καλοσπύρος αναφέρει ότι ο Dubois δέχεται πως «η λογοτεχνική γλώσσα δημιουργείται και συντελείται à l'écarte, δηλαδή με την απόκλιση από την κρατούσα γλωσσική νόρμα ή, ακριβέστερα, με το μετασχηματισμό αυτής της νόρμας βάσει απόηχων της ρωσικής φορμαλιστικής σχολής και κυρίως των τεσσάρων μετασχηματιστικών κατηγοριών της ars oratoriae του Κοϊντιλιανού (Inst. 1, 5, 38 - 41): adiectio, detractio, transmutatio και immutatio» (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 256).

Ο Enkvist σημειώνει ότι το ύφος είναι απλώς ένας δηλωτικός όρος, μια συντεταγμένη έκφραση που μπορεί να καθοριστεί με βάση κάποιες άλλες, θεμελιώδεις έννοιες. Δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση γλωσσική αρχή. Αυτό σημαίνει πως κάθε γλωσσολόγος - μελετητής μπορεί να εξηγήσει στους αναγνώστες ή στο κοινό τι ακριβώς εννοεί με τη συγκεκριμένη λέξη και με ποια μεθοδολογία κατέληξε στα συμπεράσματά του (Enkvist, 1973, σελ. 147).

2.3. Η ρητορική του Παπαδιαμάντη

Η ρητορική του Παπαδιαμάντη, που τα τελευταία χρόνια έχει μελετηθεί εκτενώς και συστηματικότερα, έχει την καταγωγή της στους αρχαίους συγγραφείς (Χριστοδούλου, 2011), στους Πατέρες της εκκλησίας (Καλοσπύρος, 2011) και στα λατρευτικά κείμενα (Κοπιδάκης, 2011).

Από τους πρώτους που ασχολήθηκε με το ζήτημα του εσχηματισμένου λόγου στον Παπαδιαμάντη είναι ο Μαντάς στη διδακτορική του διατριβή με τίτλο «Ο τροπικός Παπαδιαμάντης». Στη διατριβή αυτή έκανε προσπάθεια, ώστε να προσεγγίσει την έννοια της μεταφοράς, η οποία θεωρείται δείκτης ποιητικότητας, αφού αποδεικνύει τη φαντασία του υποκειμένου/συγγραφέα (Μαντάς, 1994, σελ. 4). Συμπεραίνει ότι ο Παπαδιαμάντης δεν παράγει τη μεταφορά πρωτογενώς, αλλά την προσλαμβάνει δευτερογενώς, εφόσον υπάρχουν συνειρμικές συνδέσεις με την αρχαία ελληνική γραμματεία και τα κείμενα των Ακολουθιών (1994, σελ. 70). Σημειώνει πως «η γραφή του Παπαδιαμάντη είναι μια γραφή σχεδόν οικολογική, συντηρητική, όχι με την ιδεολογική, αλλά με τη θεολογική σημασία του όρου: η συντήρηση δεν προκύπτει λόγω φοβίας αλλά από σεβασμό και αγάπη στο υπάρχον, στο βιωμένο από την κοινότητα, από τη συναίσθηση ότι το παραδομένο μπορεί να εξασφαλίσει την ομαλή συνέχεια στη γλώσσα και στον κόσμο» (Μαντάς, 1994, σελ.83). Τέλος, αναφέρει ότι ένα ακόμα χαρακτηριστικό του έργου του Παπαδιαμάντη είναι ο λογαοιδικός τρόπος, που αποδεικνύεται από τη μουσικότητα, το ρυθμό της γλώσσας και τη σύνταξη που χρησιμοποιεί. Ο τρόπος αυτός αφορά τη φωνή εκείνη που έχει την ικανότητα να ισορροπήσει ανάμεσα στο πεζό και στο ποίημα (Μαντάς, 1994, σελ. 64).

Στον τόμο «Ρητορικός Παπαδιαμάντης» που περιλαμβάνει κείμενα των Μ.Ζ. Κοπιδάκη, Γ. Χριστοδούλου, Αθανασίου Νάκα και Νικολάου Καλοσπύρου, επιχειρείται με συστηματικό τρόπο η προσέγγιση της ρητορικότητας του Παπαδιαμάντη.

Συγκεκριμένα, ο Κοπιδάκης ερευνά το ασύνδετο σχήμα στο έργο του Παπαδιαμάντη, ως χαρακτηριστικό του ύφους του. Υποστηρίζει πως το σχήμα αυτό έχει τις καταβολές του στην προφορικότητα που διακρίνει τα εκκλησιαστικά κείμενα, τα οποία βρίθουν από ασύνδετα. Τα πρότυπα, δηλαδή, του Σκιαθίτη συγγραφέα ήταν οι λατρευτικές ακολουθίες με τις οποίες η σχέση του ήταν βιωματική.

Παράλληλα, στον ίδιο τόμο, ο Χριστοδούλου μελετά τις αρχαιοελληνικές λέξεις στο έργο του Παπαδιαμάντη. Μελέτησε τη γλώσσα του και παρέθεσε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα (Χριστοδούλου, 2011, σσ. 29-40). Σημειώνει πως από πολύ νωρίς ο Παπαδιαμάντης ήρθε σε επαφή με τα κείμενα των αρχαίων ρητόρων Αισχίνη, Δημοσθένη, Ισοκράτη και Λυκούργου. Είναι φανερό η επιρροή του από τον Όμηρο, τους τραγικούς ποιητές, τον Μένανδρο και τον Λουκιανό (Χριστοδούλου, 2011, σσ. 33-39).

Ο Νάκας, με κριτήρια περισσότερο γλωσσοφιλολογικά, εντοπίζει και αναδεικνύει τεχνικές και σχήματα λόγου που χρησιμοποιεί ο Παπαδιαμάντης. Έχοντας δείγματα σχημάτων λόγου από το σύνολο του πρωτότυπου έργου του Παπαδιαμάντη, ο Νάκας συμπεραίνει ότι οι τεχνικές αυτές ανήκουν σε μια ρητορική παράδοση που ξεκινά τόσο από την εποχή των αρχαίων κλασικών όσο και από την ελληνόγλωσση υμνογραφία. Διαπιστώνει, όπως και άλλοι μελετητές, ότι ο Π. όχι μόνο γνωρίζει ρητορικά κείμενα της θύραθεν και της εκκλησιαστικής γραμματείας, αλλά και εφαρμόζει συνειδητά πολλά από τα σχήματα λόγου που συνηθίζονται σε αυτά (Νάκας, 2011, σελ 242 - 246). Σε αποσπάσματα που παραθέτει από το έργο του κορυφαίου λογοτέχνη, ταξινομεί τα σχήματα λόγου, όπως είναι η συνωνυμική επαναφορά, η συντακτική επαναφορά/ επιφορά και πιο σύνθετες μορφές επαναφοράς (επιμεριστική, ανακεφαλαιωτική, συνθετικοπαραγωγική, συμπλοκή, διπλή, τριπλή) Επίσης, καταγράφει συνδυασμούς της επαναφοράς με άλλα σχήματα λόγου όπως το ασύνδετο, το πολυμορφικό, το κλιμακωτό, το κατ' άρσιν και θέσιν, την επαναστροφή, το ομοιοτέλετο/ ομοιοκάταρκτη, το ετυμολογικό, την επαναδίπλωση και τη λεξική αντίθεση.

Σύμφωνα με τον Καλοσπύρο, όταν μελετά κανείς τα σχήματα λόγου στο έργο του Παπαδιαμάντη, δεν πρέπει να περιορίζεται στους συνήθεις ορισμούς που δίνουν διάφορα εγχειρίδια ρητορικής τέχνης, αφού το παπαδιαμαντικό κείμενο έχει ενδιαίτητη – και όχι εξεζητημένη- μουσικότητα, φαινόμενο που παραπέμπει σε παραδοσιακότερες θεωρήσεις. Ακόμη, ο Καλοσπύρος, επισημαίνοντας τη διαφορά ανάμεσα στην αρχαία και νεώτερη ρητορική θεωρία και απορρίπτοντας τις «νεόκοπες» ρητορικές θεωρίες για την περίπτωση του Π., καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ρητορική του Π. πλησιάζει στην αρχαία ελληνική ρητορική θεωρία (Καλοσπύρου, 2011, σελ 258 - 264). Μεταξύ άλλων, ο Καλοσπύρος αναδεικνύει τον ρόλο κάποιων σχημάτων λόγου, όπως η μεταφορά και το υπερβατόν, στο παπαδιαμαντικό κείμενο. Συγκεκριμένα, τονίζει ότι «ο μεταφορικός λόγος στο παπαδιαμαντικό κείμενο εξυπηρετεί, θεραπεύει, τρέφει τη μεταφυσική των αποκαλύψεων μιας ανεπίψαυστης δια των γυμνών αισθήσεων ομορφιάς...». Αναφορικά με το παπαδιαμάντειο υπερβατό, αναφέρει ότι αυτό κατάγεται από τον Όμηρο, τους λυρικούς και τον Πίνδαρο, και τη βυζαντινή υμνογραφία. Ενστερνιζόμενος την άποψη του Marouzeau, λέει πως κατά το διαχωρισμό η διάταξη των λέξεων είναι τέτοια που ο αναγνώστης να κρατήσει στη μνήμη του τον

προσδιορισμό ως τη στιγμή που θα εμφανιστεί το ουσιαστικό. Αυτή η αναμονή είναι που θέτει μια έμφαση στον προσδιορισμό (Καλοσπύρου, 2011, σελ. 280, 288).

2.4. Τα υπό μελέτη σχήματα λόγου

2.4.1. Η επαναφορά

Επαναφορά είναι η αυτούσια λεξική επανάληψη και μάλιστα επανάληψη αυτόνομων λεξικών μονάδων, που συμμετέχουν με ολόκληρο το σημαίνόμενο και το σημαίνον τους ανάμεσα σε νοηματικές ενότητες με σημασιοσυντακτικό παραλληλισμό (Νάκας, 2011, σελ. 48). Απαραίτητη προϋπόθεση, δηλαδή, για να υπάρξει η επαναφορά, είναι ο γραμματικός παραλληλισμός, που στους αρχαίους τεχνογράφους, ήταν γνωστός ως «πάρισον» και «ισόκωλον» (Νάκας, 2009).

Σύμφωνα με τον Νάκα, στο άρθρο του, «Σχήματα λεξικής και φραστικής επανάληψης στη ρητορική και τη λογοτεχνία», εκτός από τη νοηματική αλληλουχία και συνεκτικότητα, την ισοτοπία του κειμένου, η βασική λειτουργία της επαναφοράς είναι να προσδίδει ενότητα και έμφαση, άλλοτε στο θέμα και άλλοτε στο σχόλιο. Αλλά και στην εξωτερική συνοχή, τη φανερή και έκδηλη, συμβάλλει η επαναφορά, που ούτως ή άλλως προσφέρει ο παραλληλισμός, με την αυτούσια επανάληψη των εμπλεκόμενων μονάδων. (Νάκας, 2009). Για παράδειγμα, με την επαναφορά αρχαιοπρεπών χρονικών επιρρημάτων, ο Παπαδιαμάντης δίνει χρονική συνοχή στην περιγραφή (Νάκας, 2011, σελ. 53).

Κατά τον ρήτορα του 3ου μ.Χ. αι. Aquila Romanus (Lausberg, Handbook of Literary Rhetoric: a Foundation for Literary Study, 1998, σ. 282) η επαναφορά είναι ένα σχήμα στη χρήση του οποίου καταφεύγουν ο Δημοσθένης και ο Κικέρωνας και όλοι οι δεινοί ρήτορες, κυρίως όταν θέλουν και οι ίδιοι να φανούν συγκινημένοι και τους δικαστές να συγκινήσουν. Στην εποχή μας, ο Henri Morier (Dictionnaire de Poétique et de Rhétorique, σσ. 109-10) υποστηρίζει ότι η επαναφορά ως έκφραση «προκύπτει αιτιολογημένα σε περιπτώσεις έμμονης επιθυμίας, εγκαρτέρησης, αθεράπευτου έρωτα, ανελέητου μίσους, αγανάκτησης κτλ. Σ' όλες, όμως, τις περιπτώσεις, η επαναφορά δίνει το σήμα ότι η έκφραση ενός συναισθήματος εξαντλείται και μόνον με την επανάληψή του». (Νάκας, 2009).

2.4.1.α. Συντακτική επαναφορά/ επιφορά

Στο σχήμα της συντακτικής επαναφοράς επαναλαμβάνεται η ίδια λέξη ή φράση, δύο ή περισσότερες φορές, ανάμεσα σε νοηματικές ενότητες με σημασιολογικό παραλληλισμό (Νάκας, 2011, σελ. 48).

Η λέξη που επαναλαμβάνεται μπορεί να βρίσκεται στην αρχή μιας πρότασης ή φράσης οπότε χαρακτηρίζεται ως **αρχική επαναφορά**, ή να βρίσκεται κάπου στη μέση, οπότε λέγεται **μεσαία επαναφορά**. Σε περίπτωση που οι επαναλαμβανόμενες λέξεις βρίσκονται στο τέλος των προτάσεων, τότε γίνεται λόγος για **τελική επαναφορά ή επιφορά** (Νάκας, 2011, σελ. 48).

Η λέξη που επαναλαμβάνεται μπορεί να ανήκει σε οποιοδήποτε μέρος του λόγου (επίθετο, ρήμα, ουσιαστικό κτλ.). Κάθε περίπτωση επαναφοράς διαδραματίζει ένα συγκεκριμένο ρόλο στο παπαδιαμαντικό κείμενο. Λόγου χάρη, η επαναφορά ουσιαστικού μπορεί να προσδίδει στο σχήμα της επαναφοράς είτε καταλογικό χαρακτήρα, είτε συγκινησιακή φόρτιση (Νάκας, 2011, σελ. 63). Τη ρηματική επαναφορά αξιοποιεί ο Π. συχνά σε ό, τι αφορά τις ρητορικές ερωταποκρίσεις, δείγμα σαρκαστικής ειρωνείας του συγγραφέα (Νάκας, 2011, σελ. 69).

2.4.1.β. Άλλα είδη επαναφοράς

Εκτός από την αρχική, μεσαία και τελική επαναφορά, ο Νάκας αναφέρει ότι η συντακτική επαναφορά πραγματώνεται και ως:

- **επιμεριστική / ανακεφαλαιωτική**

Ένας συνολικός όρος τίθεται στην αρχή και επιμερίζεται στη συνέχεια (πρέπει να υπάρχει αυτούσια λεξική επανάληψη) και το ανάποδο ισχύει για την ανακεφαλαιωτική, η οποία συνήθως είναι χαλαρή επαναφορά (Νάκας, 2011, σελ 171, 189).

- **συνθετικοπαραγωγική (προθηματική, επιθηματική)**

Συνίσταται στο ότι επαναλαμβάνονται δεσμευμένα μορφήματα συνηθέστερα ως προθήματα (α΄ συνθετικά), αλλά και ως επιθήματα (β΄ συνθετικά). Τα προθήματα

συν-, ημι-/μισο-, φιλο-, πολύ-, χριστο-, ισο- είναι τα συχνότερα στο παπαδιαμαντικό έργο. Οι συνθετικοπαραγωγικές επαναφορές πλαισιώνονται και από άλλου είδους επαναφορές ή διαφορετικά σχήματα (Νάκας, 2011, σελ. 196).

- **Συμπλοκή (συντακτική και συνθετικοπαραγωγική)**

Κατά το σχήμα της συντακτικής συμπλοκής, επάλληλες προτάσεις αρχίζουν και τελειώνουν με τις ίδιες λέξεις. Ο συνδυασμός, δηλαδή, της επαναφοράς και της επιφοράς συνιστά τη συντακτική συμπλοκή (Νάκας, 2011, σελ. 201). Η σύνθεση της αρχικής σ-π. επαναφοράς με την τελική σ-π. επαναφοράς λέγεται συνθετικοπαραγωγική συμπλοκή. Ο συνδυασμός ομοιοκάταρκτου και ομοιοτέλετου είναι υποπερίπτωση της σ-π. συμπλοκής (Νάκας, 2011, σελ. 203).

- **διπλή, τριπλή, πολλαπλή συντακτική επαναφορά**

Δύο ή τρεις ή παραπάνω διαφορετικές μεταξύ τους λεξικές μονάδες επαναλαμβάνονται ταυτόχρονα και παράλληλα στις ίδιες θέσεις. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει ο τρόπος με τον οποίο ο Π. ενισχύει τη συνεκτικότητα, με την πληθωρική εξωτερική συνοχή της πολλαπλής επαναφοράς.

- **επαλληλία επαναφορών**

Στον Παπαδιαμάντη, η επάλληλη επαναφορά διαφόρων ειδών λέξεων, καθώς επίσης και ο συνδυασμός της επαναφοράς με άλλα επαναληπτικά σχήματα εμφανίζονται σε σημεία μεγάλης ή/ και παρατεταμένης συναισθηματικής φόρτισης. Στο στόμα του μυθιστορηματικού του ήρωα Μάχτου (της Γυφτοπούλας), τον οποίο διακατέχει μεγάλη και ειλικρινής συγκίνηση, ο Παπαδιαμάντης βάζει μια τριπλή επαναφορά (βλ. σελ 53 στην παρούσα εργασία), που τη διαδέχονται επαλληλώς και άλλες επαναφορές (Νάκας, 2011, σελ. 243).

2.4.1.γ. Συνωνυμική επαναφορά

Συνωνυμική επαναφορά είναι η επαναφορά με βάση το σημαινόμενο, με τους σημασιολογικά συγγενείς όρους να εντοπίζονται στην ίδια θέση των παράλληλων νοηματικών ενοτήτων (Νάκας, 2011, σελ. 45).

2.4.1.δ. Συνδυασμοί της επαναφοράς με άλλα σχήματα λόγου

- Επαναφορά και **ασύνδετο σχήμα**

Ο συγγραφέας τού Περί Έρμηνείας Δημήτριος (εκδ. Walz, ix, σσ. 110 και 64), αξιολογώντας το σχήμα της επαναφοράς της αναγνώριζε ‘μεγαλείο’, ‘δεινότητα’ και ‘χάρη’. Τονίζει επίσης ότι ο συνδυασμός της επαναφοράς με το ασύνδετο προσδίδει μεγαλοπρεπή χαρακτήρα στο λόγο (Νάκας, 2011, σελ. 217).

Παράλληλα, σε ένα από τα πιο γνωστά σημεία τού Περί Ύψους, ο Λογγίνος μιλώντας για την ισχύ, την πειθώ και το κάλλος που προσδίδει στο ρητορικό κείμενο η συνδυαστική εφαρμογή της επαναφοράς με άλλα σχήματα, αναφέρεται ειδικότερα στον συνδυασμό της επαναφοράς με το ασύνδετο σχήμα (Νάκας, 2011, σελ. 217).

- Επαναφορά και **πολυμορφικό σχήμα**

Το πολυμορφικό σχήμα, που είναι γνωστό και ως πολύπτωτον, συνίσταται στο ότι επαναλαμβάνεται η ίδια λεξική μονάδα, αλλά σε άλλον τύπο. Μετονομάστηκε από πολύπτωτον σε πολυμορφικό ή πολύτυπον, για να μπορεί να συμπεριλάβει και τις εναλλαγές, όχι μόνο στις πτώσεις (τα γένη ή τους αριθμούς) των ονομάτων, αλλά και στις μορφές ή τους τύπους των ρημάτων (Νάκας, 2011, σελ. 219). Ο συνδυασμός της επαναφοράς με το πολυμορφικό συνιστά χαλάρωση και όχι κατάργηση του κυρίαρχου σχήματος. Σε πολλά παραδείγματα στο κυρίως μέρος της εργασίας, ο συνδυασμός αυτών των δύο σχημάτων αναφέρεται ως χαλαρή επαναφορά. Αξιολογώντας το σχήμα, οι αρχαίοι τεχνογράφοι υποστήριζαν ότι η συμπαράθεση ιδιαίτερα δίπλα δίπλα δύο διαφορετικών τύπων ζωηρεύει ή ενδυναμώνει την έκφραση (π.χ. ο πρώτος των πρώτων) (Νάκας, 2017, σελ. 493).

- Επαναφορά και **κλιμακωτό σχήμα**

Κλιμακωτό σχήμα έχουμε όταν παρουσιάζεται μια σειρά από καταστάσεις ή ενέργειες, από τις οποίες η καθεμιά είναι πιο έντονη από την προηγούμενη της. Ο κλιμακούμενος (νοηματικά) δεν είναι συνήθως (υπάρχει περίπτωση να είναι) ο

επαναφερόμενος όρος, αλλά τα συντακτικά εξαρτήματα που συναπαρτίζουν με τον επαναφερόμενο τα παράλληλα «κώλα». Στην αύξουσα κλιμάκωση συντελείται βαθμιαία ανάβαση από ασθενέστερες σε ισχυρότερες φράσεις υπό μορφή κλίμακας. Στη φθίνουσα συμβαίνει το αντίστροφο (Νάκας, 2011, σελ. 221).

π.χ. Ἀλλὰ δὲν δύνασαι, δὲν πρέπει, δὲν εἶναι θεμιτὸν οὐδὲ ὄσιον, τὸ νὰ κηρύττης τὰ διδάγματα ταῦτα εἰς τὸν κόσμον... Μέρος Β, Κεφάλαιο Β, Η Γυφτοπούλα

- Επαναφορά και **κατ' άρσιν και θέσιν**

Το σχήμα αυτό δημιουργείται όταν λέγεται τι δεν είναι κάτι ή τι δεν συμβαίνει και στη συνέχεια λέγεται το τι τελικά είναι ή τι συμβαίνει. Γίνεται δηλαδή μία αντίθετη και μία καταφατική δήλωση. Οι όροι που εμπλέκονται στο σχήμα «κατά άρσιν και θέσιν» είναι δυνατόν να συμμετέχουν ταυτόχρονα και στο σχήμα της επαναφοράς (Νάκας, 2011, σελ. 222).

π.χ. το εἰμαρμένον νὰ τελειώση ἐδῶ τὸ μαρτύριόν σου. [...] Δὲν ἦτο γραπτὸν νὰ σωθῆς. Πρόλογος, Η Γυφτοπούλα

- Επαναφορά και **επαναστροφή**

Κατά το σχήμα της επαναστροφής, ο λόγος προεκτείνεται κατά παράταξη (τις περισσότερες φορές ασυνδέτως) με τη συνέχιση μιας προτάσεως ή περιόδου με μια λέξη ή φράση που προηγείται αμέσως πριν. Συνήθως, μεταξύ των λέξεων που επαναλαμβάνονται, μεσολαβούν μια ή περισσότερες λέξεις (Τζάρτζανος, 1953, σελ. 303).

Σύμφωνα με τον Νάκα, υπάρχουν δύο είδη επαναστροφής, η συνεκτική και η προσθετική. **Συνεκτική** έχουμε όταν ξεκινά μια νέα πρόταση με την λέξη με την οποία τελειώνει η προηγούμενη (Νάκας, 2005β, σελ. 322). Η **προσθετική** περιλαμβάνει την *παραγωγική* και τη *συντακτική* επαναστροφή. Μια λέξη ή φράση επαναλαμβάνεται αμέσως μετά για δεύτερη φορά, είτε ως σύνθετη με κάποια άλλη λέξη, οπότε μιλάμε για παραγωγική επαναστροφή, είτε συνοδευόμενη από επιπλέον προσδιορισμούς οπότε μιλάμε για συντακτική επαναστροφή (Νάκας, 2005α, σελ. 122).

- Επαναφορά και **ομοιοτέλετο/ ομοιοκάταρκτη**

Όταν δύο ή περισσότερες προτάσεις τελειώνουν με ομοιοκατάληκτες λέξεις, που έχουν δηλαδή ομόηχες ληκτικές συλλαβές, έχουμε ομοιοτέλετα. Όταν είναι ομόηχες οι αρχικές συλλαβές δύο ή περισσότερων λέξεων, τότε πρόκειται για ομοιοκάταρκτη (Νάκας, 2011, σελ. 226).

Ένα μικρό δείγμα από τον συνδυασμό επαναφοράς και ομοιοτέλετου είναι εκεί που η απαίσια γριά Εφταλουτρού κλαίγεται υποκριτικά στις πόρτες των σπιτιών:

π.χ. —Ανοίξατε τὴν πορτίτσα σας εἰς τὴν φτωχὴν, τὴν ἄμοιρην, τὴν ἔρημην γρίτσα. Θὰ σᾶς δώσω τὴν εὐχούλα μου, νὰ τὰ χιλιάνετε, νὰ τὰ μυριάνετε, νὰ πάρετὰ χρονάκιά μου, ὄχι τὰ βάσανά μου. Πάντα μοναχὴ, ἔρημη καὶ σκοτεινὴ ζῶ εἰς αὐτὸν τὸν κοσμᾶκη. Δὲν ἔχω ψωμάκι, δὲν ἔχω λαδάκι, δὲν ἔχω φαγάκι. Ανοίξατε τὴν πορτούλα σας, χριστιανές. Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ

- Επαναφορά και **ετυμολογικό σχήμα**

Συναφές με το πολυμορφικό σχήμα είναι το ετυμολογικό. Η ειδοποιός διαφορά βρίσκεται στο ότι δεν έχουμε την επανάληψη της ίδιας λέξης, αλλά, κατά κάποιο τρόπο, της ίδιας ρίζας με τη συμπάρθεση λέξεων ετυμολογικώς συγγενών αλλά που ανήκουν σε άλλο μέρος του λόγου (Νάκας, 2016, σελ. 476).

- Επαναφορά και **επαναδίπλωση**

Επαναδίπλωση είναι το σχήμα λόγου κατά το οποίο μία λέξη ή φράση επαναλαμβάνεται αμέσως μετά για δεύτερη φορά εντόνως, συνήθως με κάποιον πρόσθετο προδιορισμό της. Πολλές φορές η επαναδίπλωση μοιάζει με παράθεση, ενώ άλλοτε δίνει ιδιαίτερη ένταση και έμφαση στον όρο που επαναλαμβάνεται και τότε μπορεί να χαρακτηριστεί επιτατική, διαβαθμιστική, αθροιστική, επιμεριστική/κατανεμητική, προκατασκευασμένη και προσθετική (Νάκας, 1995, σελ. 480).

- Επαναφορά και **λεξική αντίθεση**

Μιμούμενος τον λαϊκό αφηγηματικό λόγο, ο Παπαδιαμάντης συχνά χρησιμοποιεί τον στερεοτυπικό συνδυασμό της επαναφοράς με τη λεξική αντίθεση (Νάκας, 2011, σελ. 230).

- Επαναφορά και **σχήμα κύκλου**

Το σχήμα κύκλου υπάρχει όταν μια λέξη ή μια ομάδα λέξεων επαναλαμβάνεται στην αρχή και στο τέλος μιας ενότητας λόγου.

Στην παρούσα μελέτη δεν εντοπίστηκαν παραδείγματα, στα οποία να συνδυάζεται στενά το σχήμα του κύκλου με την επαναφορά. Απλώς επειδή είναι λίγα τα παραδείγματα με σχήμα κύκλου και συνυπάρχουν με επαναφορές στα ίδια αποσπάσματα, συμπεριλάβαμε το σχήμα του κύκλου στον πίνακα της επαναφοράς.

*π.χ. Νὰ ἔσπαζα τὸ ποδᾶρι μου. Νὰ ἔβγαζα τὸ λαιμό μου. Τζάνουμ, μὴ χτυπιέσθε ἔτσι. Χμού, γρού! **Μάχτο**, φεύγα, μὴ χτυπᾶς. Θὰ σὲ σκοτώσουν, **Μάχτο!** Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ*

- Επαναφορά και **χιαστόν σχήμα**

Χιαστό σχήμα έχουμε ανάμεσα σε δύο ενότητες με όμοια σημασιολογική δομή. Οι όροι της πρώτης φράσης με τους αντίστοιχους σημασιολογικά όρους της δεύτερης φράσης έχουν διαφορετική θέση στη δομή της πρότασης, διατηρούν όμως τον συντακτικό τους ρόλο και τη συντακτική θέση μεταξύ τους (Νάκας, 2011, σελ. 46).

2.4.2. Η συνωνυμική παράταξη

Η συνωνυμική παράταξη είναι σχήμα πλεονασμού. Ο Κοϊντιλιανός υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο σχήμα λόγου γίνεται με μονολεκτικά συντάγματα και με πολυλεκτικά. (Νάκας, 2012, σελ 331)

Ο Κακριδής σημειώνει ότι η συνωνυμική παράταξη είναι μια προσπάθεια να φανεί η αδυναμία των λέξεων που χάνουν την ουσία τους και χρειάζονται μια

δεύτερη λέξη κοντά τους. Ωστόσο, ο Lausberg υποστηρίζει τη θετική άποψη των αρχαίων ρητόρων σχετικά με τη συνωνυμική παράταξη λέγοντας ότι με αυτό τον τρόπο προσδίδεται σημασία σε μια λέξη μέσω των διαφορετικών αποχρώσεων που δίνονται στα συνώνυμα (Νάκας, 2012, σσ. 360-363).

Η συχνότητα με την οποία ο Παπαδιαμάντης χρησιμοποιεί το συγκεκριμένο σχήμα το εντάσσει στα σχήματα λόγου που προσδίδουν συγκεκριμένο ύφος στο συγγραφέα. Το χρησιμοποιεί πολύ συχνά και πολλές φορές η γραφή του γίνεται αναγνωρίσιμη εξαιτίας αυτού του σχήματος λόγου. Ο Παπαδιαμάντης, προκειμένου να χρησιμοποιήσει συνώνυμα, ανατρέχει σε όλες τις φάσεις της ελληνικής γλώσσας, ενώ δεν παραλείπει να χρησιμοποιήσει και έτοιμα σχήματα, στερεοτυπικές σειρές συνωνύμων και λοιπά στοιχεία που μπορούν να εντοπιστούν στην παράδοση, τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου (Νάκας, 2012, σσ. 364-365).

Ο Νάκας διέκρινε τις συνωνυμικές παρατάξεις σε «ομοειδείς» και «ετεροειδείς», ανάλογα με το αν οι συνώνυμοι όροι ανήκουν στην ίδια γραμματική κατηγορία ή όχι. Επιπλέον, η ταξινόμηση μπορεί να διακριθεί σε καθαυτό συνώνυμους, σε παρασυνώνυμους και σε συναφείς όρους. Οι παρασυνώνυμοι ανήκουν στο ίδιο σημασιολογικό πεδίο ενώ στους συναφείς η συνάφεια καθορίζεται από την ενότητα αλλά και την ταυτότητα της οντότητας (Νάκας, 2012, σελ. 328).

Στη συνέχεια, ο Νάκας ταξινομεί τη συνωνυμική παράταξη με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Ασύνδετη σε διμελείς, τριμελείς, τριμελείς και όχι (όταν ο ένας από τους τρεις όρους δεν είναι συνώνυμος), πολυμελείς, πολυμελείς και όχι σειρές.

β) Συνδετική (και πολυσύνδετη) σε διμελείς, τριμελείς, τριμελείς και όχι, πολυμελείς, πολυμελείς και όχι σειρές.

γ) Κλιμακωτή σε νοηματική κλιμάκωση, αύξουσα ή φθίνουσα.

δ) Συνδυασμοί όπως η επαλληλία παρατακτικών σειρών με ή χωρίς εξάρτηση μεταξύ τους και το διπλό/ πολλαπλό συνωνυμικό. Άλλη περίπτωση συνδυασμού της συνωνυμικής παράταξης, είναι με την «συνωνυμική επαναφορά»

(Νάκας, 2012, σελ. 330 - 362).

2.4.3. Το ασύνδετο σχήμα

«Το ασύνδετο είναι σχήμα βραχυλογίας που εμφανίζεται διαχρονικά, με μεγάλη ποικιλία και συχνότητα, σε όλες τις λογοτεχνίες» (Κοπιδάκης, 2011, σελ 23). Ασύνδετο σχήμα έχουμε όταν παραθέτουμε όμοιους όρους ή όμοιες προτάσεις, χωρίς να βάζουμε ανάμεσά τους τους συνδέσμους που χρειάζονται. Η σπουδαιότητά του βρίσκεται στο ότι επιτρέπει την επιτέχνηση και τη σύνοδο των σχημάτων λόγου όπως η επαναφορά, ο επιμερισμός, η επιμονή, η επιστροφή, η αναδίπλωση, η επανάληψη, η αντιστροφή ή επιφορά και η συμπλοκή (Κοπιδάκης, 2011, σελ. 24).

Ο Κοπιδάκης παρατήρησε πως ο Παπαδιαμάντης πολύ συχνά χρησιμοποιεί το ασύνδετο σχήμα και πως αν και κάποιοι μελετητές του Παπαδιαμάντη θεώρησαν ότι αυτό το σχήμα είναι μειονέκτημα της γραφής του, το σχήμα αυτό παρουσιάζει ποιότητα και συνδέεται συνειρμικά με την αρχαία και βυζαντινή γραμματεία (Κοπιδάκης, 2011, σελ. 23).

Επίσης, το ασύνδετο σχήμα στο παπαδιαμαντικό κείμενο έχει κατ' επέκταση σχέση με την εβραϊκή ποίηση και την Παλαιά Διαθήκη, ιδιαίτερα με τα ποιητικά της κείμενα, τα οποία είναι το βασίλειο του ασύνдетου. Σύμφωνα με τον Robert Lowth (1710 - 87) στην πραγματεία του *De Sacra Poesi Hebraeorum*, η εβραϊκή ποίηση εδράζεται στον «παραλληλισμό των μελών», σχήμα λόγου που οι φορμαλιστές θεωρούν ως τον πιο βασικό μηχανισμό της ποίησης, παλαιότερο και από τον ρυθμό και από το μέτρο (Κοπιδάκης, 2011, σελ. 25).

Στα λατρευτικά κείμενα χρησιμοποιείται κατά βάση το ασύνδετο σχήμα, στοιχείο που κάνει τον λόγο πιο προφορικό και ευπαρακολούθητο, αφού απευθύνεται σε ακροατές. Το παπαδιαμαντικό ύφος επηρεάστηκε βαθιά από τη Λατρεία της Εκκλησίας, καθώς όπως είναι γνωστό ο Παπαδιαμάντης ήταν φιλακόλουθος, ωτακουστούσε τις Ακολουθίες, έψελνε και ενίοτε υμνογραφούσε. (Κοπιδάκης, 2011, σελ. 24 - 26). Το παπαδιαμαντικό κείμενο βρίθει από στοιχεία προφορικότητας, όπως είναι η παρατακτική σύνδεση, η άμεση ή εξαρτημένη εκφορά του λόγου, στοιχεία τα οποία απορρέουν από την προφορική δικανική παράδοση των αρχαίων ρητόρων και εκλαμβάνουν υφολογική βαρύτητα στο έργο του Π. (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 264 - 266).

2.4.4. Η μεταφορά

Η πρώτη μελέτη του φαινομένου της μεταφοράς ανάγεται στον Αριστοτέλη που αντιμετωπίζει τη μεταφορά ως είδος υπόρρητης σύγκρισης (παρομοίωσης) βασισμένης σε προϋπάρχουσες ομοιότητες (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=38).

Από το έργο του Αριστοτέλη [Περί Ποιητικής (Κεφ. 21, 6-9)] συμπεραίνουμε ότι, μεταφορά είναι το να δώσει σε κάποιο πράγμα όνομα που ανήκει σε κάποιο άλλο πράγμα (Μαντάς, 1994, σελ. 12). Το είδος της μεταφοράς είναι δυνατόν να αποτελέσει κριτήριο νεωτερικότητας, αλλά και σοβαρή ένδειξη για την ειδολογική κατάταξη ενός συγκεκριμένου λογοτεχνικού κειμένου (Μαντάς, 1994, σελ. 6).

Αρχαίοι ρήτορες θεώρησαν ότι η μεταφορά μπορεί να είναι ένα μέσο για να διακοσμηθεί και να επεκταθεί η γλώσσα (Soskice, 1992, σελ. 1). Η μεταφορά συμπίεζεται ανάμεσα στα σχήματα ή τους τρόπους και αποτελεί απλώς a posteriori στολίδι του λόγου.

Πολύ σπουδαίο είναι να διακριθούν οι μεταφορές ως προς την αποτελεσματικότητα, την ικανότητά τους να επιδρούν σε όσους τις ακούνε και να αποκαλύπτουν μια συγκεκριμένη πτυχή της πραγματικότητας που δεν θα ήταν δυνατόν να γίνει αντιληπτή, αν οι μεταφορές απουσίαζαν. Έτσι, με βάση αυτό το κριτήριο, υπάρχει μια διάκριση ανάμεσα σε νεκρές και σε ζωντανές μεταφορές. Η νεκρή μεταφορά δεν προκαλεί την αίσθηση της ρήξης ανάμεσα στο νόημα της λέξης ή της πρότασης και σε εκείνο που ο συγγραφέας την προκαλούσε (Μαντάς, 1994, σελ. 35).

Ο Παπαδιαμάντης έχει χαρακτηριστεί ως ποιητής του πεζού λόγου εξαιτίας των πολλών μεταφορών που υπάρχουν στο έργο του. Η ποιητικότητα του παπαδιαμαντικού έργου στηρίζεται στον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας θεάται τον κόσμο (Πολίτου – Μαρμαρινού, 1987, σελ 56). Η μεταφορά στον Παπαδιαμάντη έχει συμβολικό χαρακτήρα, καθώς δεν παράγει τη μεταφορά πρωτογενώς αλλά την προσλαμβάνει δευτερογενώς (Μαντάς, 1994, σελ 59, 70). Είναι διάχυτες οι συνειρμικές συνδέσεις των μεταφορών με την αρχαία ελληνική γραμματεία και τα κείμενα της Λατρείας.

Τέλος, ο μεταφορικός λόγος χρησιμοποιείται από τον Π. στην περιγραφή των συναισθημάτων των πρωταγωνιστών του. Στο παπαδιαμαντικό κείμενο, η μεταφορά εξυπηρετεί, θεραπεύει, τρέφει τη μεταφυσική των αποκαλύψεων μιας ανεπίψαυστης

ομορφιάς, την επίψαυση ενός υπερβατικού κάλλους που ξεγελά, τη λογοτεχνική αξιοποίηση της γλωσσικής δημιουργικότητας μέσω της δυναμικής του κόσμου μας, της θείας Δημιουργίας (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 280).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

1^ο Κεφάλαιο: Τα σχήματα λόγου στη Γυφτοπούλα

1.1 Η επαναφορά στη Γυφτοπούλα

<p>Ἄγνοῶ ποῖα μαῦρα πελάγη διέπλευσαν καὶ εἰς ποῖον μουσεῖον τῆς Ἑσπερίας διεπεραιώθησαν τὰ κειμήλια ταῦτα.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Χαλαρή επαναφορά ερωτηματικής αντωνυμίας (λόγω πολυμορφίας της και έλλειψης συντακτικού παραλληλισμού) σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἄλλ' ἦτο πεπρωμένον εἰς τὸ <u>ἀγαθὸν τοῦτο</u> πλάσμα νὰ χάνη τὰ <u>πάντα</u> καὶ <u>μηδὲν</u> νὰ κερδίζη εἰς τὸν <u>πλάνον τοῦτον</u> κόσμον.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Λεξικές <u>αντιθέσεις</u> και ομοιοτέλευτα.</p> <p>νὰ χάνη τὰ πάντα ~ μηδὲν νὰ κερδίζη = σχήμα 'εκ παραλλήλου'</p>
<p>Ἀπὸ τῆς πρώιας τῆς προτεραίας, πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν στιγμὴν τῆς Ἡοῦς τὰ ρόδα διεχύνοντο εἰς τὸν αἰθέρα, ὁ γέρον Γάρμπος, <u>παλαιὸς</u> πολέμαρχος, ὅστις εἶχε διέλθει τὸν βίον του συναθροίζων μισθωτοὺς στρατιώτας, ὅπως ἀγωνίζεται μετ' αὐτῶν, ὅτε μὲν συμμαχῶν μὲ τοὺς Τούρκους ἢ μὲ τοὺς Βενετούς, ὅτε δὲ μὲ τοὺς Φράγκους ἢ μὲ τοὺς Ἑλληνας, εἶχεν ἐγερθῆ ἐκ τῆς σκληρᾶς στρωμνῆς του καὶ κράξας τὸν Βράγγην, <u>παλαιῶν</u> σύντροφόν του, τῷ εἶπεν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Συνδυασμός τριπλῆς επαναφοράς και επιμεριστικής επαναφοράς με το λόγο ὅτε.</p>
<p>—Ἄλλ' ἡ γενναιότης σας με συγχωρεῖ νὰ τῆς ἐνθυμίσω, <i>δὲν στερεῖται</i> μόνον τὴν φλοκάταν, εἶπε</p>	<p><i>Δεν στερεῖται</i> (άρνηση / ἄρση) ~ <i>δεν ἔχει</i> = <i>στερεῖται</i></p>

<p>δειλῶς ὁ Βράγγης. Ἡ γενναιότης σας δὲν ἔχει οὔτε στολήν καθαρὰν, οὔτε θώρακα, οὔτε ὑποκάμισον...</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>(κατάφαση / θέση) [άρα, σχήμα ‘κατ’ ἄρσιν και θέσιν’]</p> <p>Ούτε = Συντακτική επαναφορά / πολυσύνδετον.</p> <p>Χαλαρή συνωνυμική παράταξη συναφών ὀρων (στολήν, θώρακα, υποκάμισον) που ανήκουν στο ίδιο σημασιολογικό πεδίο.</p>
<p>Ὁ Δαρῶτας τῷ εἶπεν, ὡς νὰ τὸν εἶχε καλέσει ὁ Βράγγης, ἢ ὡς νὰ τὸν προέτρεπε νὰ μείνη.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Συντακτική επαναφορά (ὡς νὰ τὸν).</p>
<p>Ὅσον σιγανὸν καὶ ἄν ἦτο τὸ κίνημα τοῦ Δαρῶτα, ἀρπάσαντος τὴν φλοκάταν, καὶ ὅσον ἐγγὺς τοῦ ὕψους καὶ ἄν εὐρίσκετο ὁ Βράγγης, ἤκουσεν οὐχ ἦττον ἐλαφρὸν κρότον ὀπισθέν του.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διπλή επαναφορά.</p> <p>Πρώτη λέξη είναι το αντωνυμικό επίρρημα ὅσον.</p> <p>Παραλληλισμός των μελών.</p>
<p>Τί νὰ τῷ εἶπη; Νὰ ψευσθῆ πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Λιμπέρης δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ τὸν φλοκωτὴν; Ἄλλ’ ὁ γέρον ἀρματολὸς ταχέως ἠθελε μάθει τὴν ἀλήθειαν. Νὰ διηγηθῆ τὸ πρᾶγμα ὅπως συνέβη; Ἀλλὰ προσεβάλλετο δεινῶς ἡ φιλαυτία του. Τὸ ἄριστον μέτρον ἐφαίνετο αὐτῷ τὸ ἐξῆς.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επάλληλες ρητορικές ερωτοαποκρίσεις με διπλή επαναφορά.</p>
<p>Ἐρριπεν ἄπληστα βλέμματα ἐπ’ αὐτοῦ. Δὲν ἦτο συνήθης ὀδοιπόρος, δὲν ἦτο ἀπλοῦς παροδίτης. Τὰ πάντα ἐνέφαινον πολὺ τὸ μυστηριῶδες καὶ τὸ</p>	<p>Συνδυασμός συντακτικής και συνωνυμικής επιφοράς.</p> <p>τὸ μυστηριῶδες καὶ τὸ ἀλλόκοτον: Διμελής</p>

<p>ἀλλόκοτον ἐν αὐτῷ.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>συνδετική σειρά συνώνυμων ὀρων.</p>
<p>Ὁ ἄγνωστος δὲν ἐπλησίασεν εἰς τὴν πηγὴν τοῦ ρύακος, δὲν ἐκάθισεν ὑπὸ τὰ δένδρα.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Συντακτικὴ ἐπαναφορὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου δὲν σε συνδυασμὸ με ομοιοκάταρκτα καὶ ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Τετέλεσται, τέκνον, δὲν δύναμαι πλέον νὰ σε σώσω.</p> <p>Τὸ πεπρωμένον τὸ θέλει. Ἦτο γραπτόν. Τίς δύναται νὰ παλαίση με τὴν Μοῖραν; Ἐπὶ μακρὰ ἔτη περιπλανῶμαι. Ὑπνος δὲν ἔκλεισε τὰ βλέφαρά μου, ἀνάπαυσιν δὲν εὔρε τὸ σῶμά μου. Εἰς τὴν κοιλάδα αὐτὴν εἶναι τὸ τέλος. Μοὶ τὸ εἶπεν ἡ ἀψευδῆς φωνή.</p> <p>Ἦτο εἰμαρμένον νὰ τελειώσῃ ἐδῶ τὸ μαρτύριόν σου. Σώζων σε καταστρέφω τὴν πίστιν, φυλάττων σε <u>προδίδω τὸν ὄρκον.</u> Μετῆλθον ὅλα τὰ μέσα. Δὲν ἦτο γραπτόν νὰ σωθῆς. Περιῆλθον ὅλην τὴν γῆν, διέδραμον ὅλην τὴν οἰκουμένην. Οἱ διῶκταί σου εἶναι ἰσχυροί. Ἔχουσι τὴν συμμαχίαν τοῦ πεπρωμένου. <u>Τὸν ἄρτον μου (A) δὲν τὸν ἔθεσα ποτὲ ἐπὶ τραπέζης (B), ἐπὶ προσκεφαλαίου (B') δὲν ἐστήριξα τὴν κεφαλὴν μου (A').</u> Οὐδέποτε ἀνεπαύθην ὑπὸ τὸν ἥλιον, πάντοτε ἠκολούθησα τὴν πορείαν αὐτοῦ, πάντοτε διεσταύρωσα τὴν ἐπιστροφὴν του. <u>Οἱ ἀστέρες ἔλαμπον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ὄμματά μου δὲν ἐκλείσθησαν ἐπὶ τῆς γῆς.</u></p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Θέση ~ ἄρση</p> <p><u>επαλλήλως, δύο λεξικές ἀντιθέσεις</u></p> <p>συνωνυμικὸ σχῆμα</p> <p>χιασμός: (A) (B) x (B') (A')</p> <p>πάντοτε: Συντακτικὴ ἐπαναφορὰ ἀντωνυμικοῦ ἐπιρρήματος το ὁποῖο δηλώνει ἀόριστη συχνότητα (Νάκας 2011, σελ 53)</p>
<p>Τὸ ὄμμα σου, ὦ θεῖε ἄνερ, ἦτο ὄμμα ἀετοῦ, ἡ <u>διάνοιά σου ἦτο</u> τῆς θείας <u>διανοίας</u> κοινωνός.</p>	<p>Μεσαία ἐπαναφορὰ ρήματος καὶ παραλληλισμὸς μελῶν</p>

<p>Πρόλογος</p>	<p><u>ὄμμα</u> ~ <u>ὄμμα</u> ἀετοῦ: συντακτική επαναστροφή <u>διάνοια</u> ~ <u>διανοίας</u> θείας κοινωνός: συντακτική επαναστροφή + πολύπτωτο</p>
<p>Ἄλλ' ἢ κοιτὶς ἐφ' ἧς εὐρίσκειτο, ἐχωρίζετο ἀπὸ τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ ἴστατο ὁ ἄγνωστος, διὰ πλατείας χαράδρας, καὶ ὅπως φθάση ἐκεῖσε ὁ Βράγγης, ὥφειλε νὰ περιγράψῃ εὐρὺν κύκλον. Ἄνωρθώθη καὶ ἔσπευσεν, ἵνα φθάση ἐγκαίρως, ἀλλ' εἰς μάτην.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Χαλαρή συντακτική επαναφορά.</p>
<p>Ἡ παιδίσκη παρεῖχε κατὰ μικρὸν σημεῖα ζωῆς. Στεναγμός τις ἑλαφρός, ὡς λεπτή αὔρα ἐν γαλήνῃ, ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειλέων της. Τὸ πρόσωπον ἦτο λευκόν, ὡς κηρός, καὶ οἱ καστανοὶ βόστρυχοί της περιέβαλλον τὴν μορφήν, ὡς στεφάνη γραπτῆς ἀγίας.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Μεσαία συντακτική επαναφορά του μορίου ὡς με παραλληλισμό μελών.</p>
<p>Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ υἰοθετήσω αὐτὴν τὴν μικράν; Αὐτὴ δὲν ἔχει <u>οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα</u>. Ἐκαστος δύναται νὰ γίνῃ φυσικῶς πατὴρ μιᾶς κόρης, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ σώσῃ καὶ μίαν κόρην ἀπὸ τὸν θάνατον, καθὼς ἐγώ.</p> <p>Ἀλλὰ τίς ἠξεύρει ἂν δὲν εἶμαι καὶ πατὴρ της; Ταῦτα σκεπτόμενος κατήντησε νὰ πιστεύσῃ ὅτι τῶ ὄντι ἢ μικρὰ αὐτὴ ἦτο θυγάτηρ του. Ἐσυλλογίζετο δὲ τὴν ἔκκληξιν, ἣν ἠθέλεν αισθανθῆ ὁ Γάρμπος, ἂν ἐμάνθανεν ὅτι ὁ παλαιὸς σύντροφός του ἀπέκτησεν αἴφνης εἰς τὸ γῆρας μίαν κόρην. Πιθανὸν ὁ ἀλλόκοτος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις τὴν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βράχου, νὰ ἦτο πατὴρ της, ὡς τὸν εἶχεν ὀνομάσει αὕτη. Ἀλλὰ προφανῶς, ἀφοῦ ὑπερέβη πάντα</p>	<p>Ρητορικές ερωτήσεις με επαναφορά του Ἀλλὰ σε απόσταση.</p> <p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε .</p>

<p>ὄρον ἀστοργίας, ἐπιχειρήσας νὰ τὴν φονεύσῃ, ἀπέβαλε διὰ τοῦτο τὰ δικαιώματα τῆς πατρότητος. Καὶ ἀφοῦ οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἡ νεαρὰ αὕτη κόρη εἶχεν ἀνάγκην πατρός.</p> <p>Πρόλογος</p>	
<p>Ἄν ἐλάμβανε τὴν ἀτυχή ταύτην παῖδα εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἐβάδιζε δύο ἢ τρία μίλια, διότι δὲν ἠσθάνετο πλέον κάματον, ἂν ἔβλεπε φῶς λάμπον εἰς τὸν φεγγίτην, καὶ ἔκρουε μετὰ θάρρους καὶ συστολῆς ἅμα τὴν θύραν... Πιθανὸν νὰ δυσηρεστοῦντο οἱ κάτοικοι τῆς καλύβης διὰ τὸ ἄκαιρον καὶ ἀπροσδόκητον τῆς ἐνοχλήσεως, ἀλλ' αὐτὸς θα ὠμίλει, θα διηγείτο με δύο λέξεις τὸ πρᾶγμα, θα μετήρχετο τὴν εὐγλωττίαν τοῦ πάθους καὶ τῆς ὀδύνης, καὶ ἴσως θα τοὺς συνεκίνει.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επαλληλία ἐπαναφορῶν σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἄλλ' ὅμως συνέλαβεν ἀόριστόν τινα φόβον, καὶ ἐσκέφθη ὅτι <u>οὐχὶ παρὰ τῶν διαβατῶν</u>, οἵτινες δὲν εἶχον προφανῶς τὰ μέσα, <u>ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐν οἴκῳ</u> ὄφειλε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επαναφορά σε συνδυασμὸ με σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν.</p>
<p>Ἦτο τὸ στίλβον ἐκεῖνο πρᾶγμα ὅπερ εἶχεν εὐρεῖ ὑπὸ τὴν πλάτανον. Ἦτο δὲ εἶδος ἀργυροῦ ἐγκολπίου, ἔχον ἐγκεχαραγμένα σύμβολα καὶ μίαν λέξιν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επαναφορά ρήματος</p>
<p>— Οὔτε διὰ καύσιμον.</p> <p>— Οὔτε.</p>	<p>Συντακτικὴ ἐπαναφορά τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου Οὔτε σε ετεροεπανάληψη.</p>

<p>— Ούτε διὰ βούλιαγμα.</p> <p>— Ούτε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>	
<p>Σώσατέ με! Σώσατέ με!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>	Επαναδίπλωση
<p>—Αἰμά, ἔκραξεν ὁ Σκούντας, ἀναγνωρίσας αὐτήν, σὺ εἶσαι, Αἰμά;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>	Σχήμα κύκλου
<p>Τζάνουμ*! Πιάστε την! Πιάστε την, γιὰ τὸ Θεό!..</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>	Επαναδίπλωση
<p>Κατφεῖτο δὲ ὑπὸ οἰκογενείας σιδηρουργῶν, συγκειμένης ἐκ τριῶν ἀνδρῶν καὶ δύο γυναικῶν, εἰς οὓς ἐχρησίμευεν οὐ μόνον ὡς κατοικία ἀλλὰ καὶ ὡς ἐργαστήριον. Ἐν τῷ μέσῳ ἔκειτο ἡ κάμινος, κτιστὴ καὶ ὑψηλὴ μέχρι τῶν βουβῶνων ἀνδρικοῦ ἀναστήματος, ἐφ’ ἧς νυχθημερὸν ἔκαιον οἱ ἐξ ἐρείκης ἄνθρακες. Αὕτη συνέχευτο μὲ ἰσοῦψές ἴκριον, ἐφ’ οὗ ἦσαν ἰδρυμένοι αἱ δύο φῦσαι. Διὰ τῆς ἐν τῇ ὀροφῇ μεγίστης ὀπῆς ἐξήρχετο ὁ καπνός. Περὶ τὴν κάμινον <u>ἴσταντο</u> τρεῖς μεγάλοι <i>ἄκμονες</i>, παρ’ αὐτοὺς <u>ἔκειντο</u> οἱ <i>ραιοστῆρες, αἱ σφῦραι, αἱ πυράγραι</i> καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖα.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επαλληλία ἐπαναφορῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία εἶναι χαλαρὴ καθὼς συνδυάζεται με τὸ πολύπτωτον σχῆμα.</p> <p>Ομοιοτέλευτα</p> <p>Ἀσύνδετη σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν (οἱ <i>ραιοστῆρες, αἱ σφῦραι, αἱ πυράγραι</i> καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖα) σε συνδυασμὸ με ἀνακεφαλαιωτικὴ ἐπανάληψη (λοιπὰ ἐργαλεῖα).</p>
<p>Ἐξετέλουν ἐκδρομὰς εἰς τὰ πέριξ, εἴτε πρὸς πώλησιν τῶν προϊόντων τῆς τέχνης εἴτε καὶ πρὸς ἄλλους</p>	Επαναφορά τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου εἴτε .

<p>ἀγνώστους σκοπούς.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	
<p>Εἴτε ἤνοιγε τὸ στόμα, εἴτε κλειστὸν εἶχεν αὐτό, οἱ δύο κυνόδοντες οὐδέποτε ἠδύναντο νὰ κρυβῶσιν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Αρχική συντακτική επαναφορά του διαζευκτικού φθόγγου εἴτε.</p>
<p>Ἐκαστος γογγυσμὸς αὐτοῦ ἀπὴντα εἰς ἕκαστον μορφασμόν, εἰς ἑκάστην θωπείαν καὶ φιλοφρόνησιν τῆς γραίας. Οἱ δύο νέοι γύφτοι ἐσύριζον, ἐτραγῶδουν ἀδιαλείπτως, καὶ δὲν ὠμίλουν ποτέ. Ὁ εἷς ἦτο 22 ἐτῶν, ὁ ἕτερος 19. Ὁ εἷς ὠνομάζετο Βοῦγκος καὶ ὁ ἕτερος Μάχτος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Χαλαρή συντακτική επαναφορά (συνδυασμός με το πολύπλοκον σχῆμα)</p> <p>Διπλή συντακτική επαναφορά σε συνδυασμό με επιμεριστική. (Νάκας, 2011, σελ 209)</p>
<p>Τὴν μὲν <u>ἡμέραν</u> πλὴν τῆς ἐπιμελείας τοῦ κήπου, εἶχε τὴν παρασκευὴν τοῦ φαγητοῦ, καὶ τὴν πλύσιν καθ' ἑβδομάδα, τὴν δ' <u>ἐσπέραν</u> μέχρι βαθείας νυκτὸς <u>ἔρραπτεν</u>, ἔπλεκε καὶ ἐμβάλωνε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επαναφορά του οριστικού άρθρου <i>την</i> η οποία συνοδεύεται ἀπὸ ἀντίθετες λέξεις.</p> <p>Τέλος υπάρχει και μια συνωνυμική σειρά συναφῶν ὀρων.</p>
<p>Εἶπομεν ὅτι ὄχι μόνοι οἱ τρεῖς γύφτοι εἰργάζοντο πάντοτε, καὶ τοῦτο ἐμετρίαζε τὴν μονοτονίαν τῶν γογγυσμῶν τοῦ πρώτου γύφτου, τῶν μειδιαμάτων καὶ ἀκκισμῶν τῆς γραίας καὶ τῶν ἀδιαλείπτων συριγμῶντων δύο μικρῶν γύφτων.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επαναφορά του οριστικού άρθρου τῶν που συνοδεύεται ἀπὸ ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Σὲ παρακαλῶ, κυρά, ἐπανελάβεν ἡ νέα, μάλωσέ τα, νὰ μὴ μοῦ πειράζουσιν τὰ φυτά μου. Τί κακὸν τοὺς κάμνουν τὰ καημένα τὰ φυτά μου; Ἐγὼ <u>τὰ</u></p>	<p>Συντακτική επιφορά.</p> <p>Ακολουθεῖ συνωνυμική σειρά και τέλος ἄλλη μία</p>

<p><u>περιποιοῦμαι</u>, τὰ <u>ποτίζω</u>, <u>κοπιάζω</u> τόσον δι' αὐτά. Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μοῦ ρίχνουν πέτρες, νὰ μοῦ τὰ καταστρέφουν;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>επαναφορά.</p>
<p>—Ἐγώ; εἶπεν ἡ νέα ἀγανακτοῦσα. Ἐγὼ τὰ ἐπείραξα; Καὶ τί εἶχα ἐγὼ νὰ κάμω με αὐτά; Ὅχι μόνον δὲν τὰ ἐπείραξα, ἀλλ' οὐδὲ εἶπα εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ τὰ πειράξῃ, ἐνῶ ἂν τὸ ἔλεγα, τότε δὲν θὰ εἶχα ἀνάγκην νὰ σᾶς παρακαλέσω διὰ τίποτε. Ἀλλὰ θέλω με τὸ καλόν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Επαναφορά τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἐγὼ.</p>
<p>Ἡ νέα ἐσταμάτησεν ἄκουσα. Ἦκροάσθη μετὰ προσοχῆς. Τῷ ὄντι δὲν ἠπατᾶτο. Ἡ φωνὴ ἦτο γνωστὴ εἰς τὴν ἀκοήν τῆς. Ἡδύνατο νὰ μὴ τὴν εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀλλ' ὅμως δὲν τὴν εἶχε λησμονήσει. Ἡ φωνή αὕτη ἐνεποίησε βόμβον καὶ ζάλην εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς. Τῇ ἐνθύμιζε παλαιόν τι <i>συμβάν</i>, φοβερὸν <i>συμβάν</i> τῆς βρεφικῆς ἡλικίας τῆς. <i>Καὶ</i> ὅποια τρομερά, ἀλλὰ <i>καὶ</i> ἐναργῆς <i>ἀνάμνησις</i>! Πάντα τὰ ἄλλα τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου χρόνου ἦσαν συγκεχυμένα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς, μόνον ἡ <i>ἀνάμνησις</i> αὕτη ἔμενε σαφῆς. Ἦκροάσθη πάλιν. Τῷ ὄντι, ἦτο ἡ φωνή, ἡ φωνὴ ἧς τὸν ἦχον δὲν εἶχε λησμονήσει.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Επαλληλία ἐπαναφορῶν σε ἀπόσταση. Συντακτικὴ ἐπαναφορὰ οὐσιαστικῶν (<i>συμβάν, ἀνάμνησις</i>) σε περιβάλλον συγκινησιακῆς φόρτισης. <i>Επαναδίπλωσις</i> (ἡ φωνή, ἡ φωνή).</p>
<p>— Μήπως ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε; Μήπως ἔχασες τὸν δρόμον;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Αρχικὴ ἐπαναφορὰ τοῦ προτασιακοῦ ἐπιρρήματος Μήπως.</p>

<p>Ἡ Αἷμα δὲν ἠσθάνετο <u>οὐδὲν ἐν τῇ καρδίᾳ. Οὐδὲν ἄλλο ἡγάπα εἰμὴ τὸ φῶς, τὴν αὖραν, τὰ ἄνθη καὶ τὴν ἐργασίαν.</u></p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὐδὲν σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα και συνωνυμική σειρά.</p>
<p>Τὸ συνδέον αὐτὴν πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην πλειότερον ἀκόμη καὶ τοῦ ἄρτου καὶ τῆς στέγης καὶ τῆς συνηθείας, ἦτο τὸ κοινὸν τῶν παθημάτων. Τὸ ὄνομα <i>γύφτισσα</i>, τὸ ζοφερὸν τοῦτο μορμολύκειον τῶν νηπίων, τὸ κατάμαυρον ἐκ σκωρίας καὶ καπνοῦ, ὁ κεραυνὸς οὗτος τῆς περιφρονήσεως, ὁ ἐκσφενδονιζόμενος καθ' ἐκάστην κατὰ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων πλασμάτων, <u>δὲν ἐρρίπτετο μόνον κατὰ τῆς δυστυχοῦς γραίας, ἐρρίπτετο καὶ κατ' αὐτῆς, τῆς <u>Αἱμᾶς. Πᾶς</u> διαβάτης, πᾶν παιδίον, πᾶς μοχθηρὸς γείτων, πᾶσα κακότητος γραῦς ἐξετόξευε τὸ βέλος τοῦτο κατὰ τῆς ἀτυχοῦς Αἱμᾶς. Τί νὰ πράξη τότε; Ἀναλογιζομένη ὅτι ἦτο γύφτισσα, ὅτι ἦτο καταδικασμένη νὰ εἶναι <i>γύφτισσα</i>, ὥφειλε τοῦλάχιστον νὰ συμπονή τοὺς συναδέλφους αὐτῆς ἐν τῇ δυστυχίᾳ. <i>Πανταχοῦ ὅπου</i> μετέβαινε, ὅπου ἴστατο, ὄθεν διήρχετο, ἐρρίπτετο κατ' αὐτῆς ὡς λίθος ἀναθέματος ἢ λέξις αὐτῆ.</u></p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν. Συγκεκριμένα του συμπλεκτικού συνδέσμου καὶ, του άρθρου τὸ. Ακολουθεῖ ρηματική επαναφορά (ἐρρίπτετο) σε σχήμα κατ' ἄρσιν και θέσιν. Μετά υπάρχει χαλαρή επαναφορά αντωνυμίας καθώς επαναφέρεται σε διαφορετικά γένη. Στη συνέχεια παρατηρεῖται επεξηγηματική επαναφορά (ὅτι ἦτο γύφτισσα, ὅτι ἦτο καταδικασμένη νὰ εἶναι γύφτισσα).</p> <p>Τέλος υπάρχει επιμεριστική – επεξηγηματική επαναφορά (ὅπου).</p>
<p>Ἐκτύπα τὰς παλάμας ὡς κώδωνα, ὔψου, ὡς σύριγγα, τὴν φωνήν, καὶ ἀνέκραζεν. — Ἡ γυφτοπούλα! Ἡ γυφτοπούλα!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Συντακτική επαναφορά του μορίου ὡς. Ακολουθεῖ επαναδίπλωση.</p>
<p>— Ἄ! ἡ γυφτοπούλα! Ἐδῶ εἶσαι; — Γυφτοπούλα, τί κάμνεις;</p>	<p>Επαναφορά του ουσιαστικού γυφτοπούλα και του συμπλεκτικού συνδέσμου</p>

<p>— Καλά, ἐψέλλισεν ἡ Αἴμα ἐνοχληθεῖσα, καὶ ἐπέσπευσεν ὅπως ἀνασύρη τὸ ταχύτερον δύο ἢ τρία ἰβάνια ὕδατος καὶ ἀπογεμίση τὴν λάγηνον.</p> <p>— Καὶ πῶς δὲν σὲ βλέπομεν, γυφτοπούλα;</p> <p>— Μὴ τὴν πειράζης, εἶπεν ἄλλη, δὲν ἔχει τὴν ὄρεξίν σου.</p> <p>— Καὶ δὲν μᾶς λές, γυφτοπούλα, πῶς περνᾷς τὸν καιρόν σου;</p> <p>— Καὶ ποῦ κρύβεσαι καὶ δὲν σὲ βλέπομεν συχνά;</p> <p>— Γυφτοπούλα, εἶπεν ἄλλη τῶν γυναικῶν, ἓνα πρᾶγμα ἤθελα νὰ σ' ἐρωτήσω. Ἀληθεύει, ὅτι ἐσεῖς, ἡ φυλή σας, τρώγετε ἀνθρώπινον κρέας;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>καὶ σε ετεροεπανάλληψη.</p>
<p>— Ἀνοίξατε τὴν πορτίτσα σας εἰς τὴν φτωχὴν, τὴν ἄμοιρην, τὴν ἔρημην γρίτσα. Θὰ σᾶς δώσω τὴν εὐχούλα μου, νὰ τὰ χιλιάνετε, νὰ τὰ μυριάνετε, νὰ πάρετε τὰ χρονάκιά μου, ὄχι τὰ βάσανά μου. Πάντα μοναχὴ, ἔρημη καὶ σκοτεινὴ ζῶ εἰς αὐτὸν τὸν κοσμᾶκη. Δὲν ἔχω ψωμάκι, δὲν ἔχω λαδάκι, δὲν ἔχω φαγάκι. Ἀνοίξατε τὴν πορτούλα σας, χριστιανές.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Συνδυασμός επαναφοράς και ομοιοτέλετου. Η απαίσια γριά Εφταλουτρού κλαίγεται υποκριτικά στις πόρτες των σπιτιῶν.</p> <p>Η επαναφορά του αποφαιτικού ρήματος δὲν ἔχω συνιστά και ομοιοκάταρκτον, που συνδυάζεται με το απλῶς ομοιοτέλετο ἄλλων ρημάτων που λήγουν σε – (ιάν)ετε καθώς και των υποκορισμένων ουσιαστικῶν σε – άκι. (Νάκας 2011, σελ 226)</p>

<p>Αὕτη έκοῦσα ἄκουσα ἐγέμιζε μεῖ ἐλαιον τὴν φιάλην.</p> <p>— Νὰ χαρῆς τὰ νιάτα σου, νὰ ζήσης, νὰ ἰδῆς τέκνα τέκνων, δὲν σοῦ βρῖσκεται κανένα παλιὸ <u>ὑποκάμισο</u>, καμμιά μαντήλα, κανένα μισοφούστανο...</p> <p>— Δὲν μοῦ περισσεύει τέτοιο πρᾶγμα, ἔλεγεν ἡ οἰκοκυρά. Μακάρι νὰ εἶχα.</p> <p>— Γιά ψάξε, κόρη μου, ἢμπορεῖ νὰ εὔρεθῆ. Κάμε τὸν κόπον.</p> <p>Ἡ οἰκοδέσποινα έκοῦσα ἄκουσα, τῆς ἔδιδεν ἡμιτριβῆ τινα μανδήλαν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Επαναφορά σε απόσταση (έκοῦσα ἄκουσα).</p> <p>Αρχική επαναφορά του υποτακτικού συνδέσμου νὰ, σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα με συναφή ἔννοια, σε ασύνδετο σχῆμα.</p> <p>Χαλαρή επαναφορά του κανένα με τη θετική σημασία (τουλάχιστον ένα) σε συνδυασμό με συνωνυμική επαναφορά (ὑποκάμισο, μαντήλα, μισοφούστανο).</p>
<p>Ταῦτα συνέβαινον καθ' ἐκάστην, ἂν ἡ οἰκοδέσποινα τῆ ἤνοιγε τὴν θύραν. Ἄν ὁμως ἐσκληρύνετο, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τῆ ἀνοίξῃ, τότε ἡ γραῖα ἀπὸ τῶν ἰκεσιῶν μετέβαινεν εἰς τὰς ἐπιπλήξεις καὶ παραινέσεις.</p> <p>— Τόσον σκληρὸς καὶ ἀδιάκριτος εἶσθε! Μὴ τὸ παίρνετε ἀπάνω σας. Ὁ κόσμος εἶναι σφαῖρα καὶ γυρίζει. Κ' ἐγὼ εἶδα χρόνια, κ' ἐγὼ εἶδα εὐτυχίες. Μὴν εἶσθε παράξενες. Θὰ τὸ μετανοήσετε. Καὶ σεῖς θὰ γεράσετε. Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἶδαμεν δὲ πολλά.</p> <p>Μὴ θαρρεῖτε πὼς θὰ εἶσθε πάντα νέες, πὼς θὰ ἔχετε πάντα τοὺς ἄνδρας σας νὰ σᾶς κουβαλοῦν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν.</p> <p>Επαναφορά της λαϊκότητας τριτοπρόσωπης αντωνυμίας τῆ καὶ της προσωπικῆς αντωνυμίας ἐγὼ.</p>
<p>— Κακὴ <u>καὶ</u> διαστραμμένη! Ἄσπλαγχνη <u>καὶ</u> ἀγλύκαντη*! Μὴν εἶσαι δὲ τόσον ὑπερήφανη. Ἡ κακὴ</p>	<p>Επαναφορά σε συνδυασμό με ασύνδετο σχῆμα.</p>

<p>σου γνώμη θὰ σὲ βλάψη. Πολὺ γρήγορα τὸ ἐπῆρες ἐπάνω σου. Δὲν εἶδα γυναῖκα ἀνόητη σὰν ἐσέ. Τί ἐθάρρεψες δά, πὼς εἶσαι καμμιὰ νοικοκυρά, ἀπὸ κεῖνες; Ἐπίστεψες πῶς ἤθελα νὰ ζητήσω τίποτα; Καὶ τί ἔχεις νὰ μοῦ δώσης; Τί ἔκλεισες τὴν πόρτα σου; Ἐχει καμμιὰ τὴν ἀνάγκη σου, θαρρεῖς; Καὶ ποῦ ἠκούσθη νὰ ζητήσωμεν ἐλεημοσύνην ἀπὸ μίαν ὀλόγυμνην, ἀπὸ μίαν τσιτσάνω*, ἀπὸ μίαν ψώραν!...</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	
<p>—Ἄστραπὴ καὶ πούλβερη*, φωτιὰ καὶ ἀστροπελέκι νὰ πέση εἰς τὸ ἐρμάδι σου, νὰ τὸ κάψη, νὰ τὸ κάμη στάχτη καὶ κορνιαχτό!... Κακὴ χολέρα νὰ σᾶς κόψη, μαύρη πανούκλα καὶ ὄστρακιὰ νὰ σᾶς θερίση! Καθὼς ἔκλεισες τὴν πόρτα σου, ἔτσι νὰ μένη πάντα κλειστή, κλειστὴ ναί, καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀνοίξη. Νὰ ρημάξει τὸ ἐρμαδιακό σου, νὰ πέση, νὰ βουλιάξει, νὰ καῖ. Ὁ χρόνος νὰ μὴ σὲ βγάλη, ὁ μήνας νὰ μὴ σ' εὔρη, πέντε νὰ εἶν' αἱ ὄρες σου. Νὰ σαβανώσης τὸν ἄντρα σου ἀνήμερα τὴ Λαμπρὴ καὶ νὰ θάψης τὲς κληῖρες* σου. Κακὴ τρομάρα καὶ συμφορὰ νὰ σᾶς ἔλθη! Ἀπὸ πνίξιμο νὰ μὴ γλυτώσης, ἀπὸ σεισμό καὶ καταποντισμό νὰ μὴ σωθῆς. Νὰ πέση τὸ ἔρμο σου νὰ σὲ πλακώση, τὰ σκυλιὰ νὰ σὲ τραβοῦν, τὰ φίδια νὰ σὲ φάγουν, καὶ τοῦ χρόνου νὰ μὴ σώσης, ἀμήν, Παναγία μου.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Επάλληλες επαναφορές σε συνδυασμό με το ασύνδετο σχήμα.</p>
<p>—Ἐδῶ εἶσαι, ἄπιστη; Ἐδῶ εἶσαι, ἄθεη; Πάντα ἐσένα θὰ βλέπω; Πάντα ἐμπροστὰ στὰ μάτιά μου βρίσκεσαι;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Συνδυασμός αρχικής επαναφοράς και συνωνυμικής επιφοράς (ἄπιστη, ἄθεη).</p>
<p>Ἦτο ἄρα μοχθηρὰ ἡ ἀνθρωπότης, ἡ αὐτὴ ἡ κόρη ἦτο</p>	<p>Ρηματική επαναφορά.</p>

<p>ἀξία μίσους; Ἀλλὰ διατί;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	
<p>Ἄλλ' ὅμως τὸ πρᾶγμα, ὅπως συνέβη, ἠδύνατο νὰ τὸ ἐκλάβῃ ὡς ἀπατηλὴν ὀπτασίαν, διότι ἡ γραῖα ἐκείνη πρῶτην καὶ τελευταίαν φορὰν ὤφθη, οὐδ' ἤξευρέ τις πόθεν ἤρχετο καὶ ποῦ διηθύνετο, οὐδὲ τὴν εἶδεν ἔκτοτε ἀνθρώπινον ὄμμα εἶτε παρὰ τὴν ἀκτὴν, εἶτε εἰς τὴν κόμην, εἶτε παρὰ τὴν συνοικίαν τῶν ἀλιέων.</p> <p>Ἐφόρει δὲ ἀλλόκοτον ἐσθῆτα, ἀσυνήθη εἰς τὸν τόπον, καὶ ἐλθοῦσα Κυριακὴν τινα πρῶτὴ ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς καλύβης.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Συντακτικὴ ἐπαναφορὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου οὐδὲ καὶ ἐπαλληλία ἐπαναφορὰς τοῦ διαζευκτικοῦ εἶτε.</p> <p>Συνωνυμικὴ ἐπαναφορὰ (ἀλλόκοτον, ἀσυνήθη).</p>
<p>Ἀλλὰ τώρα ἦτο γυναικεία φωνή, φωνή εὐήχος καὶ μελιχία, ἥτις κατ' οὐδὲν ὁμοίαζε μὲ τὴν βραγχὴν φωνὴν τῆς μητρὸς της.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Ἐπαναστροφή καὶ ἐπάνοδος οὐσιαστικοῦ.</p>
<p>—ὦ, σὲ γνωρίζω πάντοτε, σὲ γνωρίζω ἀπὸ τοῦ <u>λίκνου σου</u>, Ἄϊμά.</p> <p>—Ἀληθῶς; εἶπεν ἡ νέα, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἤστραψαν.</p> <p>— Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τῆς μητρῶς, σὲ γνωρίζω καὶ <u>πρὸ τῆς συλλήψεως</u>.</p> <p>Ἡ Ἄϊμὰ δὲν ἐνόει πλέον.</p> <p>— <u>Προτοῦ νὰ γεννηθῆς καὶ νὰ συλληφθῆς σ'</u> ἐγνώριζον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Ἐπαλληλία ἐπαναφορὰς σε συνδυασμὸ με συνωνυμικὲς ἐπιφορές.</p>
<p>—Ἔχεις ἐχθρούς, ἔχεις διώκτας. Τὸ πεπρωμένον σὲ</p>	<p>Ἐπαναφορὰ ρήματος σε</p>

<p>ἀδικεῖ. Τὰ πάντα συνώμοσαν ἐναντίον σου. Καὶ ὅμως εἶσαι τόσον συμπαθής, καὶ τόσον καλή!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>συνδυασμό με συνωνυμική επιφορά.</p> <p>Επαναφορά του επιρρήματος τόσον το οποίο χρησιμοποιείται επιφωνηματικώς και εξαρτάται από τα επίθετα: συμπαθής, καλή.</p>
<p>— Μὴ κλαίης, μὴ κλαίης, εἶπεν ἡ ξένη.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επαναδίπλωση</p>
<p>— Ἡ μήτηρ σου; Ἡ μήτηρ σου, Αἰμά, δὲν ζῆ πλέον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επαναστροφή</p>
<p>Οὐδαμοῦ εὔρεν <u>οὐδὲ</u> ἴχνος τῆς ξένης. Παρέτεινε τὰς ἐρεύνας της ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Οὐδαμοῦ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Σχήμα κύκλου στη λέξη Οὐδαμοῦ.</p>
<p>Εἰς μάτην ἐβασάνιζε τὸν νοῦν της. Δὲν ἠδύνατο νὰ λύσῃ τὸ αἰνίγμα τοῦτο. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔμελλε νὰ σκέπτηται εἰς μάτην περὶ τούτου.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επαναφορά προτασιακού επιρρήματος.</p>
<p>Εἶχε λοιπὸν ἐχθρούς καὶ ἔμελλε νὰ ὑποφέρῃ! Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τοῦτο. Αὐτὴ ἡ τόσον ταπεινὴ, ἡ τόσον πενιχρῶς ζῶσα, εἶχεν ἐχθρούς;</p> <p>Καὶ ὑπῆρχέ τις, ὅστις ἠδύνατο νὰ φθονήσῃ τὸ εὐτελές τοῦ βίου της;</p> <p>Καὶ τί πλειότερον ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ, εἰμὴ τὴν ἔνδειαν καὶ τὰς περιφρονήσεις ἅς καθ' ἑκάστην ὑπέφερε;</p>	<p>Επαναφορές</p> <p>Σχήμα κύκλου</p>

Μέρος Α, Κεφάλαιο ΣΤ	
<p>Εἰς ἐπίμετρον δὲν ἠδύνατο, βιαζόμενος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν πελάτην ἐξηναγκασμένης φιλοφροσύνης, νὰ ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ στόματος πρὸς ἀνακούφισιν οὔτε γρού, οὔτε χμού, οὔτε κανὲν τῶν ἐπιφωνημάτων ἐκείνων, δι' ὧν κατεμυκτήριζε τὴν ἀνθρωπίνην λαλιάν, ὡς ὅλως ἄσκοπον καὶ ἀνόητον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Συντακτικὴ ἐπιαναφορὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου οὔτε. Δημιουργία συστοιχίας μεταξύ τριῶν ὀρων που ἀνήκουν στο ἴδιο σημασιολογικὸ πεδίο. Ταυτόχρονα μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ καὶ ὡς ἀνακεφαλαιωτικὴ ἐπιαναφορὰ (<i>κανὲν τῶν ἐπιφωνημάτων ἐκείνων</i>).</p>
<p>Ὁ Βοῦγκος ἔμενεν ἔτι ἐντός, καὶ ἠσχολεῖτο, κεκυφῶς εἰς τὸ ἔδαφος, εἰς τὴν τοποθέτησιν ἐργαλείου τινός.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επιαναφορὰ τῆς λόγιας πρόθεσης εἰς.</p>
<p>Ἔφθασεν ἔρπων, συνέχων τὴν ἀναπνοήν, καὶ προσπαθῶν νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τοῦ σκότους καὶ νὰ συγχέηται πρὸς αὐτό, ἔφθασεν ὀπισθεν τοῦ βράχου ἐφ' οὗ εἶχον καθίσει ὁ ξένος καὶ ὁ Πρωτόγυφτος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Ρηματικὴ - ἐπεξηγηματικὴ ἐπιαναφορὰ σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἀλλὰ διατί ὁ Μάχτος ἠσθάνθη τόσην λύπην ἐπὶ τούτῳ; Οὔτε ἤξευρε διατί, οὔτε εἶχεν ὑποπεύσει πρότερον τοιοῦτον πρᾶγμα, οὔτε ἠδύνατο νὰ εἶπῃ ποίαν σημασίαν εἶχεν. Ἀλλ' ὅμως ἠσθάνθη σφοδρότατον ἄλγος, ὅτε τὸ πρῶτον ἐφαντάσθη τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Δημιουργία συστοιχίας μεταξύ τριῶν συναφῶν φράσεων με τὴν ἐπιαναφορὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>— Οὔτε σὲ θὰ ἐρωτοῦσα.</p>	<p>Επᾶλληλῃ ἐπιαναφορὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου</p>

<p>— Ὅχι δά.</p> <p>— Οὔτε θὰ ἔλεγα τίποτε.</p> <p>— Μὴ δά.</p> <p>— Οὔτε θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶμαι στὴν θέσιν σου.</p> <p>— Αὐτά;</p> <p>— Οὔτε θὰ σοῦ τὸ ἔλεγα.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Οὔτε μέσα σε διάλογο μετά τη μεσολάβηση των λόγων του συνομιλητή.</p>
<p>Βλέπων τις αὐτόν, <u>κλίνοντα</u> τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος, συνεσταλμένας <u>ἔχοντα</u> τὰς ὀφρῦς, <u>μορφάζοντα</u> κατὰ τὰς δύο ἄκρας τοῦ στόματος, <u>στενάζοντα</u> ὑποκώφως, μ' ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας, μὲ τὸ πρόσωπον μεμελανωμένον καὶ κάθιδρον, ἡμίγυμνον τὸ στήθος καὶ ἄχαριν τὸν ἱματισμόν, θὰ ἤρχετο εἰς πειρασμόν νὰ τῷ εἴπη.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Ομοιοτέλευτα</p>
<p>Δὲν ἠξεύρω τίποτε βέβαιον. Δὲν ἔχω ἀποδείξεις ἀκόμα. Δὲν πρέπει νὰ τῆς εἰπῶ τίποτε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επαναφορά του αποφατικού μορίου Δὲν σε τρεις φράσεις με παρόμοιο νόημα.</p>
<p>— Ὅχι δὲν θ' ἀμελήσω. Ὁρκίζομαι νὰ <i>μάθω</i>. Θὰ τοὺς ἀκολουθῶ παντοῦ, θὰ γίνω ἴσκιος τους, θὰ <i>μάθω</i> τί θέλει αὐτός. Καὶ ὅταν τὸ <i>μάθω</i>, τότε θὰ τῆς τὸ εἶπω.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επαναφορά του θὰ.</p> <p>Επάνοδος του ρήματος <i>μάθω</i>.</p>
<p>Νέος πρὸς νέαν, ἀγνὸς πρὸς ἀγνήν, πένης πρὸς ἄπορον, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη πλήμμυραν λόγων οὐδὲ φιλοφρονήσεων.</p>	<p>Μεσαία ἐπαναφορά της πρόθεσης πρὸς.</p>

Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	
Τοῦτο ἀπετέλει τὴν δευτέραν εὐτυχίαν τοῦ Μάχτου, εὐτυχίαν συνεχῆ καὶ λιτοτέραν ἔτι καὶ τῆς δρέψεως τῶν ἀνθέων κατὰ παραγγελίαν αὐτῆς. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επαναστροφή
Ὅλοι οἱ ἄρχοντες, ὅλοι οἱ πρόκριτοι, ὅλοι οἱ λογιώτατοι εἶναι μὲ τὸ μέρος του. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επαναφορά επιθέτου.
Δόξα θὰ πῆ νὰ σὲ ξεύρουν <u>καὶ ὅσοι</u> δὲν σὲ εἶδαν, <u>καὶ ὅσοι</u> εἶναι μακράν, εἰς ἄλλον τόπον. Δόξα θὰ πῆ νὰ σὲ ξεύρουν ὄχι μόνον οἱ ζωντανοί, ἀλλὰ καί... Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επαναφορές
— Μὲ συγχωρᾶς, δὲν τὸ εἶπα καλά. Ἄλλο ἤθελα νὰ πῶ . Ἦθελα νὰ πῶ νὰ σὲ ξεύρουν ὄχι μόνον ὅταν εἶσαι <u>ζωντανός</u> , ἀλλὰ καὶ ὅταν θὰ εἶσαι <u>ἀποθαμμένος</u> . Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επαναστροφή (ἤθελα νὰ πῶ). Επαναφορά του ὅταν . Λεξική αντίθεση (<u>ζωντανός</u> <u>ἀποθαμμένος</u>).
Ἔτσι εἶναι εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους, εἴτε <u>καλὸν</u> κάμουν εἴτε <u>κακόν</u> , δοξάζονται. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επαναφορά του διαζευκτικού συνδέσμου εἴτε καὶ λεξική αντίθεση.
— Βέβαια. Ἐπειτα δὲν λυπᾶται ποτὲ τὰ χρήματα. Ὅχι μόνον δὲν τὰ λυπᾶται, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐκτιμᾷ ποσῶς. Δὲν τὰ βλέπει ἐμπροστὰ του οὔτε ὡς λιθάρια. Τὰ καταπατεῖ ὡς χαλίκια. Πλείότερον ἐκτιμᾷς ἐσὺ τὲς σκωριῆς παρὰ ἐκεῖνος τὸ μάλαμα. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Επᾶλληλη επαναφορά του αποφαιτικού μορίου δὲν .
Καὶ τί δὲν λέγουν; Ὅλοι οἱ χωρικοί, ἂν πλησιάσουν	Χαλαρὴ συντακτικὴ

<p>εις ἐκεῖνο τὸ μέρος, κάμνουν τὸν σταυρόν των. Ἵλα τὰ <i>λαδικὰ*</i> καταρῶνται κάθε ἡμέραν τὸ ὄνομά του. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ὅπου ὀρκίζονται ὅτι εἶδαν μετὰ τὰ μάτια των φαντάσματα σιμὰ εἰς τὸ σπήλαιον. Εἰς ὄλα τὰ χωρία διηγοῦνται ὅτι ὁ κύριός μου ὑπέγραψε συμβόλαιον μετὰ τὸν διάβολον, νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ πιστὰ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἄλλον νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴν του.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>επαναφορά σε απόσταση. (Ἵλοι, Ἵλα: σχῆμα πολύπτωτον)</p>
<p>Ἵπου νὰ πᾶς, δεξιὰ, ἀριστερά, παντοῦ ὁ Μάγος ἀκούεις, ὁ Μάγος. Ὁ μικρὸς λαὸς τὸν ἔχει γραμμένον εἰς μαῦρο χαρτί. Καλὸν κανεὶς δὲν τοῦ λέγει. Ἵταν ὑπάγῃ τὸ πρῶτὸ ὁ χωρικὸς εἰς τὴν δουλειά του, καὶ κάμνῃ τὸν σταυρόν του, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα ὅπου θα παρακαλέσῃ, θα εἶπῃ: «Γλύτωσέ με, Θεέ μου, ἀπὸ τὸν Μάγον». Ἵταν καθίσῃ τὸ μεσημέρι νὰ γευματίσῃ, θα εὐχθῆ νὰ μὴ τὸν μπουκώσῃ* ὁ Μάγος. Ἵταν θα πλαγιάσῃ τὴν νύκτα, παρακαλεῖ νὰ μὴν ἴδῃ τὸν Μάγον εἰς τὸ ὄνειρόν του. Ἵταν ἐξυπνήσῃ τὴν αὐγὴν, παρακαλεῖ νὰ μὴν ἀπαντήσῃ τὸν Μάγον εἰς τὸν δρόμον καὶ τοῦ φέρῃ δυστυχίαν. Ἵάν εἶναι καμμία γυνὴ ἔγκυος, εὐχεται νὰ μὴν ὁμοιάσῃ μετὰ τὸν Μάγον τὸ παιδί ποῦ θα κάμῃ. Ἵν εἶναι γάμος ἢ βάπτισις, ὁ σύντεκνος καὶ οἱ προσκαλεσμένοι εὐχονται νὰ μὴ κάμῃ κακὸν ὁ Μάγος εἰς τοὺς νεονύμφους ἢ εἰς τὸν νεοφώτιστον. Ἵν εἶναι κανεὶς διὰ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ ψυχομαχῆ, ἐξορκίζουν με εὐχὰς καὶ με θυμιάματα τὸν Μάγον, νὰ μὴ τυχὸν ἐμποδίσῃ μετὰ τὴν ἀόρατον παρουσίαν του τὸν μισοπεθαμένον, καὶ δὲν ὑπάγῃ κατευόδιον εἰς τὸν κάτω κόσμον. Τέλος ἂν βήξῃ κανεὶς ἢ πταρνησθῆ, ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἄλλου ὅπου θα τύχῃ ἐκεῖ, δὲν εἶναι</p>	<p>Τριπλὴ ἐπαναφορά ποῦ εμφανίζεται χαλαρὴ καὶ πραγματώνεται ἐπαλλήλως. Ἡ ἀρχικὴ ἐπαναφορά τοῦ Ἵταν ποῦ υποκαθίσταται πρῶτο κάτω μετὰ το Ἵάν εἶναι ἀφενὸς μετὰ τὴν μεσαία ἐπαναφορά τοῦ παρακαλεῖ / θα παρακαλέσῃ νὰ μὴν / ἐξορκίζουν με εὐχὰς καὶ ἀφετέρου μετὰ τὴν ἐπαναφορά τοῦ Μάγον / Μάγος / Μάγε ποῦ ἐπαναλαμβάνεται στο τέλος, ἢ περίπου, καὶ τῶν οκτῶ διαδοχικῶν περιόδων λόγου μετὰ χαλαρότερο, ἔστω, παραλληλισμὸ, προσδίδοντας μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπο ἐνότητά στο σχῆμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νοηματικὴ συνοχή. (Νάκας, σελ 214)</p>

<p>τὸ νὰ εὐχηθῆ ὑγείαν εἰς ἐκεῖνον ποὺ πταρνίζεται, ἀλλὰ «ἐξορκίζω σε, Μάγε». Καὶ ἔτσι νομίζει ὅτι ἐξοφλεῖ ἀπὸ κάθε ἐναντίον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>Ἐνῶ εἶναι τόσον καλός! Καὶ ἔχει τόσα χαρίσματα!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Χαλαρὴ συντακτικὴ ἐπιαναφορὰ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας τόσα.</p>
<p>— Θὰ ἰδῆς. Μοῦ φαίνεται, δὲν εἶναι ἄσχημα, καὶ δὲν θὰ κακοπάθῃς.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Ἐπιαναφορὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου δὲν.</p>
<p>— Αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα ἐγώ, ἐπανελάβεν ὁ ξένος, δὲν θὰ εἶναι διὰ ν' ἀφήσῃς τὴν τέχνη σου. Θὰ εἶναι διὰ νὰ γίνῃ κάτι καλὸν διὰ σέ, καθὼς πιστεύω.</p> <p>Ὁ Γύφτος ἐσίγησεν. Ὁ ξένος ἐπανελάβε.</p> <p>— Θὰ ὑπάγωμεν μίαν ἡμέραν ἐκεῖ, θὰ σὲ συστήσω εἰς τὸν κύριόν μου, καὶ ποιὸς ξεύρει;... Ἴσχυε νὰ βγῆ σὲ καλό.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν.</p> <p>Ἐπιαναφορὰ τοῦ μορίου θὰ</p>
<p>Ἡ πρώτη διαβάσα μορφή <u>ἦτο</u> περικαλλής. Ἦτο τὸ πρόσωπον τῆς Αἰμῆς, λάμπον ὡς ἀστὴρ, καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς εὐωδιάζον ὡς κρίνον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Ἐπιαναστροφή τοῦ ρήματος <u>ἦτο</u> καὶ ἐπιαναφορὰ τοῦ μορίου ὡς με παρομοιαστικὴ σημασία.</p>
<p>Ἄλλως δὲ ὁ Μάχτος ἐπέμενε εἰς τὸ ὄνειρον τοῦτο, καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι αὐτομάτως πως τὸ κατεσκεύαζε μᾶλλον, ἢ ὅτι ὑφίστατο παθητικῶς αὐτό.</p> <p>Ἐφέρετο μεθ' ὀρμῆς εἰς τὸ ὄνειρον τοῦτο καὶ ἐκράτει αὐτὸ σφιγκτικῶς. Ἐξηκολούθει δὲ νὰ νήχηται οὕτως ἐπὶ πολὺ. Καὶ πράγματι ἐνήχετο, ἀλλ' ἐνήχετο εἰς τὸ</p>	<p>Ἐπαλληλία ἐπιαναφορῶν σε ἀπόστασι, ἐπιαναστροφή, μεταφορὰ καὶ κυκλικὸ σχῆμα στο τέλος μια καὶ ἐπιαναλαμβάνεται στο τέλος σχεδὸν αὐτούσια μια</p>

<p><u>πέλαγος τῶν ὀνείρων</u>. Τὸ πλοῖον ἔπλεε, καὶ ὁ Μάχτος ἔπλεεν. Ἐκεῖνο ἔφευγεν, ἀλλ' οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ φθάσῃ. Ὁ ἄνεμος ἐφούσκωνε τὰ ἰστία, καὶ αἱ κῶπαι ὑπεβοήθουν τὸν δρόμον τοῦ σκάφους. Ὁ Μάχτος μετεχειρίζετο ὡς κώπας τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς πόδας. Ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἔφευγε καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ φθάσῃ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>ολόκληρη φράση.</p>
<p>Μετ' ὀλίγον ὁ Μάχτος ἔβλεπεν αὐτό, μετὰ τὰ λευκὰ ἰστία ἀναπεπταμένα, ὡς λάρον, ἐπὶ τοῦ <u>ἀμετρήτου κυανοῦ πεδίου</u>. Τότε ὁ κολυμβητὴς εὐρέθη ἐν ἀμηγάνῳ θέσει. Τὸ πλοῖον εἶχε γίνεαι ἄφαντον ἔμπροσθέν του, καὶ ἡ γῆ εἶχε ὁμοίως ἐξαφανισθῆ ὀπισθεν. Ἐστράφη καὶ δὲν εἶδε πλέον τὴν ἀκτὴν ἀφ' ἧς εἶχε ἀναχωρήσει. <u>Ἀχανὲς πέλαγος</u> ἐξετείνετο ἔμπρὸς καὶ ὀπίσω καὶ περίξ καὶ ἐγγὺς καὶ πόρρω καὶ πανταχοῦ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Δημιουργία συστοιχίας μεταξύ ὀρων που ἀνήκουν στο ἴδιο σημασιολογικὸ πεδίο, με τὴν ἐπαναφορὰ του συμπλεκτικοῦ συνδέσμου καὶ.</p>
<p>Ἦσθάνθη ὅτι ἦτο ὅλος βεβρεγμένος, καὶ ἦτο πραγματικῶς.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορὰ ρήματος.</p>
<p>Εἶδεν ὁ Μάχτος τὸν ξένον, τὸν κακὸν ἐκεῖνον δαίμονα, ὡς τὸν ἐνόμιζεν. Εἶδεν αὐτὸν καὶ τὸν πατέρα του, ὡς τοὺς ἔβλεπεν ἐν τῇ πραγματικότητι πρὸ ὀλίγων στιγμῶν. Ἦσαν ὁμοῦ ἐν τῷ ὀνείρῳ, ὡς ἦσαν καὶ καθ' ὕπαρ πρὸ μικροῦ, ἀλλ' οὐχὶ μόνοι. Τρίτον πρόσωπον ἦτο μετ' αὐτῶν. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ἦτο ἄγνωστον εἰς τὸν Μάχτον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Διπλὴ ἐπαναφορὰ ρήματος καὶ μορίου ὡς. Επαλληλία ρηματικῶν ἐπαναφορῶν.</p>

<p>Ευρέθη ὄρθιος καὶ εἶδε μόνον τὸ σκότος τῆς νυκτός, ὅπερ περιέβαλλε πανταχόθεν αὐτόν. Οὔτε ἀνθρώπινον ὄν ἦτό που, οὔτε συνέβη τι, οὔτε ψόφος τις ἠκούετο.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>Ἄλλ’ ὅμως με ὄλην τὴν εὐθύτητα τῆς καρδίας του, ἔλεγε τώρα καθ’ ἑαυτόν, ὅτι δὲν ὑπῆρχον δύο ἀπαράλλακτοι ἄνθρωποι ἀποτελοῦντες ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, οὐδὲ εἶχεν ὁ φίλος οὗτος τὴν παράδοξον δύναμιν τοῦ νὰ διαιρῆται διχῆ, καὶ ὁ μὲν ἡμῖς αὐτοῦ νὰ ὀχῆται ἐπὶ ἡμίονου καὶ νὰ ὀδοιπορῆ κατὰ γῆν, ὁ δ’ ἕτερος ἡμῖς νὰ ἐπιβαίνει ἐπὶ λέμβου καὶ ν’ ἀπέρχεται εἰς ἀλιεῖαν κατὰ θάλασσαν. Τοῦτο ὁ Βοῦγκος τὸ ἐνόμιζεν ἀδύνατον. Ἄλλ’ ὅμως ἐσίγησε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Τετραπλή επαναφορά σε συνδυασμό με επιμερισμό (ὁ μὲν, ὁ δ’).</p> <p>Σχήμα κύκλου καθὼς μια φράση που υπάρχει στην αρχὴ επαναφέρεται καὶ στο τέλος τῆς παραγράφου.</p>
<p>— Πῶς ν’ ἀρχίσω; Αἱμά, θέλω νὰ σοῦ πῶ. Ἦχι, Αἱμά, δὲν πάγει. Θὰ τῆς φανῆ χωριάτικο. Ἀδελφή μου, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω. Ἦχι, ἀδελφή μου, δὲν ἔρχεται καλά. [...]</p> <p>Αὐτὴ δὲν θα τὸ θυμᾶται. Ἐγὼ ἡμουν μέγας, θα εἶμαι ὡς τρία τέσσερα χρόνια μεγαλύτερος ἀπ’ αὐτήν. Αὐτὴ θα με νομίζει ἀδελφόν τῆς, καὶ ἔχει δίκαιον. Ἀδελφός τῆς εἶμαι. Λοιπὸν τί ἔλεγα; Ἦμπορῶ καλά νὰ τὴν ὀνομάσω ἀδελφήν. Ἀδελφή μου, ἤθελα κάτι νὰ σοῦ πῶ. Πολὺ καλά. Ἀδελφή μου μόνον, χωρὶς τὸ ὄνομα; Ἀδελφή μου Αἱμά, εἶναι καλύτερα. Ἀδελφή μου Αἱμά, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω. Ἀδελφή μου Αἱμά, ἢ Αἱμά ἀδελφή μου;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν σε συνδυασμό με επαναστροφές σε ἓνα περιβάλλον συγκινησιακῆς φόρτισης.</p>

<p>Και τότε θα φανῆ ἡ ἀνοησία μου, θα κοκκινίσω, θα τὰ χάσω, θα <u>κοντεύσω (Α)</u> ὁ ἀνασασμός μου (Β), ἡ <u>φωνή μου (Β)</u> θα <u>πιασθῆ (Α)</u>, καὶ θα φανῶ ἀνόητος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επάλληλη επαναφορά του μορίου θα.</p> <p>Ασύνδετο σχήμα.</p> <p>Χιαστόν σχήμα</p>
<p>Ἦμπορῶ ποτε νὰ τὸ πῶ αὐτό, ἀφοῦ μόλις τὸ εἶπα τώρα, καὶ τὸ μέτωπόν μου καίει ἔξαφνα, πόσον καίει! (ὁ Μάχτος ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον). Ἦμπορῶ νὰ τὸ πῶ ἐνώπιόν της; Ἄν θυμώση; Ἄν λυπηθῆ; Ἄν ἀγριεύση; Ἡ Αἰμὰ νὰ ἀγριεύση; Ἡ Αἰμὰ νὰ θυμώση; Δὲν ἠμπορεῖ νὰ θυμώση, ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ λυπηθῆ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαναφορά σε ἀπόσταση.</p> <p>Επαναφορά του υποθετικού μορίου Ἄν σε ρητορικές ερωτήσεις.</p>
<p>Καὶ τὴν ζοὴν μου ὅλην νὰ θυσιάσω, καὶ τὸ αἷμά μου νὰ χύσω, δὲν ἠμπορῶ νὰ πληρώσω ἐν δάκρυ της.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	
<p>Ἀνάγκη νὰ <u>τῆς εἶπω ὅσα ἠξεύρω</u>, καὶ νὰ <u>μὴ τὰ κρύπτω</u>.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	
<p>Εἶναι τοῦτο πρέπον; Θὰ δυσανεστηθῆ. <i>Ἀλλὰ δὲν <u>θα</u> <u>ὑπάγω</u> τὴν ὥραν ὅπου ἔχει ἐργασίαν, <u>θα</u> <u>ὑπάγω</u> εἰς ἄλλην ὥραν.</i> Ἀλλ' ὅμως ἡ Αἰμὰ σχεδὸν ὅλας τὰς ὥρας ἔχει ἐργασίαν, δὲν <i>κάθεται ποτε ἀργή.</i> Ἄς εἶναι. <u>Θὰ</u> τῆς εἰπῶ πρωτύτερα, τί ὥρα θα εἶναι εἰς τὸν κῆπον, χωρὶς νὰ κάμνη ἐργασίαν, διὰ νὰ <u>ὑπάγω</u> νὰ τῆς ὁμιλήσω. Καὶ τότε πῶς θα τῆς φανῆ; <u>Θὰ</u> τὴν ξιπᾶσω ἄδικα. Θὰ λέγη τί νὰ με θέλῃ ὁ Μάχτος, τί ἔχει νὰ μοῦ πῆ;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν.</p> <p>Δύο σχήματα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν στη σειρά.</p>
<p>Ὁ Μάχτος δὲν τὴν εὔρεν οὔτε εἰς τὸν κῆπον οὔτε εἰς</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου</p>

<p>τὴν καλύβην καὶ τὴν ἐζήτει εἰς μάτην.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>οὔτε καὶ τῆς λόγιας πρόθεσης εἰς.</p>
<p>—Ἄ! ἔτσι; εἶπεν ὁ Μάχτος αἰσθανθεὶς ἀγανάκτησιν. Θέλετε σεῖς νὰ τὴν πωλήσετε; Δὲν σᾶς μέλει τίποτε! Ἄ, ἐντροπή!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά ἐπιφωνήματος σε ἀπόσταση.</p>
<p>Ὁ Θεὸς θὰ σᾶς τιμωρήσῃ... Καὶ ἂν ὁ Θεὸς τὸ δεχθῆ, ἐγὼ δὲν τὸ δέχομαι...</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	
<p>— Νὰ χαθῆς, κλέφτρα! Νὰ χαθῆς! ἔκραζε νέα τις γυνή.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά</p>
<p>Μαύρη φωτιά νὰ σὲ κάψῃ καὶ κακὴ ἀνάγκη νὰ σὲ θερίσῃ· ἀπὴντα γραῖά τις. Χαῖρι καὶ προκοπὴ νὰ μὴν ἰδῆς, καὶ σὰν φίδι κολοβὸ νὰ σέρνεσαι χάμου.</p> <p>Μεγάλο ξαφνικὸ νὰ σ' εὐρῆ καὶ κακὸ μαντάτο νὰ σοῦ ἴρῃ, νὰ κρένεσαι καὶ νὰ καίεσαι καὶ μερωμὸ νὰ μὴν ἔχῃς, ὅσο σοῦ ἔκλεψα ἐγὼ ροῦχα.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Πολλαπλὴ ἐπαναφορά τῶν συνδέσμων νὰ, καὶ σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἄμα ἰδοῦσα ἡ Ἐφταλουτροῦ τὴν νέαν, δὲν παρετήρησεν οὔτε τὸ δέμα περὶ τὸ μέτωπόν της, οὔτε τὴν ὀδύνην ἣν ἐξέφραζεν ἡ μορφὴ της.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>—Ἔλα ἐδῶ! ἔκραξεν ἀγρίως ἡ Ἐφταλουτροῦ πρὸς τὴν ἐκεῖθεν τῆς αἰμασιᾶς γυναῖκα, ἥτις ἐμέμφετο αὐτὴν ἐπὶ κλοπῇ. Ἔλα ἐδῶ νὰ ἰδῆς, ποιά σοῦ ἔκλεψε</p>	

<p>τὰ ροῦχά σου.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	
<p>— Αὐτὴ εἶναι, αὐτὴ εἶναι: ἐπέμενεν ἡ γραῖα Ἐφταλουτροῦ.</p> <p>— Ὅχι, ὄχι: εἶπεν ὁ προστάτης τῆς Αἰμαῖς. Αὐτὴ δὲν εἶναι τέτοια.</p> <p>— Αὐτὴ εἶναι, σοῦ λέγω· ἔλεγεν ἡ Ἐφταλουτροῦ. Καὶ ἐπέμενε διὰ νευμάτων καὶ διὰ κτυπημάτων τῆς ράβδου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νὰ βεβαιοῖ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτῆς. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι ἡ Ἐφταλουτροῦ κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν δὲν ἐξεστόμιζεν οὔτε ὕβρεις, οὔτε βλασφημίας.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναδιπλώσεις (Αὐτὴ εἶναι, αὐτὴ εἶναι, Ὅχι, ὄχι) καὶ ἐπάλληλες ἐπαναφορές.</p>
<p>— Αὐτὰ εἶναι τὰ ροῦχα, ἔλεγε προπετῶς ἡ Ἐφταλουτροῦ, λησμονοῦσα ὅτι δὲν ἦτο ἔργον αὐτῆς νὰ βεβαιώσῃ τὸ πρᾶγμα. Αὐτὰ εἶναι τὰ ροῦχα, τὰ ἔκλεψε.</p> <p>— Καὶ πῶς πετιέσαι ἐσύ, γριά; εἶπεν ὁ ξένος. Ἀπὸ ποῦ ξεῦρεις ὅτι τὰ ἔκλεψε;</p> <p>— Τέτοια εἶναι αὐτή, τέτοια, ἐπέμενεν ἡ γραῖα, ἀγωνιζομένη νὰ κρατῆ τὴν νέαν γυναῖκα ὑποχείριον, διότι ἐφοβεῖτο μὴ αὕτη μεταπεισθῆ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά ολόκληρης φράσης σε ἀπόσταση.</p>
<p>Ἦρκει ὅτι περιέδεσε μὲ τὸ μανδήλιόν του τὸ τραῦμα τῆς δυστήνου κόρης, ἦρκει ὅτι εἶπεν ἕνα καλὸν λόγον πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς, <u>καὶ</u> ἠδύνατο εὐλόγως νὰ νομίζῃ ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του.</p>	<p>Επαναφορά ρήματος σε συνδυασμὸ με τὸν συμπλεκτικὸ σύνδεσμο <u>καὶ</u> ὁ οποίος χωρὶς νὰ ἐμπλέκεται στο ἐπαναληπτικὸ σχῆμα,</p>

Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ	εισάγει τρόπον τινά την απόδοση με έννοια αποτελέσματος.
<p>Ούτε διὰ λόγου οὔτε δι' ἔργου ἠδύνατο νὰ ὑπερασπισθῆ. Ἠσθάνετο πικρίαν, ἠσθάνετο πόνον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Αρχική επαναφορά του οὔτε σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα και λεξική αντίθεση (λόγου/ ἔργου). Ρηματική επαναφορά σε συνδυασμό με επεξηγηματική – συνωνυμική επιφορά.</p>
<p>Ἀξιοσημείωτον δὲ εἶναι πῶς ἡ Ἐφταλουτρού, οὔσα ἐκ τῶν κυριωτάτων προσώπων τῆς σκηνῆς, κατώρθωσε νὰ ἐκφύγη χωρὶς οἱ θεαταὶ νὰ παρατηρήσωσι τοῦτο. Ἄλλ' ἡ γραῖα αὐτῆ ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν προσώπων, ἅτινα εὐκόλως εἰσδύουσι πανταχόσε, καὶ εὐκόλως πάλιν ἐξαφανίζονται.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά τροπικού επιρρήματος σε συνδυασμό με λεξική αντίθεση. (Νάκας 2011, σελ 58)</p>
<p>— Στὴ βρῦση, εἶπες, τὰ ἄπλωσες τὰ ροῦχα, στὴ βρῦση;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Σχήμα κύκλου.</p>
<p>Ἐκαστος δὲ ἀπεκόμιζεν ὡς λάφυρον ἓν ράκος ἐκ τοῦ διαρραγέντος πέπλου τῆς ἀθωότητος. Ἐκαστος ἔφερεν ἓνα λίβελλον ἐκ τῶν σκληρῶν ψόγων κατὰ τῆς πτωχῆς παιδίσκης.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά αόριστης αντωνυμίας. (Νάκας 2011, σελ 158)</p>
<p>Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἂν καὶ ἦτο νύξ, τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης μόλις κατέβαινε διὰ τῶν πυκνῶν κλώνων τῶν δένδρων εἰς τὰς δύο ταύτας μορφάς, ἐκ πρώτης ὄψεως ἠδύνατό τις νὰ νοήσῃ τὴν διαφορὰν, τὴν</p>	<p>Επαναφορά φράσης και συνωνυμική σειρά με αύξουσα κλιμάκωση.</p>

<p><u>ἀπόστασιν, τὸ χάσμα</u>, ὅπερ ὑπῆρχε μεταξύ τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	
<p>— Τῷ ὄντι εἶσαι ἀξιολύπητος, εἶπεν ὁ ἄρχων. Ἀξιολύπητος ὄχι διότι ἐπίκειται κατὰ σοῦ δυστύχημά τι, περὶ τούτου οὐδεὶς φόβος. Εἶσαι ἀξιολύπητος μόνον διότι δὲν θέλεις νὰ πεισθῆς, καὶ οὐχὶ δὲν θέλεις, ἀλλὰ δὲν δύνασαι, δὲν ἔχεις τὴν ἰκανότητα νὰ πεισθῆς. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲν σὲ κατακρίνω.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Επάλληλες επαναφορές και επαναστροφές.</p>
<p>Ἐγὼ ὅμως δύναμαι νὰ σοὶ τοὺς εἶπω. Δύναμαι νὰ σοὶ εἶπω τί φρονῶ, τί μελετῶ καὶ τί σκοπῶ, ὅπως δύναμαι νὰ τὸ εἶπω πρὸς τὸ δένδρον τοῦτο, πρὸς τὸν βράχον ἐκεῖνον καὶ πρὸς τὴν μητέρα Γῆν. Διότι ὅπως τὰ ἄψυχα ταῦτα πράγματα δὲν δύνανται νὰ με προδώσωσιν, οὕτω καὶ σὺ δὲν δύνασαι νὰ με προδώσης. Διότι δὲν ἔχεις οὔτε ἀκοὴν ὅπως ἀκούσης οὔτε φρένας ὅπως νοήσης οὔτε φωνὴν ὅπως λαλήσης. Ἄκουσον, καὶ ἄς ἀντηχήσωσιν αἱ ἄγνωστοι αὗται λέξεις εἰς τὴν ἐρημίαν ταύτην, ἄς θροήσωσι μετὰ τῆς αὔρας καὶ μετὰ τοῦ θροῦ τῶν φύλλων, ἄς ἠγήσωσι μετὰ τοῦ ἄσματος τῶν νυκτερινῶν πτηνῶν, ἄς ἀναμειχθῶσι μετὰ τὸν κρότον τοῦ χειμάρρου, μετὰ τὸ κελάρυσμα τοῦ ρύακος καὶ μετὰ τὸν κικκαβισμόν τῆς ἐρημικῆς γλαυκός. Ἄς ἐνωθῶσι μετὰ τὰς πνοὰς τῆς φύσεως, ἄς ὑψωθῶσι μετὰ τῶν ἀτμῶν καὶ τῶν μύρων τῶν ἀνθέων, ἄς ἐξαπλωθῶσι μετὰ τῶν νεφῶν καὶ τῆς ὀμίχλης, ἄς κατενεχθῶσι μετὰ τῶν ἀνέμων καὶ τῶν ὑετῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ ὥρα ἔφθασεν. Ἀρκετοὶ αἰῶνες παρήλθον. <i>Θέλω ν' ἀναγεννηθῆ ἡ ἀνθρωπότης</i>. Αἰῶνες κακοδαιμονίας κατησωτεύθησαν μάτην ἐπὶ τῆς γῆς,</p>	<p>Επαλληλία επαναφορών.</p>

<p>ὄραι εὐδαιμονίας ἠριθμήθησαν μάτην. Ἡ στιγμή αὕτη εἶναι ἐπίκαιρος. <i>Θέλω ν' ἀνακαινισθῇ τὸ ἀνθρώπινον γένος.</i></p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	
<p>Ἔλεγε ταῦτα πρὸς ἄνθρωπον μηδὲν ἐννοοῦντα, κατὰ προτίμησιν, οὐδὲν δὲ ἤθελεν εἰπεῖ πρὸς αὐτὸν ἂν ἐνόει. Ἔλεγε ταῦτα αὐτομάτως χάριν ἑαυτοῦ καὶ μόνου, ἐλησμόνει δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Γύφτου, καὶ δὲν ἐθεώρει αὐτὸν ὡς ἀκροατήν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Επαναφορά.
<p>Ἐν τούτοις ὁ Γύφτος ἂν δὲν ἠκροᾶτο λογικῶς, ἤκουεν ὅμως φυσικῶς τὰς λέξεις ταύτας, καὶ τῷ ἐνεποίησαν ἴλιγγον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Ομοιοτέλευτα
<p>... ἐνυχοῦτο καὶ ἐξέφραζεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν παντοῖα συναισθήματα, ἀπὸ τῆς ἐλαφρᾶς περιεργείας μέχρι τοῦ βαθυτάτου διαφέροντος, καὶ ἀπὸ τῆς καρτερικῆς προσδοκίας, μέχρι τῆς ἐλπίδος <u>καὶ</u> τοῦ φόβου, τοῦ οἴκτου <u>καὶ</u> τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Διπλὴ ἐπαναφορά καὶ σημασιοσυντακτικὸς παραλληλισμὸς.</p> <p>Λεξικὲς ἀντιθέσεις (ἐλαφρᾶς / βαθυτάτου).</p>
<p>Ἄλλ' οὐ Θέμις, ἧ δ' ὄς, τὸν στρατὸν ἡμᾶς πέμπειν, κακοδοξία πολλῇ προσκυλινδουμένοις. Ἄλλ' οὐ πᾶσιν, ἧν δ' ἐγώ, ἡ κακοδοξία σύννοικος, Σχολαρίοις δὲ καὶ τοῖς τοιοῖσδε ἐπιβόσκεται μόνοις.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Επαναφορά
<p>Οὐχ ἄλις αἱμάτων; ἔφην ἐγώ. Οὐχ ἄλις, ἔφη, ὅτι μάχαιραν ἤλθε βαλεῖν ὁ Χριστός.</p>	Επαναφορά

Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ	
<p>Ἐκόντι, δ' ἔφην, δοκεῖ σοι ἐξεῖναι, ὦ πάτερ. Ἐξεῖναι μὲν ἴσως, ἔφη, οὐ χρῆναι δ' ὅμως. Οὐ γάρ, ἔφην, τοῖς ἀπολλυμένοις βοηθεῖν χρεών; Τί σοι δοκεῖ, ἦ δ' ὅς, ἀμφοῖν τοῖν ὀλέθροιν πότερος χαλεπώτερος; οὐχ ὁ πνευματικός; Ἔμοιγε, ἔφην.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Επάλληλη ρηματική επαναφορά.</p> <p>Σχήμα κύκλου.</p>
<p>Οὐκ, ἔφη, πρὶν ἂν τὴν πνευματικὴν τελεσιουργὸν γενέσθαι. Τί ὅτι, ἦν δ' ἐγώ, ἡ Ρωμαίων Ἐκκλησία διπλὴν τὴν ἐξουσίαν δρέπει; Οὐχ ὅτι καὶ διττῶς χρῆ αὐτὴν εὖ ποιεῖν; Πείθομαι, ἔφη. Οὐ γὰρ ἂν οἱ Ἀπόστολοι τοιαύτην αὐτῇ κατέλιπον. Σύνοιδα, ἔφη. Ἀνάγκη ἄρα αὐτῇ ἀμφοτέρας ἀσκεῖν. Ἀνάγκη, ἔφη. Ἐκατέρα δὲ χωρὶς ἑκατέρας οὐκ ἀνύσιμος. Ἐύφημι, ἔφη. Τὴν δὲ πνευματικὴν οὐ Νέμεσις μόνην μετιέναι. Οὐχί, ἔφη.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Επάλληλη επαναφορά του Οὐκ / Οὐχ / Οὐ.</p> <p>Ρηματική επιφορά και επαναφορά του ουσιαστικού Ἀνάγκη.</p>
<p>Εἰ γὰρ καὶ τὸν Χριστὸν ὁ Θωμᾶς οὐκ ἐψηλάφησεν, οὐκ ἂν ἐπίστευσεν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	
<p>Πῶς δὲ αὐτοὺς πείθειν ἔνι; Πῶς δὲ καὶ τῷ ἔθνει πιστεύουσιν ποτε λατινίσοντι, εἰ ἐμοὶ μόνῳ ἐνὶ ἀνδρὶ οὐ πιστεύουσι;</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Συντακτικὴ επαναφορά ερωτηματικῆς αντωνυμίας.</p>
<p>Καὶ ἦν μὴ πείσω αὐτοὺς ἐκπέμπειν, ἀπὸ τῶν ἐμῶν ἐκπέμπω, καὶ τριήρη στείλας αὐτὸς παρέσομαι. Καὶ εἰ μὲν ἐν τοῖς Πληθωνείοις ἐντύχω, πρόσειμι, εἰ δὲ ἀπεληλυθότι ἤδη, ἔψομαι.</p>	

Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ	
<u>Οὐδεις λόγος ἀπηθύνθη</u> πλέον πρὸς τὸν Πρωτόγυφτον, <u>οὐδὲ παράπονον ἠκούσθη</u> , <u>οὐδ' ἐτόλμα τις νὰ τῷ ἀπευθύνῃ λέξιν</u> . Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ	Χαλαρή επαναφορά της εμφατικής ἀόριστης αντωνυμίας Οὐδεις / οὐδὲ
— Ἄν σοῦ τὸ ἔλεγα , ἀπήνησεν ἡ Αἰμά, θὰ ἐθύμωνες πολὺ, καὶ ἤμποροῦσες νὰ κάμῃς κακὸν κίνημα. Ἐγὼ ἢ ἰδία δὲν ἤμουν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ ἦταν μαζωμένοι ἐκεῖ, μ' ἐπείραζαν πολὺ. Δὲν ἤμουν εἰς τὰ καλὰ μου. Δὲν ἤθελα νὰ κάμω θέατρον, νὰ πομπευθῶμεν εἰς τὸν κόσμον. Ἐκοίταζα νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐκεῖ μίαν ὥραν ἀρχύτερα. Ἄν σοῦ τὸ ἔλεγα , ἤμποροῦσες νὰ θυμώσῃς τόσον, ὥστε καὶ σκοτωμὸς ἤμποροῦσε νὰ γίνῃ. <i>Ἐκεῖνοι</i> ἐκεῖ θὰ μᾶς ἐπίστευαν, ἐσὺ θὰ ἐχυμοῦσες εἰς τὸ σπίτι [της] ἐκεῖνης νὰ πάρῃς τὰ ροῦχα, <i>ἐκεῖνοι θὰ</i> ἔπαιρναν τὸ μέρος της, θὰ μᾶς ἐπετροβολοῦσαν καὶ θὰ μᾶς ὕβριζαν. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ	Επάλληλες επαναφορές σε ἀπόσταση.
Ὁ θόρυβος οὗτος προῆλθεν ἐκ τοῦ τελευταίου βαναύσου κινήματος τοῦ Γύφτου, ὅστις ἠγωνίζετο ν' ἀποσπάσῃ τὴν Αἰμὰν ἐκ τῆς κλίνης της, ἐκ τῆς ἀντιστάσεως αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς παρεμβάσεως τοῦ Μάχτου. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ	
— Τί εἶναι Μάχτο; Τί ἔχεις, πατέρα; Τί ἐπάθετε; Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ	Επαναφορά ερωτηματικής αντωνυμίας.
Τέλος ὁ Μάχτος ἔτρεχεν ἵνα τὴν σώσῃ, ἢ ἵνα	Επαναφορά πρόθεσης

<p>συναποθάνη μετ' αὐτῆς.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	
<p>— Πιάστε την! Πιάστε την! ἔκραζε λυσσῶν ὁ Πρωτόγυφτος, σείων τὴν πυράγραν ἣν ἐπρόφθασε ν' ἀρπάσῃ ἐκ τοῦ χαλκείου.</p> <p>— Πιάστε την! ἔλεγε μηχανικῶς καὶ ὁ Βοῦγκος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>Επαναδίπλωση καὶ επαναφορά</p>
<p>Οἱ πέντε ἄνθρωποι ἀντήλασσαν πρὸς ἀλλήλους πληγὰς μὲ τὰ ὄπλα, μὲ τὰς χεῖρας, μὲ τοὺς ὄνυχας.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>Επαναφορά τῆς πρόθεσης μὲ καὶ κλιμακωτὸ σχῆμα με φθίνουσα πορεία.</p>
<p>Νὰ ἔσπαζα τὸ ποδάρι μου. Νὰ ἔβγαζα τὸ λαιμό μου. Τζάνουμ, μὴ χτυπιέσθε ἔτσι. Χμού, γρού! Μάχτο, φεύγα, μὴ χτυπᾶς. Θὰ σὲ σκοτώσουν, Μάχτο!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>Επαναφορά τοῦ υποτακτικοῦ συνδέσμου Νὰ. Σχῆμα κύκλου.</p>
<p>Τὴν κόρην σου, τὴν κόρην σου νὰ πωλήσῃς!</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>Επαναδίπλωση</p>
<p>— Ἄλλ' εἶχες δίκαιον, ἐπανέλαβεν ὁ ἀρχηγός. Δίκαιον εἶχες, διότι δὲν εἶναι κόρη σου.</p> <p>— Ποιὸς τὸ λέγει; ἐμορμύρισεν ὁ Πρωτόγυφτος.</p> <p>— Ἐγὼ τὸ λέγω, καὶ τὸ ἤξεύρω. Δὲν εἶναι κόρη σου, καὶ τὴν ἐπώλησες</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>Επαναφορές</p>
<p>— Μὰ μὴ μοῦ παίρνετε τὸ κορίτσι μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Πρωτόγυφτος, μετ' αἰφνιδίας ἐκρήξεως φιλοστοργίας. Ἐγὼ τὸ ἀγαπῶ τὸ κορίτσι</p>	<p>Συντακτικὴ ἐπιφορά (τὸ κορίτσι μου) ἢ ὁποία καταλήγει σε σχῆμα κύκλου</p>

<p>μου. Ἦμουν μωρὸς νὰ τὸ πωλήσω τὸ κορίτσι μου, τὸ ἔκαμα χωρὶς νὰ θέλω. Δὲν ἤξευρα, τζάνουμ, τί μοῦ γίνεται. Σκυλί σου εἶμαι, γατί σου εἶμαι, ἀφέντη, μὴ μοῦ παίρνης τὸ κορίτσι μου.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ</p>	<p>καθὼς επαναλαμβάνεται στο τέλος της παραγράφου σχεδόν ολόκληρη η αρχική φράση.</p>
<p>Ὁ Γεώργιος Γεμιστὸς ἦτο ὁ ὄντιγενὴς Ἑλληνας πλατωνικὸς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ὁ ὄνειροπολήσας νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον τὸ ἔργον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὁ μετὰ τὸν Παραβάτην δεῦτερος Παραβάτης. Ὁ Γεώργιος Γεμιστὸς ἦτο ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολυμαθέστατος.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαναφορά.</p>
<p>Καὶ δὲν ἦσαν μὲν πολλοὶ θεαταὶ τῶν τελετῶν τούτων, ἀλλ' ἡ φήμη αὐτῶν παρεῖχεν ἀπαισιωτέραν φήμην, καὶ καθίστα αὐτὰ φοβερώτερα ἢ ὅσον πράγματι ἦσαν. Δικαίως ἄρα ὁ Γεώργιος Γεμιστὸς ἐφημίζετο ὡς μάγος εἰς τὰ περίχωρα. Καὶ ὁμοίως ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχεν εὐεργετήσῃ ὅλην τὴν Πελοπόννησον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου καὶ.</p>
<p>Οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι ἄνθρωποι, μετὰ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, ἐνόμισαν καλόν, πρὸς ἀποφυγὴν μακρῶν δογματικῶν συζητήσεων, <u>ὕφ' ὧν ἀντήχουν τὰ ὄρη καὶ τὰ πελάγη ἐπὶ ἑνδεκα αἰῶνας</u>, ἐνόμισαν, λέγω, καλὸν νὰ ὑπογράψωσιν ἀσυζητητὶ τὸν τόμον ἐκεῖνον, δι' οὗ οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς ἀνεγνώριζον τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα, ὅπερ ἐδόθη παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Πέτρον, καὶ μετέβαινε πάντως καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαναφορά και μεταφορά.</p>

<p>Ἄλλ' οἱ ἐν Ρώμῃ ἦσαν ἀείποτε <u>πονηρότεροι</u> τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ δὲν ἐπείθοντο οὐδὲ διὰ τῶν ψηλαφητῶν τεκμηρίων. Οἱ ἐν Ρώμῃ ἦσαν <u>δυσπιστότεροι</u> καὶ τοῦ Θωμᾶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐπίστευον οὐδὲ τὰ ἀναμφηρίστως ἀποδεδειγμένα.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαναφορά σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>— Ἀλήθειαν λέγω, εἶπεν ὁ Σχολάριος. Μὴ ἔχῃς προκατάληψιν, ὦ Πλήθων.</p> <p>— Καὶ ὅμως... εἶπεν ὁ Γεμιστὸς μετὰ δισταγμοῦ.</p> <p>— Ἄν ἔγραψα κατὰ σοῦ, ὦ Πλήθων, δὲν ἔπραξα τοῦτο ἐκ μίσους. Οὐδεμίαν ἔχθραν ἔχω κατὰ σοῦ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	
<p>— Εἶσαι ἐλεύθερος, ὦ Πλήθων, ἐπανέλαβε μετὰ παρρησίας ὁ Γεώργιος Σχολάριος, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ δοξάζῃς ὄν τινα θεὸν θέλης, ἢ νὰ μὴ δοξάζῃς μηδένα. Δύνασαι νὰ συγγέῃς τὰ φιλοσοφικὰ δόγματα πρὸς τὰ χριστιανικά, καὶ νὰ ζητῆς διὰ τῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ν' ἀντικαταστήσῃς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ.</p> <p>Δύνασαι νὰ ἐπιθυμῆς ἐγκαρδίως τὴν ἐπάνοδον τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων, καὶ πᾶσαν τὴν πομπὴν καὶ τὴν συμβολικὴν τοῦ ἀρχαίου κόσμου τῆς πολυθειᾶς.</p> <p>Δύνασαι προσέτι, ὅπερ χεῖρον κατ' ἐμέ, νὰ πιστεύῃς ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν καὶ νὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ ὄνειρα ταῦτα. Ἀλλὰ δὲν δύνασαι, δὲν πρέπει, δὲν εἶναι θεμιτὸν οὐδὲ ὄσιον, τὸ νὰ κηρύττῃς τὰ διδάγματα ταῦτα εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ προσπαθῆς νὰ προσηλυτίσῃς καὶ ἄλλους εἰς τὰ ὑπὸ σοῦ πρεσβευόμενα.</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν</p> <p>Ρηματική αρχική επαναφορά σε απόσταση</p> <p>Σχήμα κατὰ θέσιν καὶ ἄρσιν το ὁποῖο πραγματώνεται με τριπλή θέση καὶ μία ἄρση ἡ ὁποία ενισχύεται ἀπὸ συνώνυμα. (Νάκας, σελ 225)</p> <p>Επαναφορά του αποφαιτικού μορίου δὲν σε συνδυασμό με ασύνδετο σχῆμα καὶ ἐπεξηγηματικό – κλιμακωτό.</p>

Μέρος Β, Κεφάλαιο Β	
<p>Ἄλλ' οὐδαμοῦ ἐκήρυξα ἐγὼ δόγματα τοιαῦτα, ἂν δὲ καὶ ἐγράφη τι φιλοσοφικώτερον, δὲν ἦτο τοῦτο προωρισμένον ὅπως ἀναγνωσθῆ παρὰ τοῦ λαοῦ. Ἄλλ' ἄς ἀφίσωμεν τοῦτο τὸ ζήτημα, διότι μοὶ προξενεῖ κόπον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Αρχική επαναφορά.</p>
<p>Κατ' αὐτοὺς ὅ,τι ἂν προγνῶ καὶ προορίσῃ ὁ Θεός, τοῦτο εἶναι ἀνέκκλητον, ἀμαρτωλὸς δὲ τις ὢν θὰ σωθῆ, μόνον διότι ὁ Θεός, τὸν προώρισεν εἰς σωτηρίαν, καὶ πάλιν ἐνάρετός τις ὢν θὰ κολασθῆ, μόνον διότι ὁ Θεός τὸν προώρισεν εἰς κόλασιν. Ἐπάρχει τι κακοδοξότερον τούτου; Ἐπάρχει τι ἀλογώτερον; Οἱ ὀρθόδοξοι τὸναντίον πιστεύουσιν ὅτι ὁ προορισμὸς εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς προγνώσεως. Τουτέστι, προέγνω ὁ Θεὸς ὅτι θὰ ἀμαρτήσῃ τις, καὶ τὸν προώρισεν εἰς κόλασιν· προέγνω ὅτι θὰ μετανοήσῃ, τὸν προώρισεν εἰς σωτηρίαν· προέγνω ὅτι θὰ ζήσῃ ἐνάρετον βίον, τὸν προώρισεν εἰς βασιλείαν αἰώνιον. Ἄλλ' ὅμως οὐχὶ <u>διότι προέγνω ὁ Θεὸς καὶ προώρισε</u>, διὰ τοῦτο θὰ ἀμαρτήσῃ τις ἢ θὰ ἀγαθοποιήσῃ, ἀλλὰ διότι θὰ ἀμαρτήσῃ ἢ θὰ πολιτευθῆ ἐναρέτως, διὰ τοῦτο προέγνω καὶ προώρισεν ὁ Θεός.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Μεσαία και αρχική επαναφορά με ομοιοτέλευτα. Στη συνέχεια ακολουθεί διπλή επαναφορά. Τέλος θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπάρχει ανακεφαλαιωτική επαναφορά (προέγνω ὁ Θεὸς καὶ προώρισε), σχήμα κατ' ἄρσιν και θέσιν.</p>
<p>Οὐδὲν ὀρθοδοξότερον οὐδὲ λογικώτερον τοῦ δόγματος τούτου. Τί δὲ <i>λέγουσιν</i> οἱ ἐναντίοι; Προέγνω ὁ Θεός, προώρισεν ὁ Θεός, θὰ κολασθῆ ἄρα ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ἡ θεία πρόγνωση τυφλή, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις ἀδρανής. Ἦ τῆς κακοδοξίας! Ἦ</p>	<p>Χαλαρή επαναφορά αόριστης αντωνυμίας σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα. Ακολουθεί επαναφορά επιφωνήματος.</p>

<p>τῆς παρώσεως! Φεῖσαι, Κύριε!...</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	
<p>Ὁ Πλήθων ἠγέρθη καὶ περιῆλθε δις περὶ τὴν τράπεζαν καὶ περὶ τὸ λίθινον ἐδώλιον ἐφ’ οὗ ἐκάθητο.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	
<p>Ὁ Πλήθων ἐώρταζε μίαν τῶν ὑπ’ αὐτοῦ ἐπανορθωθεισῶν εἰδωλολατρικῶν ἐορτῶν. Εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις, δις ἢ τρις τοῦ ἔτους, ὁ Πλήθων προσεκάλει ἐκτάκτως πολλαχόθεν τῆς Πελοποννήσου τινὰς τῶν ὀπαδῶν του, εἰς οὓς εἶχε κατορθώσει νὰ μεταδώσῃ τὰς εἰδωλολατρικὰς αὐτοῦ δοξασίας.</p> <p>Κατωρθώθη πρὸς τούτοις νὰ εὑρεθῶσι τρεῖς νεάνιδες χωρिकाί, τρεῖς ὠραῖαι ποιμενίδες, αἵτινες ἐπὶ μισθῶ ἐδέχοντο νὰ ἐκτελέσωσιν ἔργα κανηφόρου εἰς τὴν ἐορτήν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Επαναφορά τῆς πρόθεσης εἰς.</p> <p>Επαναφορά ἀριθμητικοῦ επιθέτου.</p>
<p>Τίνος εἶναι; Τίνος εἶναι;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Επαναδίπλωση</p>
<p>— Εἶσαι τρομερὸς ψεύτης.</p> <p>— Εἶσαι ψεύτης μὲ δίπλωμα.</p> <p>— Εἶσαι ἀδιάντροπος.</p> <p>— Εἶσαι ζετσίπωτος.</p> <p>— Εἶσαι...</p> <p>— Εἶσαι...</p>	<p>Επ’ἀλληλῆ ρηματική ἐπαναφορά σε συνδυασμὸ με συνωνυμική ἐπιφορά καὶ ἐπεξηγηματικό – κλιμακωτό σχῆμα.</p>

Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ	
—Ἡξέυρεις, φίλε, εἶπεν ὁ Πλήθων πρὸς τὸν Τρέκλαν, ἡξέυρεις ποῖον δρόμον ἔλαβεν ἢ φυγὰς; Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ	Ρηματική επαναφορά
Τοῦ ἴυγγος ὁ γογγυσμὸς ὁ πένθιμος ἠκούσθη, ὁ κώδων ὁ ἐρημικὸς τῆς προσευχῆς ἐκρούσθη. Χαῖρε Μαρία! ἔρωτος καὶ προσευχῆς ἡ <i>ὥρα</i> . Χαῖρε Μαρία! δέχθητι τὰ δάκρυα ὡς <i>δῶρα</i> . Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε	Αρχική επαναφορά σε συνδυασμό με <u>ομοιοτέλευτα</u> . <i>Ὠρα / δῶρα</i> : ελάχιστο ζεύγος, ηχητικός εγκιβωτισμὸς τοῦ <i>ὥρα</i> στο <i>δῶρα</i> .
Θεώμενός τις, ἐφαντάζετο ὅτι πατεῖ ἀπὸ κλωνὸς εἰς κλῶνα καὶ ἀπὸ βράχου εἰς βράχον, καὶ συναναβαίνει μὲ τὴν ἀνάτη ἐκείνην κλιτὺν τὴν αἰθερίαν ἀνάβασιν. Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε	Διπλή επαναφορά των προθέσεων ἀπὸ καὶ εἰς.
Ἐὰν οἱ ἀρχαῖοι, ὡς πλεονάκις παρετηρήθη, εἶχον τὴν ὑπερτάτην τέχνην νὰ ἐκλέγωσι τὰς θέσεις τῶν ναῶν των, ἀξιόους στυλοβάτας τῶν φαιδρῶν θεοτήτων ἃς ἐλάτρευον, ἐὰν τὰ μνημεῖα τῆς Ἀττικῆς εἶναι <u>τὸ συμπλήρωμα τοῦ οὐρανοῦ της</u> , ὡς εἶπον νεώτεροί τινες φιλόρχειοι, Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε	Επαναφορά του υποθετικού συνδέσμου ἐὰν . Σχήμα μεταφοράς: τὰ μνημεῖα τῆς Ἀττικῆς εἶναι <u>τὸ συμπλήρωμα τοῦ οὐρανοῦ της</u> .
Οἱ μὲν <u>πραότεροι</u> καὶ <u>ἀνθρωπινώτεροι</u> ἐθήρευον τὰς ἡμέρους καὶ χλοεράς θέσεις, οἱ δὲ ἄγαν ζηλωταί, ἦσαν αὐτόχρομα «κρημνοποιί», κατὰ τὴν λέξιν τοῦ ἀρχαίου κωμικοῦ. Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε	Επαναφορά άρθρου.

<p>Τινές τῶν πλευρῶν ἔφερον ἴχνη ἐμπρησμοῦ καὶ καταστροφῆς, διερχόμενος δέ τις διὰ νυκτὸς ὑπὸ τοὺς παλαιοκτίστους ἐκείνους ὀρόφους, ἤσθάνετο διπλοῦν ρῖγος, τὸ ρῖγος τῆς ὑγρασίας καὶ τοῦ εὐρῶτος, καὶ τὸ ρῖγος τοῦ φόβου.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επεξηγηματική επαναφορά σε συνδυασμό με επαναστροφή.</p>
<p>Ἐνταῦθα δὲν ἠκούοντο φαιδραὶ λαλιαί, δὲν ἀντήχουν ἄσματα, δὲν ὠπτάνοντο πρόσωπα μειδιῶντα, δὲν ἠκούοντο φιλήματα. Τὸ μόνον ἐρύθημα ὅπερ ἐνεφανίζετο, ἦτο τὸ ἐρύθημα τῆς Ἡοῦς, προκυπτούσης καθ' ἐκάστην ἐκ τοῦ ὀρίζοντος, καὶ <u>ὁ μόνος ἐρωτικὸς στεναγμός, ὅστις ἀντήχει, ἦτο ὁ τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἐνίστε καθίστατο ἠπιώτερος, ἀλλὰ συνήθως ἐβρυχᾶτο ἀπειλητικῶς.</u></p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επανάφορά του αποφαιτικού μορίου δὲν στην αρχή απολύτως παράλληλων φραστικῶν κώλων. (Νάκας, σελ 115)</p> <p>Σχήμα μεταφοράς: ὁ μόνος ἐρωτικὸς στεναγμός, ὅστις ἀντήχει, ἦτο ὁ τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἐβρυχᾶτο ἀπειλητικῶς.</p>
<p>Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, γνωστὸς ἤδη εἰς τὸν ἀναγνώστην, κατῴκει παρὰ τὸ ρεῦμα, ἐντὸς καλύβης τινός, ἦτις ἄλλοτε ἦτο ἀχυροσκεπής, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τῆς ὀλίγης καλάμης, ἦτις ἐσώζετο ἔτι ἐπὶ τῆς στέγης της. Μύλος τις ἐφαίνετο ὑποκάτω δεξαμενῆς, ὅστις ἄλλοτε πρέπει νὰ εἶχε καὶ τροχόν, ὡς ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνη ἐκ τῆς ρωγμῆς δι' ἧς ἐχύνετο τὸ ὕδωρ. Παρὰ τὸ ἐρείπιον τοῦτο ἔβλεπέ τις κειμένας δέσμας καλάμων καὶ ράβδους αἰγοκλήματος, καὶ ὁ κηπουρὸς ἐκάθητο, ἢ μᾶλλον ἔκειτο, βλέπων μετὰ ζηλοτύπου ὀφθαλμοῦ κύνα τινά, ὅστις ἦτο ἐξηπλωμένος μακαρίως ἐπὶ τῆς πεπατημένης χλόης.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επανάφορά αναφορικῶν αντωνυμιῶν σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα.</p>
<p>Αὔται ἐποίκιλλον ἐφ' ἀπάσης τῆς διατονικῆς κλίμακος τῶν αἰσθημάτων, ἀπὸ τῆς σκληροτάτης τραχύτητος</p>	<p>Ομοιοτέλευτα καὶ λεξικές ἀντιθέσεις.</p>

<p>μέχρι τῆς μαλακω<u>τάτης</u> τρυφε<u>ρότητος</u>.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>	
<p>Αὕτη ἐμειδία τόσον προθύμως καὶ περιχαρῶς πρὸς πάντα τὰ περι αὐτήν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν μεμφθῆ οὔτε διὰ τὸ ὑψηλόν της ἀνάστημα οὔτε διὰ τὴν ἄπλυτον ἐμπροσθέλαν ἦν ἐφόρει. Ἡ ἀδελφὴ Βεάτη ἦτο ἡ ἐπιτηδειο<u>τάτη</u> τῶν μαγει<u>ρων</u> καὶ ἡ ἀμελε<u>στάτη</u> τῶν καλο<u>γραιῶν</u>.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε.</p> <p>Επαναφορά οριστικών άρθρων σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Τῶ ὄντι ἐσκέπτετο ὅτι, ἀφοῦ πᾶν μυστικὸν ἦτο προωρισμένον νὰ εἶναι γνωστὸν εἰς δύο τοῦλάχιστον πρόσωπα, διατί νὰ μὴ εἶναι καὶ εἰς τρίτον, καὶ διατί τὸ τρίτον τοῦτο νὰ μὴ εἶναι αὐτὴ ἀντὶ πάσης ἄλλης; Ἐσθάνετο δὲ τοσοῦτον <u>γαργαλισμὸν περιεργείας</u>, ὅσάκις ἐδίδετο ἀφορμὴ πρὸς ἀνίχνευσιν μυστικοῦ τινος, ὥστε δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ κοιμηθῆ οὔτε νὰ φάγη. Ἐὰν δὲν κατάρθου ν' ἀνακαλύψῃ τί συνέβαινε, κατέφευγεν εἰς εἰκασίας, εἰς συνδυασμούς, εἰς πλάσματα, καὶ τέλος ἔλυεν ὅπωςδῆποτε τὴν ἀπορίαν της.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Σχῆμα μεταφοράς: <u>γαργαλισμὸν περιεργείας</u>.</p> <p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε καὶ της λόγιας πρόθεσης εἰς.</p>
<p>Ἦτο γνωστὸν μόνον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ νέα εἶχεν ἔλθει διὰ νυκτός, ἀλλ' οὐδεμία τῶν μοναχῶν ἤξευρεν οὔτε τίς τὴν ἔφερεν οὔτε διατί ἦλθε.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>Οὐδεμία τῶν καλογραιῶν ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν της. Τίς ἄρα ἦτο ἡ ξένη αὕτη; Ἦτο δόκιμος; Ἦτο νεοφώτιστος; Ἦτο κατηχουμένη; Ἦτο μετανοοῦσα; Ἦτο κατάδικος; Ἄγνωστον. Ἡ ἀδελφὴ Βεάτη</p>	<p>Καταλογικὸ σχῆμα – ρητορικές ερωτήσεις ὡς συνδυασμὸς ρηματικῆς ἐπαναφοράς με το ασύνδετο</p>

<p>έτριγυρίσθη*. Αὐτὴ μόνη εἶχε τόσῃν περιέργειαν, ὅσῃν αἱ ἄλλαι μοναχαὶ ὄλαι ὁμοῦ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>σε περιβάλλον ψυχολογικού φόρτου του μυθιστορηματικού ήρωα.</p>
<p>Ἡ ἀδελφὴ Βεάτη ἐτριγυρίσθη*. Αὐτὴ μόνη εἶχε τόσῃν περιέργειαν, ὅσῃν αἱ ἄλλαι μοναχαὶ ὄλαι ὁμοῦ. Τί νὰ κάμη; Ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικόν. Ν' ἀποθάνῃ τις ἐκ σκληραγωγίας, ὑπομονή. Ν' ἀποθάνῃ ἐκ γήρατος, χάρισμα. Ν' ἀποθάνῃ ἐκ νόσου, ὑποφέρεται. Ν' ἀποθάνῃ ἐκ βιαίου θανάτου, τί νὰ γίνῃ; Ἀλλὰ ν' ἀποθάνῃ ἐκ περιεργείας; Τοῦτο θὰ ἦτο πρωτάκουστον. Καὶ ὅμως ἡ ἀδελφὴ Βεάτη θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ δώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον παράδειγμα.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Ρητορικές ερωταποκρίσεις που αρθρώνονται σε ένα είδος κλιμακωτού συλλογισμού –δείγμα σαρκαστικής ειρωνείας του συγγραφέα. (Νάκας σελ 70)</p>
<p>Τότε ἡ Βεάτη ἐσκέφθη ὅτι ἀφοῦ δὲν εἶχεν ἱκανοποιήσει τὴν ὄρασιν, ὄφειλε τοῦλάχιστον νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἀκοήν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Μεσαία συνωνυμική επαναφορά.</p>
<p>Ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ τῆς ἐσκέφθη νὰ κρυβῆ εἰς τὴν κόγχην τὴν ὀπισθεν τῆς θύρας τοῦ προθαλάμου, καὶ νὰ περιμείνῃ μέχρις οὗ ἐξέλθῃ ἡ Σιζτίνα, ἀφοῦ, ὡς ἐπίστευεν, ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ αὕτη. Ἀλλ' ἂν δὲν ἐξήρχετο; Ἄν ἔμελλε νὰ μείνῃ εἰς τὸν θάλαμον τῆς ξένης καὶ νὰ διανυκτερεύσῃ μετ' αὐτῆς, ὅπερ δὲν ἦτο ἀπίθανον; Τότε οὐδὲν ἔμελλε νὰ χάσῃ ἡ Βεάτη. Διότι μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρας δὲν ἔμελλε νὰ πυκνωθῆ πλειότερον τὸ σκότος, τοῦναντίον περὶ τὸ μεσονύκτιον θ' ἀνέτελλεν ἡ σελήνη, ἥς τὸ φέγγος θὰ διήρχετο διὰ τινος φεγγίτου, καὶ θὰ ὠδηγεῖτο νὰ βαδίσῃ εὐχερέστερον. Πλὴν τούτου οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς,</p>	<p>Επαναφορά</p>

<p>οἵτινες ἔβλεπον καλῶς, ἤθελον συνηθίσει εἰς τὸ σκότος, καὶ θὰ ὑπηρετοῦν αὐτὴν καλύτερον. Ἄν τούναντίον, παρὰ πᾶσαν πιθανὴν εἰκασίαν, ἐξήρχετο ἐκ τοῦ θαλάμου ἡ Σιζτίνα, τότε ἡ Βεάτη δὲν ἠδύνατο νὰ φοβηθῇ τὸ τεχνητὸν σκότος, ὅπερ προεκάλει ὀπισθεν τῆς νυκτοβάτιδος τὸ ἡμιφαῆς δέλετρον, καὶ ἡ ἀνιχνεύτρια ἔμελλε νὰ ὀδηγηθῇ διὰ τῆς ἀντιλαμπῆς τοῦ φωτὸς πλείοτερον ἢ ἡ Σιζτίνα διὰ τῆς ὀρθῆς αὐτοῦ λάμπεως.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	
<p>Ἄν καὶ εἶχε σβέσει ἐξ ἀνάγκης τὴν δᾶδα, ἣν εἶχε φέρει, ἐν τούτοις ἠδύνατο νὰ καταβῇ καὶ ἄνευ φωτὸς καὶ τοῦτο τῇ συνέφερε καλύτερον. Ἄν εἶχεν ἀνάγκην φωτὸς, δὲν ἤθελε λησμονήσει νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ μαγειρείου μεθ' ἑαυτῆς πυρίτην λίθον καὶ χάλυβα.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Αρχικὴ ἐπισημάνση τοῦ υποθετικοῦ συνδέσμου Ἄν.</p>
<p>Ἡ Βεάτη παρεκάλει τὸν οὐρανόν, ἣ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ τὴν γῆν καὶ τὰς ὑποχθονίους θεότητας, νὰ τυφλώσωσι τὰ ὄμματα τῆς Σιζτίνης, νὰ ἀναπετάσωσι πυκνὸν πέπλον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, ὅπως μὴ δυνηθῇ νὰ τὴν ἴδῃ. Εὐτυχῶς θαῦμα συνέβη. Ἡ Σιζτίνα <i>ἐστράφη μὲν, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν</i>. Εἶτε διότι ἡ ἀκτίς τοῦ ὀφθαλμοῦ της δὲν διηυθύνθη προσφυῶς, εἶτε διότι ἡ ἀκοὴ δὲν ὠδήγησεν ἀρκούντως τὴν ὄρασιν, εἶτε διότι δὲν ἔστρεψεν ἐπαρκῶς τὸ δέλετρόν της, εἶτε τέλος διότι δὲν ἀντελήφθη καλῶς τὸν τριγμὸν ὃν ἤκουσεν οὐδ' ἔδωκε πολλὴν σημασίαν εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην, <i>τὸ βλέμμα της μόλις ἐστράφη καὶ ἀπεστράφη πάλιν</i>, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ βαδίζῃ διὰ τοῦ διαδρόμου.</p>	<p>Ἡ κύρια πρόταση <i>ἐστράφη μὲν, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν</i>, ἐπεξηγείται ἀπὸ τὴν διάδοχόν της <i>τὸ βλέμμα της μόλις ἐστράφη καὶ ἀπεστράφη πάλιν</i>, ἐπεξήγηση ποῦ μετατοπίζεται ἀπὸ τὴν παρεμβολὴν τεσσάρων αιτιολογικῶν δευτερευουσῶν προτάσεων οἱ οποίαι εἰσάγουν, κάπως υπερβατικὰ καὶ χάρη τῆς παρουσίας τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου, τὴν δευτέραν κύρια πρόταση ἀπὸ τὴν</p>

<p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>οποία εξαρτώνται νοηματικά. Διακρίνουμε δύο ζεύγη παράλληλων (ή περίπου) κόλων, αν και το τελευταίο κόλων, με το μεγαλύτερο συντακτικό μήκος, φαίνεται ότι απαρτίζεται από δύο επιμέρους «κόμματα» (όπου οὐδ' ἔδωκε πολλήν σημασίαν = ἢ διότι ἔδωκε πολλήν σημασίαν) (Νάκας 2011, σελ 78)</p>
<p>Ἡ ἀδελφὴ Σιζτίνα ἐπρωταγωνίστει εἰς τὴν τέχνην τοῦ νὰ λέγη ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Ἡρίστευεν εἰς τὴν τέχνην τοῦ νὰ σιγᾷ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Συνωνυμική επαναφορά σε συνδυασμό με συντακτική επαναφορά.</p>
<p>Ἡ μακροχρόνιος ἕξις τοῦ νὰ ψεύδεται, εἴτε διὰ τοῦ λόγου εἴτε διὰ τῆς σιγῆς, καθότι καὶ ἡ σιγὴ ἦτο εἶδος σιωπηλοῦ ψεύδους, δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἔλθῃ εἰς τοιαύτην διάχυσιν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Επαναφορά του διαζευκτικού συνδέσμου εἴτε και του διὰ.</p>
<p>Δὲν ἐνθυμεῖσαι τὴν Ρόδον;</p> <p>— Σᾶς εἶπα ὄχι.</p> <p>— Δὲν ἐνθυμεῖσαι τέλος πάντων τίποτε ἐκ τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Επαναφορά.</p>
<p>— Ἄλλὰ σύ, φαίνεται, δὲν ἐνθυμεῖσαι τίποτε. Ἄλλ'</p>	<p>Επαναφορά.</p>

<p>εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἐνθυμῆσαι ἀληθῶς;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	
<p>Ὡς ὄνειρον ἔρχεται εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου, ὅτι μίαν ἡμέραν ἤμουν εἰς τὸν δρόμον, καὶ δὲν εἶχα οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	Επαναφορά του συνδέσμου οὔτε.
<p>—ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου!</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	Επαναδίπλωση
<p>—ὦ, ποτέ! ποτέ! εἶπεν ἡ Ἄϊμὰ μετὰ φρίκης.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	Επαναδίπλωση
<p>Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἦσαν ἄνθρωποι χωρὶς ὄτα, χωρὶς ρῖνας, καὶ χωρὶς ὄμματα πολλάκις.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	Επαναφορά πρόθεσης και συστοιχία μεταξύ ὀρων που ανήκουν στο ἴδιο σημασιολογικό πεδίο.
<p>Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε πολλὰ σχέδια. Δυστυχῶς δὲν ἐπέζησεν, ὅπως τὰ ἐκτελέσει. Ἀλλὰ καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἀπέθανεν εὐχαριστημένος, διότι ἀφῆκε διαδόχους ἀξιῶν αὐτοῦ. Τίς εἶδε ποτε τὰ σχέδιά του ἐκτελούμενα εἰς τὸν κόσμον τούτον; Ὁ Μωυσῆς αὐτὸς δὲν ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἢ πολὺ γρήγορα ἢ πολὺ ἀργά. Ἡ κλείει τις τὰ ὄμματα προτοῦ νὰ ἴδῃ τὸν σκοπὸν του κατωρθωμένον, ἢ ἀπέρχεται εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ἀφοῦ τὸν ἴδῃ ναυαγήσαντα, ἢ ἐπιτυχόντα πρὸς στιγμὴν καὶ καταστραφέντα διὰ πάντοτε, ὅπερ εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ κάτι χειρότερον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	Επεξηγηματικὴ επανάληψη / επαναφορά του φαινομένου της διάζευξης. Επάλληλη επαναφορά του συνδέσμου ἢ με λεξικές αντιθέσεις και ομοιοτέλευτα.
<p>Ἀλλὰ σὺ δὲν τὰ ἠξεύρεις αὐτά, κόρη μου.</p>	Επαναφορά και σχήμα

<p>Στοιχηματίζω ὅτι ἀγνοεῖς καὶ ἂν ὑπῆρξέ ποτε Σολομών. Τόσον καλύτερον, ἀγνόει, κόρη μου, ἀγνόει, ἐπέφερε μὲ ἀλλόκοτον μειδίαμα ἢ μοναχῆ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>κύκλου.</p>
<p>— Γίδια, νὰ σὲ χαρῶ, ἀφέντη.</p> <p>— Καὶ εἶναι δικά σου;</p> <p>— Νὰ εἶχα ἐγὼ αὐτὴν τὴν τύχη, ἀφέντη!</p> <p>— Ἀνήκουν εἰς ἄλλον λοιπόν;</p> <p>— Εἰς ἄλλον, ἀφέντη.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επιφορά.</p>
<p>Ἡ χαρά μου μετέχει, ἂν δύναμαι ἄνευ βλασφημίας νὰ εἶπω τοῦτο, τῆς χαρᾶς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἀγάλλεται βλέπων πάντα αὐτοῦ τὰ κτίσματα ἐν ἀρμονίᾳ, ἢ μετέχει τοῦλάχιστον τῆς χαρᾶς τῆς μητρός, ἥτις ἀναπολοῦσα τοὺς πόνους οὓς ὑπέστη, αἰσθάνεται τὴν φιλοστοργίαν τῆς αὐξομένην.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διπλὴ ἐπιφορά σε ἀπόσταση.</p>
<p>Γνωρίζεις δὲ πόσον <τὸ> ἀνθρώπινον [τὸ] στέλεχος, καταδικασθὲν βιαίως εἰς τὸ νὰ μένη ἀμέτοχον πάσης παρηγόρου στοργῆς, παντὸς αἰσθήματος ὅπερ ὁ Θεὸς διὰ τῆς ἀθανάτου πνοῆς του ἐνεφύσησεν εἰς τὴν καρδίαν, γνωρίζεις πόσον ρέπει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πλάσμα εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τοῦ βίου;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επιφορά.</p>
<p>Ἦσο τόσον μικρόν, τόσον τρυφερόν καὶ συμπαθὲς</p>	<p>Το τόσον ὡς ἐπίρρημα, που</p>

<p>πλάσμα, ὥστε δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ αἰσθανθῶ ἠδονὴν ἐκ τῆς πρὸς σὲ ἐπαφῆς.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>επαναφέρεται σε εξάρτηση ἀπὸ ἐπίθετα, χρησιμοποιεῖται «ἐπιφωνηματικῶς» γιὰ νὰ δηλωθεῖ ὅτι πρόκειται γιὰ κάποια υπερβολή. (Νάκας 2011, σελ 153)</p>
<p>Ἦ ὄφειλον νὰ τὸν ἐκλάβω ὡς παράφρονα, ἢ ἔμελλον ἐγὼ νὰ παραφρονήσω.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Αρχικὴ ἐπιφώνημα ἀναφορὰ τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου ἢ.</p>
<p>— Λοιπὸν ἔχουν σκοποὺς; εἶπον χωρὶς νὰ κρατηθῶ, ἔχουν σκοποὺς, εἶπες; Καὶ τί σκοποὺς ἔχουν δι’ αὐτὴν τὴν μικράν, παρακαλῶ;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>Τὸ μόνον ὑπὲρ οὗ ἐγγυῶμαι εἶναι ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν εἶναι ἰδιοτελής, δὲν εἶναι, ἐπανελάβεν ἐνθέρμως.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Σχῆμα κύκλου</p>
<p>— Ἄκουσε λοιπὸν. Ἄμποτε ὅσα μέλλω νὰ σοὶ εἶπω νὰ ἀποβῶσι πρὸς εὐτυχίαν τῆς μικρᾶς ταύτης κόρης.</p> <p>— Ἄμποτε, ἐπανελάβον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>Τέλος ἤρχετο ἡ μήτηρ Πία, ἡ ἠγουμένη, ἥτις ἐζήτει νὰ ματαιώσῃ πᾶσαν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς δευτέρας προερχομένην καὶ ν’ ἀνατρέψῃ πάντα ὑπολογισμὸν τῆς πτωχῆς κόρης.</p> <p>Ἡ μήτηρ Πία ἐν μόνον εἶχεν ἐλάττωμα, ὅτι εἶχε τελείαν τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίφανσιν τῆς ἀρετῆς.</p>	<p>Επιφώνημα ἀναφορὰ.</p>

Μέρος Β, Κεφάλαιο Η	
<p>Ἡ μήτηρ Πία ὠμοίαζεν οὐχὶ ἀπροσφυῶς μὲ ἄγριόν τι ἄνθος, οὗ τὸ ὄνομα ἐκφεύγει τὴν μνήμην ἡμῶν, ἄνθος λευκόν, ἄοσμον καὶ ἄμορφον. Τὸ ὅλον τοῦ σώματός της εἶχε σχῆμα κώδωνος. Δὲν εἶχε λαιμόν, δὲν εἶχεν ὀσφύν, δὲν εἶχε πύελον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επαναφορά ουσιαστικού η οποία ακολουθείται από μια σειρά αλληλοσχετιζόμενων ὀρων (<u>λευκόν, ἄοσμον καὶ ἄμορφον</u>).</p> <p>Επαναφορά του αποφαιτικού μορίου δὲν και του ρήματος εἶχε. Δημιουργία συστοιχίας μεταξύ ὀρων που ανήκουν στο ίδιο σημασιολογικό πεδίο (λαιμόν, ὀσφύν, πύελον).</p>
<p>—Ἄλλὰ δὲν ἤξεύρεις λοιπόν, κόρη μου; Δὲν ἤξεύρεις διατί σ' ἐφέραμεν ἐδῶ;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	Επαναφορά.
<p>Διὰ τοὺς <i>ἄνδρας</i> ὠρίσθησαν οἱ ἐνοριακοὶ ναοί, διὰ τὰς <i>γυναῖκας</i> τὰ γυναικεῖα μοναστήρια, ὡς τόπος ὅπου θὰ τελεσθῆ τὸ ἱερὸν μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος. Καὶ διὰ τοῦτο σ' ἐφεραν ἐδῶ, διὰ νὰ κατηχηθῆς καὶ νὰ βαπτισθῆς, κόρη μου. Βλέπεις ὅτι φροντίζουν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου, πλειότερον παρὰ σὲ τὴν ἰδίαν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επαναφορά της πρόθεσης διὰ.</p> <p>Λεξική αντίθεση: <i>ἄνδρας</i> - <i>γυναῖκας</i>.</p>
<p>—Ὅσον καιρὸν διαρκέση ἡ κατήχησις. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ σὲ τὴν ἰδίαν. Εἰ μὲν φανῆς πρόθυμος καὶ <i>γῆ ἀγαθὴ</i> νὰ δεχθῆς τὸν λόγο τῆς ἀληθείας, ταχέως θὰ ἐξέλθης ἀπ' ἐδῶ. Εἰδὲ καὶ φανῆς σκληροτράχηλος, καθὼς οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον, τότε ἡ κατήχησίς σου θὰ διαρκέση πολὺν καιρὸν καὶ ἡ</p>	<p>Επαναφορά</p> <p>Μεταφορά (<i>γῆ ἀγαθὴ</i>).</p>

<p>ἔδῶ διαμονή σου ἄλλον τόσον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>Μετὰ τοὺς κώδωνας, θα ἠγείροντο αἱ μοναχαί, θα διέβαινον διὰ τοῦ διαδρόμου, θα συνέρρεον εἰς τὸν ναόν, καὶ ἦτο δυνατὸν ν' ἀκούσῃ τις αὐτῶν τὸν κρότον τῆς σφύρας, ὡς ἐπίστευεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἢ καὶ νὰ προκύψῃ διὰ τινος θυρίδος νὰ τὸν ἴδῃ ἀσχολούμενον εἰς τὴν ὑποπτον ἐκείνην ἐπιχείρησιν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά του μορίου θα.</p>
<p>Οὗτος δὲν εἶδεν οὔτε τὸν τοιχωρύχον, καθ' οὗ ὠρύετο ἀπειλητικῶς ὁ Χόμο, οὔτε τὸ ἴκριον ὅπερ εἶχε πῆξει, οὐδ' ἤκουσε τὸν κρότον τῆς σφύρας του· ὥστε οἱ φόβοι τούτου ἦσαν ὑπερβολικοί.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά του συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>Ὁ Τρέκλας δὲν εἶχεν ἀκούσει οὔτε τὸν μονότονον κρότον τῆς σφύρας ἐπὶ τῶν λίθων, οὔτε τὸν δοῦπον τοῦ πηδήματος τοῦ ἴκριοβάτου. Ἀλλὰ παραδόξως, φαίνεται, διότι τώρα μόλις εἶχεν ἐντελῶς ἀφυπνισθῆ, ἤκουσε τὸν ἄλλον τοῦτον κρότον, τὸν θροῦν ὃν ἔκαμεν ὁ ξένος ὅπως κρύψῃ ὑπὸ τὸ φύλλωμα τὰ ἐργαλεῖά του.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε καὶ του ουσιαστικού κρότον.</p>
<p>Ὁ μὲν ξένος ἐφοβεῖτο ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ του, ὁ δὲ Τρέκλας ὑπὲρ τοῦ δέρματός του. Ὁ μὲν ὑπόπτειεν ὅτι ὁ Τρέκλας τὸν εἶχεν ἰδεῖ ἐκτελοῦντα τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ἐργασίαν, καὶ ἐπεθύμει νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου, ὁ δὲ Τρέκλας οὐδόλως τὸν εἶχεν ἰδεῖ, καὶ ἠγνόει τοὺς σκοποὺς τοῦ ξένου, ὅθεν δὲν ἤξευρε τί</p>	<p>Επιμεριστική επαναφορά μετὰ τὴν δευτέρην λέξιν νὰ επαναφέρεται σε ἀπόσταση.</p>

<p>ἦτο ἀρεστὸν αὐτῷ νὰ τῷ εἶπη, τὸ ψεῦδος ἢ ἡ ἀλήθεια.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	
<p>— Εἶδες εἰς αὐτὸ τὸ μοναστήρι τίποτε αὐτὰς τὰς ἡμέρας;</p> <p>— Τί <i>τίποτε</i>;</p> <p>— Εἶδες μίαν νέαν ποῦ τὴν ἔφεραν ἐδῶ μέσα;</p> <p>— Νέες εἶναι πολλὰς ἐδῶ μέσα, εἶπεν ὁ Τρέκλας παρωδῶν.</p> <p>— Δὲν σ' ἐρωτῶ δι' αὐτὰς ποῦ εἶναι ἐξ ἀρχῆς. Καμμίαν ξένην εἶδες;</p> <p>— Μοῦ φαίνεται.</p> <p>— Τὴν εἶδες λοιπόν;</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά.</p>
<p>Ὁ Τρέκλας τὸ ἔλαβε, τὸ ἔψαυσε, καὶ τὸ ἔκρυσεν εἰς τὴν ζώνην του.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επαναφορά οριστικῆς αντωνυμίας σε συνδυασμὸ με ασύνδετο σχῆμα.</p>
<p>Ὁ Βοῦγκος εἰς μάτην ἔτεινε τὸ οὖς ὅπως ἀντιληφθῆ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ εἰς μάτην ἐβίαζε τὴν μνήμην του τῆ ἐπαύριον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαναφορά του προτασιακοῦ επιρρήματος εἰς μάτην.</p>
<p>Ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα, ὁ αὐτὸς φρουρός, ἀφοῦ ἀντικατασταθεὶς ἐκοιμήθη καὶ ἐξηγέρθη, τὸν εἶδε, τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τῷ εἶπεν·</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Ὁμοιοτέλευτα καὶ ἐπαναφορά τῆς αντωνυμίας τὸν.</p>

<p>Ἄλλα ποῦ νὰ εὔρη τόσον ὑψηλὴν κλίμακα, καὶ πόθεν ἠδύνατο νὰ τὴν πορισθῆ, ἢ πόθεν νὰ τὴν μεταφέρῃ; Ἐἶτα ἐδοκίμασε τὸ ἱκανῶς ἀλλόκοτον ἐκεῖνο μέσον, τῆς βαθμιαίας διατρήσεως καὶ ἀναρριχήσεως τοῦ τείχους.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαναφορά του επιρρήματος πόθεν και ομοιοτέλευτα.</p>
<p>— Δὲν εἶχα σύνεργα διὰ νὰ ξεκαρφώσω τὴν κλειδωνιά, νὰ σοῦ τὴν φέρω, καὶ τὸ σπίτι μου εἶναι μακριὰ ἀπ’ ἐδῶ, καὶ δὲν θέλω νὰ σοῦ δώσω κόπον νὰ ἔλθῃς ὁ ἴδιος.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου καὶ.</p>
<p>Οὐδὲν εὐαρεστότερον οὐδὲ ἠδυπαθέστερον τῆς μετακομίσεως δι’ ἐρρυθμῶς κινουμένου, καὶ ἀρμονικῶς ἔρποντος φορείου, καθ’ ὃν χρόνον ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Σειρίου, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ὅμηρος «φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν»: τότε λικνιζόμενός τις ὑπὸ τοῦ ἀρμονικοῦ τούτου ρόχθου, ριπιζόμενος ὑπὸ τῆς διαπνεύσεως αὔρας, οὐδὲν ἠδυπαθέστερον τοῦ νὰ μετακομίζεται οὕτως εἰς δροσερὸν αἰγιαλόν, ὅπου τὸ εὐρὸν τοῦ ὀρίζοντος, τὸ κυανοῦν τῆς θαλάσσης καὶ τὸ προκλητικὸν τῆς ξένης ἀηδόνης προσδοκῶσι τοὺς ἀπλήστους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ἀκορέστους ἀκοάς, χωρὶς μηδεμία τύρβη μηδὲ μέριμνα ν’ ἀντιπερισπᾶ τὰ αἰσθητήρια τοῦ ψυχαγωγουμένου, χωρὶς μηδ’ αὐτὴ ἢ σεπτὴ ἀνάμνησις τῆς παραχρῆμα οἰχομένης γενεᾶς νὰ παρενοχλῆ τὴν φαντασίαν, μήτε οἱ τύμβοι τῶν ἡρώων ν’ ἀναπέμπωσι μυστηριῶδες παράπονον, μήτε τὰ αἶματα τῶν μαρτύρων νὰ βοῶσι.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαλληλία επαναφορῶν Χαλαρὴ επαναφορά της ἀόριστης αντωνυμίας Οὐδὲν</p> <p>Επαναφορά ἀρθρου</p>

<p>Ἐπειτα ἀφοῦ ἔχεις δουλειά, τὸ ξεύρω πὼς δὲν ἀδειάζεις, καὶ ἀφοῦ δὲν ἀδειάζεις θὰ πῆ πὼς ἔχεις δουλειά, ὥστε δὲν μοῦ λὲς τίποτε νεώτερο.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Σχήμα κατά θέσιν και άρσιν και σχήμα κατά άρσιν και θέσιν. Επαναστροφή.</p> <p>Χιαστό σχήμα.</p>
<p>Ὁ Τρέκλας μαθὼν ἅπαξ ὅ,τι ἐπεθύμει περιέμεινε μεθ' ὑπομονῆς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀπεμακρύνθη ἡ Βεάτη ἐκ τοῦ μαγειρείου, καὶ τότε ἔσπευσε ν' ἀναβῆ τὰς λιθίνας καὶ εὐρωτιώσας βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἥτις ἀνήγγεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, καὶ ἐκεῖθεν ἀνήλθεν εἰς τὸ δεῦτερον καὶ εἰς τὸ τρίτον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά της λόγιας πρόθεσης εἰς σε συνδυασμό με κλιμακούμενο σχήμα (<u>πρῶτον, δεύτερον, τρίτον</u>).</p>
<p>— ὦ, Μάχτο! εἶπεν ἡ Αἰμά.</p> <p>— Νὰ εἶσαι ἔτοιμη, εἶπεν ὁ Τρέκλας.</p> <p>— Ἔτοιμη;</p> <p>— Θα ἔλθῃ νὰ σὲ πάρῃ.</p> <p>— ὦ, πότε; εἶπεν ἡ Αἰμά.</p> <p>— Σὲ λίγο, εἶπε διαφορομένως ὁ Τρέκλας.</p> <p>— Καλῶς νὰ ἔλθῃ. ὦ, Μάχτο!</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Επαναφορά επιφωνήματος και επιθέτου καθώς και σχήμα κύκλου.</p>
<p>«Ἀδελφὴ μου Αἰμά. Ἀφότου ἔφυγες, νύκτα καὶ ἡμέραν σὲ ζητῶ. Ἔμαθα ποῦ εὕρισκεσαι. Ὅσον ὑψηλοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ τοῖχοι, θὰ τοὺς ὑπερβῶ, ὅσον στερεοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ μοχλοὶ θὰ τοὺς παραβιάσω.</p> <p>Θὰ ἔλθω νὰ σ' εὔρω, ἀδελφὴ μου, αἰσθάνομαι τὴν δύναμιν ὅτι θὰ τὸ κατορθώσω. Θὰ σ' εὔρω, καὶ θὰ ἔλθῃς μαζί μου, καὶ θὰ ζήσωμεν μαζί εἰς μίαν ἄκρην</p>	<p>Επαλληλία σε τέσσερις ομαδικές εφορμήσεις / ριπές, με μικρή απόσταση μεταξύ τους: [1] μιας πολλαπλής (τριπλής) επαναφοράς στην αρχή [2] δύο διαδοχικών αρχικών συντακτικών επαναφορών, (X2) ενός</p>

<p>τῆς γῆς.</p> <p>Μακρὰν οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοί, μακρὰν οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ φίλοι. Ἡμεῖς οἱ δύο ἀρκοῦμεν εἰς ἡμᾶς. Κανένα μὴ ἀκούης, κανένα μὴ ἐμπιστεῦσαι, κανεὶς ἄλλος δὲν σὲ ἀγαπᾷ, μόνος ἐγώ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς πλησίον μου, καὶ ἐγὼ δύναμαι νὰ ὑπάγω διὰ σὲ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κόσμου.</p> <p>Καὶ ἂν δὲν σ' εὔρω, ἂν δὲν σὲ ἴδω πλέον, ἂν σὲ χάσω διὰ πάντοτε, Αἰμά, ἤξευρε ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζῶ καὶ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι μαῦρος δι' ἐμέ, μαῦρος ὁ οὐρανός, ὁ ὅποιος μὲ σκεπάζει, Αἰμά, μαύρη ἡ γῆ, ὀποὺ πατῶ, μαῦρον τὸ φῶς ποὺ μὲ φωτίζει, ὄλα μαῦρα, κατάμαυρα. Ἀπὸ σὲ περιμένω τὸ φῶς, ἀπὸ σὲ τὴν δρόσον, ἀπὸ σὲ τὸν ἀέρα, Αἰμά, καὶ χωρὶς ἐσέ'ὄλα εἶναι σκότος, ὄλα βάσανος, καὶ ὄλα κόλασις. Ἀπὸ σὲ ἐλπίζω νὰ μὲ συντροφεύσῃς εἰς τὸν ἔρημον τοῦτον κόσμον, καὶ νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ ζήσω τὴν ζωὴν μου, Αἰμά, καὶ ἂν ἀποθάνω, ν' ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας σου. Ὁ ἀδελφός σου, Μάχτος».</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο IB</p>	<p>επιρρήματος καὶ (X3) μίας αντωνυμίας [3] μίας περιόδου λόγου με τρεῖς υποθέσεις τις οποίες εἰσάγει το ἐπαναφερόμενο ἂν (δὲν) σὲ, καὶ τέσσερις αποδόσεις που οριοθετεῖ ἡ (χαλαρὴ) ἐπαναφορά (X4) του ἐπιθέτου μαῦρος, ἢ μάλλον, ἡ διπλὴ ἐπαναφορά (X3) μαῦρος ... ὁ ὅποιος / ὀποὺ / ποὺ ... - αποδόσεις που καταλήγουν ανακεφαλαιωτικά [4] μίας περιόδου του λόγου που μοιράζεται ἀντιθετικά, με βάση τὴν ἀντίθεση ἀπὸ σὲ ≠ χωρὶς ἐσέ, σε δύο τρίκωλες ἡμιπεριόδους, με τὴν ἐπαναφορά του ἐμπρόθετου ἀπὸ σὲ στα τρία κῶλα τῆς δεύτερης.</p> <p>(Νάκας 2011, σελ 238)</p>
<p>— Λοιπὸν τέκνον μου, ἐπανέλαβε, μὴ περιφέρῃς τὸν νοῦν σου ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ φύλαττε τὰς αἰσθήσεις σου καθαρὰς ἀπὸ παντὸς ρύπου. Μὴ ἐπαφήνης ραθύμως τὰς χεῖράς σου εἰς τὰ μέλη τῆς σαρκός σου, καὶ μὴ δίδῃς χώραν εἰς σαρκικοὺς γαργαλισμοὺς καὶ ἀκαθάρτους ἐπιθυμίας, αἵτινες θὰ καταστήσωσι τὰ μέλη σου σκεῦος ἄχρηστον εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς. Φύλαττε τὸν νοῦν σου καὶ τὴν καρδίαν σου ἄσπιλον, καὶ μὴ συλλάβῃς μεμολυσμένην φαντασίαν, ἣτις θὰ κάμῃ τὴν σάρκα σου νὰ ἀσπαίρῃ ἐκ τῆς</p>	<p>Ἡ λεπτὴ εἰρωνεῖα διέπει καὶ το δείγμα σωφρονιστικῆς ρητορικῆς που τελειώνει, μάλιστα, γνωμολογικά (με τὴν παράθεση στο ελληνικὸ ἀλφάβητο του λατινικοῦ ρητοῦ) καὶ ὅπου τὴ θεματικὴ ἐνότητα προσφέρει μὴ διπλὴ ἐπαναφορά, του ρήματος φυλάττω καὶ του</p>

<p>ἐπιθυμίας.</p> <p>— Φύλαττε τὸν νοῦν σου, φύλαττε τὴν καρδίαν σου, φύλαττε τὰ μέλη τοῦ σώματός σου ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ. Μὴ σχηματίσης ἴνδαλμα σατανικοῦ ἔρωτος καὶ παχυλὴν εἰκόνα γεώδους καὶ ἐνύλου πάθους ἐντὸς τῆς φαντασίας σου. Μὴ γαργαλισθῆς ὑπὸ σαρκικοῦ ἐρεθισμοῦ, διότι τάχιστα θὰ πέσης εἰς τὴν ἀμαρτίαν. Ἡ φαντασία γεννᾷ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ ἡ ἐπιθυμία τὴν ἔμπρακτον πεῖραν τῆς ἀμαρτίας. [] Οἱ πονηροὶ λογισμοὶ ἐνδύονται σχῆμα ἐλκυστικῶν ὀνείρων καὶ παρουσιάζονται καθ' ὕπνον εἰς τὴν ἀκρατῆ νεότητα, ψιθυρίζοντες εἰς τὰ ὦτα αὐτῆς λόγους διεγερτικοὺς πρὸς τὴν φιληδονίαν. Κλείσον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου εἰς τὰς ἀπατηλὰς ὄψεις, κλείσον τὰ ὦτά σου εἰς τοὺς ἀκολάστους ψιθυρισμοὺς. Ὁ ὕπνος κοιμίζει τὸ πνεῦμα καὶ διεγείρει τὴν σάρκα εἰς τὴν ἀκάθαρτον ἐπιθυμίαν τῆς ἡδονῆς. Φυλάξου κόρη μου. Δεξιδέριουμ γένουϊτ πεκκάτουμ, ἔτ πεκκάτουμ γένουϊτ μόρτεμ*.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>κτητικού σου, μαζί με την επανάληψη και άλλων θεματικών λέξεων ορισμένες από τις οποίες συνδέονται και ετυμολογικά.</p> <p>(Νάκας 2011, σελ 70)</p>
<p>Καὶ ἡδύνατο μὲν ὁ Σκούντας εἶτε κατὰ συγκυρίαν εἶτε ἐξ ἐρεύνης νὰ μάθῃ ποῦ εὕρισκετο ἡ Αἰμά, ὅπως τὸ εἶχε μάθει καὶ ὁ Μάχτος. Ἄλλ' ἡ τύχη, ἡ εἰρωνεῖα αὕτη τοῦ Θεοῦ, ἡ καταγελῶσα ἀσπλάγχχνως πᾶσαν ἐλπίδα καὶ ματαιοῦσα πάντα ἀγῶνα, ἡ τύχη ἠθέλησεν ὥστε ὁ Σκούντας νὰ μάθῃ τοῦτο παρ' αὐτοῦ τοῦ Μάχτου.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Επαναφορά του διαζευκτικού συνδέσμου εἶτε.</p> <p>Επαναφορά ουσιαστικού και χαλαρή επαναφορά επιθέτου.</p>
<p>Ἡ μοναχὴ εὐηρεστήθη ἐκ τῆς προθυμίας καὶ ἐκ τῶν φιλοφρόνων τρόπων τοῦ Σκούντα, καὶ τὸν</p>	<p>Επαναφορά της λόγιας πρόθεσης ἐκ.</p>

<p>προσεκάλεσεν εἰς τὸ μαγειρεῖον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	
<p>— Βέβαια τὴν γνωρίζει...</p> <p>— Καὶ ποῖαν σχέσιν ἔχει μαζί της; ἐπανελάβεν ἡ Βεάτη.</p> <p>— Βέβαια πρέπει νὰ ἔχη κάποιαν σχέσιν, εἶπε σοβαρῶς ὁ Σκούντας. Ἄλλὰ δὲν μοὶ λέγετε, εὐρίσκεται αὐτὴ ἐδῶ;</p> <p>— Καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν ὁ Τρανταχτῆς θέλει νὰ μάθῃ δι' αὐτήν;</p> <p>— Ἔχει σκοπὸν βέβαια, εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ Σκούντας. Ἄλλ' εἶναι ἐδῶ αὐτὴ ἀκόμη;</p> <p>— Ἐδῶ εἶναι, εἶπε τέλος ἡ Βεάτη. Ἄλλ' εἰπέ μοι, διατί ὁ Τρανταχτῆς ἐνδιαφέρεται;</p> <p>— Αὐτὴ εἶναι πτωχὴ νέα ἀξιολύπητη, καὶ φαίνεται ὅτι ὁ Τρανταχτῆς εἶναι φίλος τῆς οἰκογενείας της, εἶπεν ὁ Σκούντας. Καὶ εἰς ποῖον μέρος, παρακαλῶ, κατοικεῖ αὐτή;</p> <p>— Παντοῦ ἀνακατῶνεται αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ὁ Τρανταχτῆς, εἶπεν ἡ Βεάτη. Καὶ πόθεν ἔμαθεν ὅτι εὐρίσκεται αὐτὴ ἐδῶ;</p> <p>— Τὸ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της, εἶπεν ὁ Σκούντας. Ἄλλ' εἰπέτε μοι, εἰς ποῖον δωμάτιον κατοικεῖ αὐτή;</p> <p>— Ἔχει λοιπὸν καὶ ἀδελφόν; ἐπανελάβεν ἡ Βεάτη. Καὶ πῶς τὴν ἄφησε νὰ τὴν πάρουν;</p> <p>— Εἶναι ἀνόητος, ὡς φαίνεται, εἶπεν ὁ Σκούντας. Εἰς ποῖον μέρος τοῦ μοναστηρίου εὐρίσκεται τὸ</p>	<p>Επαναφορές.</p>

<p>δωμάτιόν της;</p> <p>— Καὶ ἤξεύρει ὁ Τρανταχτῆς μὲ ποῖον σκοπὸν τὴν ἔφεραν ἐδῶ; ἐξηκολούθησε νὰ ἐρωτᾷ ἡ Βεάτη.</p> <p>— Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἤξεύρη, ἀπήντησεν ὁ Σκούντας.</p> <p>Ἀλλὰ δεῖξατέ μοι, παρακαλῶ, τὸ δωμάτιόν της.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	
<p>— Ὅχι, μὰ τὸν Θεόν, ἀπήντησεν οὗτος, τὴν ἀλήθειαν σᾶς λέγω, ἔτσι νὰ χαρῶ, νὰ ἔχης καὶ καλὴν ψυχὴν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Σχήμα κύκλου.
<p>Ἀλλὰ μετ’ ὀλίγον φοβηθεὶς μήπως παρατηρηθῆ παρά τινος τῶν καλογραιῶν, ἢ μήπως ἐπιπληχθῆ καὶ παρ’ αὐτῆς τῆς Βεάτης, μετέβαλε διεύθυνσιν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πύλιν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Διπλὴ ἐπιαναφορὰ σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.
<p>Αὕτη ἐχρησίμευε συνήθως εἰς τὰς εἰσόδους καὶ ἐξόδους τῶν κηπουρῶν καὶ τῶν ἐργατῶν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	Επιαναφορὰ οριστικοῦ ἀρθροῦ σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα καὶ λεξικὴ ἀντίθεση.
<p>Ἐσκέπτετο ὅτι ὑπῆρχέ τις, ὅστις δὲν τὴν εἶχε λησμονήσει, ὅστις πρὸ τριῶν ἡμερῶν τῇ εἶχε πέμψει τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, ἣν ἠγωνίσθη τοσοῦτον ὅπως κατορθώσῃ νὰ συλλαβίσῃ ἡ Αἰμά, καὶ ἐπὶ τέλος οὐδὲν κατώρθωσεν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	Επιαναφορὰ αναφορικῆς ἀντωνυμίας.
<p>Ἄλλ’ ἐσκέπτετο πάλιν ὅτι ἐνδέχεται νὰ βραδύνη, ἔνεκα τῶν κωλυμάτων ἅτινα ἤθελεν ἀπαντήσῃ, καὶ τότε ἐσχεδίαζε τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἤθελε γράψῃ πρὸς</p>	Επιαναφορὰ αναφορικῆς ἀντωνυμίας.

<p>αὐτόν, ἂν ἐγίνωσκε τὴν γραφὴν, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μάχτου, ἦν ἡ Αἴμα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνώση.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	
<p>«Ἀδελφε Μάχτο, Ἡ ἐπιστολή σου μοὶ ἐπροξένησε πολλὴν χαράν, διότι μοὶ λέγεις ὅτι θὰ ἔλθης. Ἔλα γρήγορα νὰ μ' ἐλευθερώσης, διότι εἶμαι φυλακωμένη, καὶ ὑποφέρω πολὺ. Διατί μ' ἔφεραν ἐδῶ, δὲν ἠξεύρω. Εἶμαι κλεισμένη ὀλομόναχη. Κατ' ἀρχὰς ἐφοβούμην πολὺ τὴν νύκτα, τώρα συνήθισα νὰ μὴ φοβοῦμαι, ἀλλ' ὅμως στενοχωροῦμαι παραπολύ. Τὰς πρώτας ἡμέρας ἤρχετο μία καλογραῖα καθ' ἐκάστην καὶ μ' ἔβλεπεν. Αὐτὴ μ' εὐχαριστοῦσε, διότι μοῦ ἔλεγε πράγματα, τὰ ὅποια μοὶ ἐφαίνοντο ὡς νὰ τὰ εἶχα ὑποφέρει ἄλλοτε. Τώρα μοῦ τὴν ἐπῆραν αὐτήν, καὶ ἔρχεται μία ἄλλη, ἣτις δὲν μ' εὐχαριστεῖ καθόλου, διότι ἐκεῖνα ὅπου μοὶ λέγει δὲν τὰ ἐννοῶ, καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι καὶ ἂν τὰ ἐννοοῦσα, θὰ ἦτον ἀκόμη χειρότερα. Τὸ μόνον ὅπου μὲ παρηγορεῖ, εἶναι ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ ἔλθης νὰ μ' ἐλευθερώσης. Ἡ ἠγουμένη μοὶ ὑπεσχέθη νὰ μοὶ εἴπη διὰ ποίαν αἰτίαν μ' ἔχουν κλεισμένην, ἀλλὰ δὲν τὴν ζαναεῖδα. Τὴν καλογραῖαν, ἣτις ἔρχεται, τὴν παρεκάλεσα νὰ τῆς εἴπῃ νὰ ἔλθῃ, ἀλλ' αὐτὴ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχω ἁμαρτωλὰς ἐπιθυμίας. Τί ἐννοεῖ, δὲν ἠξεύρω. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον διατί μ' ἔχουν κλεισμένην ἐδῶ. Ἔλα λοιπὸν γρήγορα, φίλτατε Μάχτο, καὶ σὲ περιμένω νύκτα καὶ ἡμέραν...»</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	<p>Επαναφορές.</p>
<p>— Ποῖος εἶναι;</p>	

<p>— Ἐγώ, ὁ Μάχτος, ἀπήντησεν ὁ εἰσελθών. Σιωπή!</p> <p>— Σύ! Μάχτο! ἤλθες! ὦ Μάχτο! σὺ εἶσαι; ἔκραξεν ἡ Αἰμά.</p> <p>— Σιωπή, φρόνιμα, ἐπιθύρισεν ἡ φωνὴ τοῦ εἰσελθόντος.</p> <p>Ἡ Αἰμά, μὴ δυναμένη νὰ κρατηθῆ, ἐν ἐξάλλῳ ἀγαλλιάσει, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ νομιζομένου Μάχτου.</p> <p>— Ὑπάγωμεν, ἐπιθύρισε μὲ ὑπόκωφον φωνὴν οὗτος. Εἶσαι ἔτοιμη;</p> <p>— Ἔτοιμη, ἔτοιμη, Μάχτο! Ὑπάγωμεν, εὐθύς· ὦ, ἤλθες, Μάχτο!</p> <p>— Ὑπάγωμεν, ἐπανελάβεν ἐκεῖνος. Μὴν ἀργῆς!...</p> <p>— Τώρα νὰ ἐνδυθῶ, Μάχτο! Ν' ἀνάψω τὸ φῶς.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	
<p>Καὶ κατέβησαν ὁμοῦ, ψηλαφῶντες τοὺς τοίχους ἐν τῷ σκότει, πατοῦντες ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων, κωφαίνοντες τὸν κρότον τῶν βημάτων ἔρποντες καὶ συνεχόντες τὴν ἀναπνοήν, κατέβησαν τὴν κλίμακα τοῦ ὑπερφίου, ἔφθασαν εἰς τὸν πρῶτον διάδρομον, κατῆλθον τὴν δευτέραν κλίμακα, ἔφθασαν εἰς τὸ μεσαῖον πάτωμα, καὶ τέλος εὐρέθησαν εἰς τὴν αὐλήν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	<p>Ομοιοτέλευτα.</p>
<p>— Τώρα, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, μία μόνη ἐλπίς μένει, νὰ ἐξυπνίσω τὸν θυρωρόν, νὰ τὸν ἀπειλήσω, νὰ τὸν βιάσω νὰ μοῦ ἀνοίξῃ τὴν μεγάλην πύλην.</p>	<p>Επαναφορά του νὰ σε συνδυασμὸ με κλιμακούμενο σχῆμα.</p>

Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΔ	
<p>Τὸ μέγαρον τοῦτο ἔμενεν ἀκατοίκητον κατὰ τὰς τρεῖς ὥρας τοῦ ἔτους, καταφεῖτο δὲ συνήθως κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας. Τὸ μέγαρον τοῦτο ἦτο τοῦ Δεσπότη τοῦ Πελοποννήσου. Καθ' ὃν χρόνον ὑπόκεινται τὰ τῆς παρουσίας ἱστορίας, ἦτοι κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους Ἑαυγ', ὁ οἶκος οὗτος ἔμενεν ἀκατοίκητος.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Συντακτική και συνωνυμική επαναφορά.</p>
<p>Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχοντίσκων τῶν πέριξ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ διευθύνοντο εἰς τὸν λόφον, ἐφ' οὗ ἔκειτο τὸ μέγαρον, εἰσήρχοντο, <u>ἀνέβαινον</u> καὶ <u>κατέβαινον</u>. Καὶ τινες μὲν περιέμενον ἐν τῷ προαυλίῳ, τινὲς δ' ἐν τοῖς προθαλάμοις. Οἱ <u>εἰσερχόμενοι</u> συνήντων τοὺς <u>ἐξερχομένους</u>, οἱ <u>ἀναβαίνοντες</u> ἠρώτων διὰ <u>νευμάτων</u> καὶ διὰ <u>χειρονομῶν</u> τοὺς <u>καταβαίνοντας</u>.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαναφορά του επιθέτου πολλοὶ και της αντωνυμίας τινὲς.</p> <p>Λεξικές αντιθέσεις: ἀνέβαινον / κατέβαινον, εἰσερχόμενοι / ἐξερχομένους, ἀναβαίνοντες / καταβαίνοντας.</p> <p>Επαναφορά της λόγιας πρόθεσης διὰ σε συνδυασμό με συνωνυμική επαναφορά.</p>
<p>Ὁ Σκούντας διενόηθη νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτήν, νὰ τὴν θωπεύσῃ, νὰ τὴν ὀνομάσῃ ἀδελφὴν του, καὶ νὰ τὴν πείσῃ ν' ἀπέλθωσιν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επαναφορά του νὰ σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>—ὦ, πονῶ, πονῶ! ἔκραξεν· ὦ Μάχτο, Μάχτο!</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επαναφορά επιφωνήματος και δύο επαναδιπλώσεις.</p>
<p>Ἡσθάνθη <i>τύψεις συνειδήσεως</i>, Ἡσθάνθη <i>μεταμέλειαν</i> καὶ <i>κατάνυξιν</i>.</p>	<p>Συνδυασμός επαναφοράς ρήματος με συνωνυμική επανάληψη. Ο συνώνυμος</p>

Μέρος Γ, Κεφάλαιο Β	όρος συμπληρώνει ως συντακτικό εξάρτημα τον επαναφερόμενο. (Νάκας 2011,σελ 73)
<p>Πάλη τότε τρομερά συνέβη ἐν τῷ σκότει μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων. Πάλη θηριώδης καὶ ἀδιάλλακτος. <i>Σύγχυσις, ταραχή, κραυγαὶ καὶ κρότος.</i></p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Γ</p>	Επαναφορά ουσιαστικού σε συνδυασμό με συνωνυμική επαναφορά. Ακολουθεί κλιμακωτό σχήμα.
<p>Ἐλησμόνησε δὲ καὶ τὸ ἄλγος τῆς κνήμης της καὶ τὸ ψῦχος, καὶ πᾶσαν ἄλλην δυστυχίαν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Γ</p>	Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου καὶ .
<p>Ἡ Αἰμὰ δὲν ἐγίνωσκε τὰς ὁδοὺς καὶ ἠγνόει πρὸς ποίαν διεύθυνσιν ἔπρεπε νὰ μεταβῶσι, καὶ ποῦ ἔκειτο ἡ Μονεμβασία.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Δ</p>	Συνωνυμική επαναφορά σε συνδυασμό με σχήμα κατ' ἄρσιν και θέσιν.
<p>Εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι. Πολὺ καλοὶ ἄνθρωποι.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Δ</p>	Συντακτική επιφορά.
<p>Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχε καταστῆ ὀπαδὸς τῆς νέας παλαιᾶς θρησκείας, τῆς ἐγκαινισθείσης ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Γεμιστοῦ, καὶ εἶτε ἐπίστευεν αὐτὸς εἶτε ὄχι τὰ θαύματα τῶν ἐπανιδρυθέντων θεῶν, ἐπεθύμει ὅμως νὰ κάμη τοὺς ἄλλους νὰ τὰ πιστεύσωσι.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	Επαναφορά οριστικού άρθρου και του διαζευκτικού συνδέσμου εἶτε .
<p>Ἄλλ' ἡ γλῶσσά του ἔμεινεν ἀκίνητος. Ἡ θαλασσία νύμφη ἐπλησίασεν ἡρέμα, δι' ὀμαλοῦ κινήματος, πρὸς τὸν δεσμώτην, καὶ κτυπήσασα διὰ τῆς οὐρᾶς τὰς ἀλύσεις, τὰς διέρρηξεν. Ὁ Ἀννίβας εὐρέθη ὄρθιος καὶ ἐλεύθερος ἐν ἀκαρεῖ. Ἐγονυπέτησεν αὐτομάτως. Ἄλλ'</p>	Επαναφορά του αντιθετικού συνδέσμου Ἄλλ σε απόσταση.

<p>ἡ νύμφη διολισθήσασα ταχέως ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, περιρραίνουσα τὸ κατάστρωμα δι' ὕδατος, καὶ ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ Βελμίννης ἔμεινε κατάπληκτος, διαπορῶν μὴ ἦτο ὄνειρον τὸ συμβὰν τοῦτο. Ἄλλ' ὅμως ἦτο ἀληθές.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	
<p>Ὁ Βελμίννης ἦτο ἐρωτόληπτος, ἐρωτόληπτος μετὰ τὴν θαλασσίαν νύμφην. Ἦλπιζεν εἰς τὴν τύχην ὅτι ἠδύνατο καὶ πάλιν νὰ τὴν ἐπανίδῃ, τὴν εὐεργετικὴν ἐκείνην κόρην, τὴν περικαλλῆ Σειρήνα, ἧς τὸ πρόσωπον, τὸ στήθος καὶ ὁ κορμὸς ἦσαν τόσον περικαλλῆ, ὅσον δὲν ἐνδέχεται εἰς τὴν θνητὴν φύσιν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Επαναστροφή και επαναφορά του άρθρου τὴν.</p>
<p>Ἐν τούτοις ὁ ἐρωτόληπτος ἀλιεύς, ἐπιβάς τῆς λέμβου του, ἦν εἶχε κοσμήσει καὶ εὐτρεπίσει λίαν φιλοκάλως, περιέπλεεν ἀπὸ κολπίσκου εἰς κολπίσκον, καὶ ἀπὸ ὑφάλου εἰς ὑφαλον, ἐρευνῶν ὄλα τὰ σπήλαια, ὄλας τὰς ἀκτὰς καὶ τοὺς ὄρμους, καὶ ἐλπίζων ν' ἀνακαλύψῃ ἡμέραν τινὰ τὴν κατοικίαν τῆς θαλασσίας νύμφης.</p> <p>...</p> <p>διηγούμενος τὸν πόνον του εἰς τὰς ποντιάδας αὔρας καὶ εἰς τὰς ἀπογείους.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διπλή επαναφορά προθέσεων και χαλαρή επαναφορά του επιθέτου ὄλας.</p> <p>Σχήμα πολύπτωτον: <u>κολπίσκου – κολπίσκον, ὑφάλου - ὑφαλον.</u></p>
<p>Ἡ θάλασσα μὴ εὐχαριστουμένη νὰ φαίνεται λεία καὶ ὀμαλή, καὶ νὰ παραβάλληται ὑπὸ τῶν ποιητῶν μετὰ κάτοπτρον, ἐφάνη ὡς νὰ ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι ἔχει καὶ αὐτὴ ὄρη καὶ κοιλιάδας, ἀλλ' ὑγρὰ ὄρη καὶ ρευστὰς κοιλιάδας.</p>	<p>Διπλή επαναφορά ουσιαστικῶν.</p>

Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	
Ἡ θνητὴ φύσις δὲν προσδέχεται τὴν μετὰ τῆς ἀθανάτου ἐπιμειξίαν, ὅπως δὲν στέργει τὸ πῦρ τῆς Στυγός, ὅπως δὲν δύναται νὰ ὑποστῆ τοῦ κεραυνοῦ τὴν φλογώδη ἐπαφήν. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	Επαναφορά.
Τὸ πῦρ δὲν καίει πλέον εἰς τὰς ἐστίαις, καὶ αἱ εἰκόνες τῶν ἐφεστίων δὲν κοσμοῦσι πλέον τὰ μέλαθρα. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	Διπλὴ ἐπαναφορά.
᾽Ω , ἡ γενεὰ αὕτη εἶναι γενεὰ ἀγροίκων. Καὶ σὺ ἐξ ἐκείνων εἶσαι, ὧ νέε θνητέ. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	Επαναφορά ἐπιφωνήματος
Ὅτε μὲν χεῖμαρρος πυρὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της , ὅτε δ' εὐώδη ρόδα ἐξεχύνοντο ἐκ τῶν χειλέων της . Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	Επιμεριστικὴ ἐπαναφορά, τριπλὴ ἐπαναφορά καὶ συμπλοκὴ καθὼς συνδυάζεται ἐπαναφορά καὶ ἐπιφορά.
Ἄν καὶ ἦτο τέχνη θαλάσσιος, ἦτο ὅμως φύσει χερσαῖος, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταστῆ ὑδρόβιος. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε	Ρηματικὴ ἐπαναφορά καὶ διπλὴ λεξικὴ ἀντίθεση: τέχνη θαλάσσιος ≠ φύσει χερσαῖος
Ἐνθεν μὲν προσεποιεῖτο ὅτι τὴν ἄφηνεν ἀδιαφόρως νὰ φύγη, ἐνθεν δὲ ὅτι τὴν ἐμπόδιζεν ἐκ διαφέροντος. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ	Επαναφορά.
Ἐγὼ ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ πάθῃς κανένα κακὸ . Δὲν σ' ἔφερα διὰ κακὸ ἐδῶ. Ποῦ θὰ πᾶς νύχτα μονάχη σου ; Ἀπόψε θὰ μείνωμε οἱ δύο μας ἐδῶ. Ἐγὼ εἶμαι ἰκανὸς νὰ σὲ γλυτώσω, ἂν σὲ πειράξῃ κανεὶς. Αὔριο πρωὶ	Κυκλικὸ σχῆμα με μικρὴ παραλλαγή ὀρκίζομαι / ὑπόσχομαι .

<p>σοῦ ὑπόσχομαι ἅμα ξυπνήσωμε, νὰ φύγωμε μαζί. Μεῖνε. Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.</p> <p>— Διατί νὰ με φέρης ἐδῶ; ἠρώτησεν ἡ Αἴμα.</p> <p>— Δὲν σ' ἔφερα διὰ κακὸν σκοπὸν, σοῦ τὸ ὀρκίζομαι.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	
<p>Ἄμα φέξῃ, ἅμα ἐβγῆ ὁ ἀστέρας, ἅμα τὸ πρῶτο γλυκοχάραγμα φανῆ στὸν οὐρανό, σ' ἐξυπνῶ, ἢ ξυπνᾷς μοναχὴ σου, καὶ φεύγομε.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επἄλληλη επαναφορὰ τοῦ υποθετικοῦ συνδέσμου ἅμα σε συνδυασμὸ με κλιμακωτὸ σχῆμα.</p>
<p>Ἦτο ἀνὴρ ἐξηκοντούτης περιπού, μέτριος τὸ ἀνάστημα, ἔχων μακρὰν μεσαιπόλιον τὴν κόμην, καὶ στρογγύλον λευκὸν τὸ γένειον. Ἦτο ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦ μέτωπον ἐφαίνετο ὄλον συνεσταλμένον ὑπὸ τῶν ρυτίδων.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορὰ ρήματος</p>
<p>— Θεοὶ παντεπότται καὶ ἀθάνατοι, θεοὶ οὐρανίωνες καὶ ὑποχθόνιοι, οἰκτεῖρατέ με. Ἕμεῖς μόνοι βουλευέσθε σταθερὰς βουλὰς, ὑμεῖς γινώσκετε αὐτὰς καὶ νὰ ἐκτελεῖτε, τὰ δὲ τῶν θνητῶν εἶναι ἄστατα καὶ ἀβέβαια.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορὰ ουσιαστικοῦ καὶ αντωνυμίας.</p> <p>Συνωνυμικὸ σχῆμα</p>
<p>Κάκιστον εἶναι τὸ νὰ πιστεύῃ τις ὅτι ἔχει σκοπὸν, ὅτι ἔχει σχέδιον κατηρτισμένον, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἢ στιγμὴ τῆς ἐκτελέσεως, ν' ἀνακαλύπτῃ αἴφνης ὅτι οὐδὲν σχέδιον, οὐδένα σκοπὸν ἔχει. Ἦ ἀφαιρέσατέ μου</p>	<p>Επαναφορὰ τῆς ἀόριστης αντωνυμίας οὐδὲν / οὐδένα.</p> <p>Αρχικὴ επαναφορὰ τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου ἢ.</p>

<p>τελείως τὰς φρένας, θεοί, ἢ δότε μοι τόλμην. Διατί, ὅπως δύναται τις νὰ κλείη τοὺς ὀφθαλμούς, νὰ βύη τὰ ὄτα, διατί δὲν δύναται νὰ κοιμίζη προσκαίρως καὶ τὴν σκέψιν, διατί νὰ εἶναι κατάδικος εἰς τὸ νὰ κυλινδῆ τὸν λίθον τοῦ Σισύφου ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ψυχῇ; Διὰ νὰ ὁμολογῇ τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ; Διὰ νὰ ἐννοῇ τὸ ἀνίσχυρον καὶ ἀτελὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως; Φεῦ! Εἴμεθα λοιπὸν χείρονες καὶ τῶν θηρίων; Τὰ κτήνη εἶναι τέλεια ἐν τῇ ἀτελείᾳ. Ὁ λέων εἶναι τέλειος εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἡ τίγρις εἶναι τελεία εἰς τὴν ἀγριότητα αὐτῆς, ὁ ὄφις εἶναι τέλειος εἰς τὴν ἐρπετὴν αὐτοῦ φύσιν. Μόνος ὁ ἄνθρωπος, νομίζων ἑαυτὸν ὑπέρτερον εἶναι ἀτελής εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀτελής καὶ εἰς τὴν κακίαν. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ καταστῇ διαιτητὴς τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀξιώσεων; Τὸ ἐπ' ἐμοὶ οὐδεμίαν γινώσκω ἄλλην ὑπεροχὴν, ἢ τὴν ἐκ τῶν συμφορῶν ἃς ὑπέστην. Καὶ πάλιν θὰ μοι ἦτο λυσιτελής αὕτη, ἂν ἐγίνωσκον νὰ ὠφεληθῶ ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' εἰς μάτην! Τὰ κύματα πλήττουσι καὶ τὸν βράχον, πλήττουσι καὶ τὰ ναυάγια. Ὁ μὲν βράχος ἀνθίσταται, τὰ δὲ ναυάγια παρασύρονται, αὕτη εἶναι ἡ διαφορά. Καὶ ὁ μὲν βράχος κατὰ μικρὸν φθείρεται, αὶ δὲ σανίδες ἐξαφανίζονται, ἀλλὰ δὲν θραύονται. Καὶ αὕτη ἄλλη διαφορά.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά του συνδέσμου διατί και στη συνέχεια της πρόθεσης Διὰ.</p> <p>Πολλαπλή επαναφορά και σημασιοσυντακτικός παραλληλισμός.</p> <p>Επαναφορά ρήματος</p> <p>Χαλαρή επιμεριστική επαναφορά με μικρές παραλλαγές.</p>
<p>Αἰσθάνομαι τὸ κενὸν περὶ ἐμέ, τὸ κενὸν καὶ ἐν ἐμοί.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά ουσιαστικού</p>
<p>Καὶ ἡ ἀνθρωπότης μετὰ τοσαύτας περιπλανήσεις δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ ποτὲ εἰς τὴν ἀμάθειαν, προτιμῶσα αὐτὴν τῆς σοφίας, καὶ εἰς τὴν</p>	<p>Διπλή επαναφορά (λόγια πρόθεση και δεικτική αντωνυμία) σε συνδυασμό με συνωνυμική επαναφορά</p>

<p>βαρβαρότητα, προκρίνουσα αὐτήν τοῦ πολιτισμοῦ... Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>(προτιμῶσα/ προκρίνουσα).</p>
<p>Θεοί, σύγγνωτε! Ἐλησμόνησα ὅτι ἦλθον νὰ ζητήσω βουλήν παρὰ τῶν ἱερῶν ὑμῶν βωμῶν, καὶ ἐξετράπην εἰς ἀδολεσχίας. Καὶ τώρα τί νὰ πράξω, ὦ θεοί; Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Κυκλικό σχῆμα</p>
<p>Ἀπὸ πολλοῦ οὐδένα οἰωνόν εἶδον εἰς τὸν ἀέρα, οὐδὲν σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς. Ὑπαγορεύσατέ μοι διὰ σημείου μαντικοῦ, δι' οἰωνοῦ ἢ καὶ διὰ νυκτερινῆς ὄψεως τὴν εὐμενῆ ὑμῶν ἀπόφασιν, μέχρι τῆς ἀνατελλούσης ἡμέρας. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά τῆς ἀόριστης ἀντωνυμίας οὐδένα σε συνδυασμὸ με συνωνυμικὴ ἐπαναφορά. Επάλληλη ἐπαναφορά τῆς πρόθεσης διὰ καὶ δημιουργία συστοιχίας μεταξύ ὀρων που ἀνήκουν στο ἴδιο σημασιολογικὸ πεδίο.</p>
<p>Ὅτε προσῆλθεν ἐγγύτερον αὐτῆ, ἡ Αἴμα ἐξεπλάγη ἀναγνωρίσασα τὴν μυστηριώδη ἐκείνην γυναῖκα, ἣτις εἶχεν ἄλλοτε, κατ' ὄναρ ἢ καθ' ὕπαρ, (ἡ Αἴμα οὐδέποτε ἐνόησεν ὀριστικῶς τοῦτο) ἐφανισθῆ ἤδη πρὸς αὐτήν. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαναφορά τοῦ κατά καὶ λεξικὴ ἀντίθεση (ὄναρ, ὕπαρ).</p>
<p>«Ἐδῶ εἶσαι, Γυφτοπούλεζα; Κ' ἐγὼ σ' ἔχασα τόσον καιρὸν, καὶ δὲν σ' ἔβλεπα; Νὰ χαθῆ τὸ χνάρι σου, νὰ μὴ σὲ βλέπω! Τί ἔγινες τόσον καιρὸν καὶ δὲν ἐφάνης πουθενά, γυφτοκόμισμα; Καλὰ εἶσαι ἐδῶ, καλὰ σ' ἔχω. Κοιμᾶσαι; Κοιμήσου, ποὺ νὰ μὴ ξυπνήσης!» Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επάλληλες ἐπαναφορές.</p>
<p>Ἴσως ὁ συνάδελφός του ἐσήμανε τὸν κώδωνα, καὶ</p>	<p>Επαναφορά ἐπιρρήματος καὶ</p>

<p>ἔφυγεν, ἀλλ' ἡ εἰκασία αὕτη ἦτο ἀπίθανος. Ἰσως θορυβοποιοί τινες ἢ κωμασταὶ ἀγρυπνοῦντες ἠθέλησαν νὰ παίξωσι τὴν παιδιὰν ταύτην. Ἀλλ' ἡ κόμη ἦτο ἡσυχος, οὔτε ἄσμα οὔτε βῆμα ἠκούετο.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε.</p>
<p>“Ἐγέρθητι, ὦ Πλήθων, ἐγέρθητι καὶ ἀνίδρυσον τοὺς βωμούς, ἀνάστησον τὰ ἀγάλματα, καὶ ἐπανόρθωσον τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Επαναφορά ρήματος καὶ ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἐγέρθητι, ὦ Πλήθων, καὶ τήρησον τὰς παραδόσεις αὐτοῦ, ἐγέρθητι καὶ δεῖξον σὺ ὅτι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Ρηματική επαναφορά σε συνδυασμό με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο καὶ ἡ οποία εἶναι ἰδιάζουσα ἀπὸ υφολογική ἀποψη. (Νάκας 2011, σελ 71).</p>
<p>“Ἀπέρχομαι ἵνα καθάρω τὸν ναόν μου ἀπὸ τῶν συμβόλων τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἵνα καταλάβω αὐτὸν ὡς ἀνήκοντα εἰς ἐμὲ μόνην.”</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Επαναφορά πρόθεσης.</p>
<p>Ἐπεσκέφθη πάσας σχεδὸν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπλευσεν εἰς πάσας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διπλή επαναφορά (το επίθετο πάσας καὶ ο συμπλεκτικός σύνδεσμος καὶ).</p>
<p>Ὅπως ἀποφεύγη τὰς ἐνοχλήσεις, ἐπλάττετο ἄλλοτε ὡς Ἐβραῖος πραγματευτῆς καὶ ἄλλοτε ὡς ἀλήτης Ἀθίγγανος. Τοῦτο ἐπήνεγκεν αὐτῷ πολλὰ δυσάρεστα. Ἀλλ' ὁ Πλήθων ἀντεῖχε καὶ μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ κατέφευγεν εἰς τὰ ἄκρα μέσα. Ὅσάκις ἄρχων τις ἐζήτει νὰ τὸν φυλακίσῃ, τότε ἐπεδείκνυεν ὁ Πλήθων</p>	<p>Επιμεριστική επαναφορά. Επαλληλία επαναφορῶν. Διπλή επαναφορά (Ὅσάκις,</p>

<p>τὰ βασιλικὰ χρυσόβουλλα, ἅτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ὅσακις ὁ ὄχλος ἐζήτει νὰ τὸν λιθοβολήσῃ, τότε ἐδημηγόρει ἐκ τοῦ προχείρου περὶ ὁμονοίας καὶ εἰρήνης, καὶ περὶ τῆς εἰς τὰ θεῖα εὐσεβείας.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>ἐζήτει νὰ τὸν) σε συνδυασμό με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Καὶ ἡ λυχνία, ἥτις ἔκαιε τρεμαμένη ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, καὶ τὸ ξύλινον βάθρον ὅπερ εὔρεν ὁ Πλήθων ἵνα καθίσῃ, καὶ ἡ ἐκ πτερίδων καὶ γλοερῶν φύλλων κλίνη, ἥτις ἔκειτο παρὰ τὴν γωνίαν, ὅπως ἀναπαυθῆ ὁ ὁδοιπόρος;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επάλληλη επαναφορά του συνδέσμου καὶ καὶ αντωνυμική επαναφορά σε απόσταση.</p>
<p>Ἦδη ὄτε ἀσυνήθης αἴγλη ἤρχισε νὰ διαυγάζῃ ἐν τῷ αἰθέρι, ὄτε οἱ ὕμνοι τῶν θεῶν ἤρχισαν αὐθις νὰ πληρῶσι τὰς ἡχούς, ὄτε τὰ ἀγάλματα μέλλουσι νὰ ἐπανιδρυθῶσι καὶ οἱ βωμοὶ νὰ καπνίζωσι, ἤδη ἡ ἐλπίς σου διεσείσθη καὶ φόβος σὲ κατέλαβεν;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διπλή επαναφορά καὶ ἡ μία ἀπὸ τις δύο λέξεις επαναφέρεται καὶ δευτέρη φορά.</p>
<p>«Χαῖρε, ὦ Πλήθων. Τὸ σεμνὸν τῆς ἀοιδῆς μου ἐπὶ σοί.» Ἦ δὲ δευτέρα τῷ εἶπε· «Χαῖρε. Τὸ κλέος τῆς φήμης παρὰ σοί.» Ἦ δὲ τρίτη εἶπε πρὸς αὐτόν. «Χαῖρε. Τὸ λιγὸν τοῦ ἄσματος πρὸς σέ.» Ἦ τετάρτη. «Χαῖρε. Τὸ φαιδρὸν τῆς μολπῆς ἐπὶ σέ.» Ἦ πέμπτη. «Τὸ σεμνὸν τοῦ βίου μετὰ σοῦ.» Ἦ ἕκτη. «Ἦ χάρις καὶ ἄρμονία παρὰ σοί.» Ἦ ἑβδόμη. «Τὸ ἐρατεινὸν τοῦ πόθου παρὰ σέ.» Ἦ ὀγδόη. «Χαῖρε. Ὑμνος καὶ σπονδὴ διὰ σοῦ.» Καὶ ἡ ἐνάτη. «Χαῖρε, ὦ Πλήθων.»</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Επάλληλη επαναφορά του χαιρετισμοῦ Χαῖρε καὶ του οριστικοῦ ἀρθροῦ Ἦ.</p> <p>Κυκλικό σχῆμα (ὦ Πλήθων).</p>
<p>Κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἱερατικοῦ μου σταδίου δὲν ἐτέλεσα γάμον, οὐδὲ προσήνεγκον σπονδὰς ὑπὲρ</p>	<p>Συνωνυμική επαναφορά</p>

<p>νεονύμφων. Ἔθυσα θυσίας ἄλλας βιοτικὰς καὶ νεκρωσίμους ἀλλ' ὑμέναιον οὐδένα ἐτέλεσα.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Θ</p>	
<p>Ἡ κόρη εἶναι κούφη ὡς τὸ πτερόν, ἐλαφρὰ ὡς νεφέλη, εὐπάτητος καὶ εὐπαγίδευτος ὡς στρουθίον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επᾶλληλη επαναφορά του μορίου ὡς με ιδιότητα παρομοίωσης.</p> <p>Ομοιοκᾶταρκτα και ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ὅταν δύναται τις νὰ εἶναι ἐκτὸς φθόνου, τότε ἀληθῶς εἶναι ὑπεράνθρωπος, τότε ἐξαίρεται, τότε θεοῦται.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Επᾶλληλη επαναφορά επιρρήματος σε συνδυασμό με κλιμακωτό σχήμα.</p>
<p>Ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἦτο νὰ μείνη, νὰ ὑποστῆ τὸν γάμον τοῦτον ὃν τῇ ἐπέβαλλεν ὁ Πλήθων, ν' ἀκούση αὐθημερὸν τὰς ἀποκαλύψεις αὐτοῦ, καὶ ἀκολούθως... νὰ δραπετεύσῃ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επᾶλληλη επαναφορά του υποτακτικού στοιχείου νὰ σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα.</p>
<p>Οὕτως ἐν τῇ σκηνῇ ἐκείνῃ τοῦ πρώτου μέρους, ἐν ἣ ἔκφεύγει ἐκ τοῦ σιδηρουργείου διὰ μέσου τῶν διωκτῶν της, εἰσάγεται ἡ Ἄϊμὰ φοβουμένη καὶ τρέμουσα, οὐχὶ ὑπὲρ ἑαυτῆς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ Μάχτου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Επαναφορά πρόθεσης</p>
<p>Ποίαν μυστικὴν ἐλπίδα εἶχε συλλάβει καὶ ποῖον μύχιον αἴσθημα ἔτρεφε;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Χαλαρὴ επαναφορά ερωτηματικῆς αντωνυμίας.</p>
<p>Ὁ Πρωτόγυφτος εἶχεν ἀπομακρύνει ταύτην ὡς τάχιστα ἐκ τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἀδρανῶς ἔχουσαν καὶ μήτε νὰ σκεφθῇ μήτε ν' ἀντισταθῇ δυναμένην.</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου μήτε.</p>

Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι	
Ἦτο γυνή, καὶ ἦτο λίαν εὐπτόητος. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι	Ρηματική επαναφορά
Τὸ δὲ σπέρμα τοῦ αἰσθήματος ἄδηλον ἐκ ποιίας γῆς ἀναδίδεται, ὑπὸ ποίου ἀνέμου φέρεται καὶ εἰς ποῖον ἔδαφος πίπτει. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι	Χαλαρή επαναφορά δεικτικής ερωτηματικής αντωνυμίας.
Παράδοξον δὲ ὅτι ἐφοβεῖτο μήπως ὁ Μάχτος δὲν ἔλθῃ, μήπως ὁ Θευδᾶς δὲν ἐπιστρέψῃ, καὶ καθ' ὅλου προέβλεπε πρόσκομμά τι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι	Διπλή επαναφορά
Ἄλλ' ὅστις καὶ τοῦ πρώτου ἀστοχεῖ καὶ τοῦ δευτέρου ἀποτυγχάνει εἶναι ἀτυχῆς συγγραφεὺς ἄξιος οἴκτου. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον	Συνωνυμική επαναφορά
Δὲν ἐπετρέπετο ἡμῖν νὰ πλάσωμεν ἀπίθανα μυθεύματα πρὸς ἐξήγησιν παραδόσεων ἀπιθανωτέρων. Ἀπηγορεύετο προσέτι ἡμῖν νὰ μηκύνωμεν ἐπὶ πλέον τὴν διήγησιν ταύτην, ἥτις φόβος εἶναι μὴ κατέστη ἤδη φορτική. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον	Σχήμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν. Συνωνυμική επαναφορά.
Καὶ κοντολογῆς δὲν ἦτον τρόπος καὶ εἶδος κακίας καὶ ἀνομίας ὅπου νὰ μὴ τὸ ἐδίδασκεν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ οὗτος ὁ δυσσεβῆς Γεμιστός, πολλαπλασιάζοντας μετὰ τόκου τὸ χάρισμα ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν του τὸν μισόθεον Ἐλιέζερ, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τοὺς ἀκαθάρτους δαίμονας.	Επαναφορά

Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ιδιόγραφον	
<p>Λέγει του ὁ Νίκανδρος. Γνωρίζω, διδάσκαλε, ὅτι ἔχεις μεγάλην ἐξουσίαν, ἀμμή πῶς γίνεται νὰ σοῦ ἐκτελοῦσιν οἱ θεοὶ ὅλα τὰ θελήματά σου; Λέγει του ὁ Γεμιστός. Ὅλα, πιστευσόν μου, ὦ Νίκανδρε, ὅ,τι καὶ ἂν ἐπιθυμήσω, χωρὶς ἀργοπορίαν τὸ ἀπολαμβάνω ἀπὸ τοὺς θεοὺς. Λέγει του ὁ Νίκανδρος. Ὅ,τι καὶ ἂν ἐπιθυμήσης, διδάσκαλε; Καὶ ἂν ἐπιθυμήσης ἓνα πρᾶγμα, ὅπου νὰ εἶναι φυσικὰ ἀδύνατον; Καὶ ὁ Γεμιστός. Σώνει νὰ μὴν εἶναι κατὰ πλάτος γενικὸν καὶ ἀπεριόριστον, ἤγουν ἂν ζητήσω τὴν καταστροφὴν τῆς κτίσεως, δὲν τὴν ἐκτελοῦσιν οἱ θεοί. Ἀμμή ἂν εἶναι κατὰ βάθος μέγα τὸ ζητούμενον, ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶναι ἀδύνατον κατὰ πρᾶξιν, οἱ θεοὶ θὰ μοῦ τὸ ἐκτελέσουν.</p> <p>Καὶ ὁ Νίκανδρος. Ἄς εἶναι ὅσον μέγα καὶ ἐξαίσιον; Ὁ Γεμιστός. Ἄς εἶναι ὅσον ἐνδέχεται ἐξαίσιον καὶ θαυμάσιον. Λέγει του, ὁ Νίκανδρος. Παράδοξα συντυχαίνεις, διδάσκαλε. Λέγει του ὁ Γεμιστός. Διὰ νὰ μὴ στοχασθῆς ὅτι εἶναι εἰς τὸ μέσον καμμία ἀπάτη, σοῦ δίδω ἐλευθερίαν νὰ προσδιορίσης ἐσὺ τὸ ζητούμενον, καὶ ἐγὼ νὰ τὸ ζητήσω ἀπὸ τοὺς θεοὺς, ὅ,τι σὺ προσδιορίσης, καὶ οἱ θεοὶ εὐθὺς θὰ μοῦ τὸ δώσουν. Λέγει του ὁ Νίκανδρος.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ιδιόγραφον</p>	<p>Επάλληλη ρηματική επαναφορά η οποία υποκαθιστάται στη μέση από τον συμπλεκτικό σύνδεσμο και επανέρχεται στο τέλος πάλι με επάλληλη επαναφορά.</p>
<p>Ἡ μεταξὺ δὲ τούτων λοιπή, εἴη δ' ἂν αὕτη ἦ ἐφ' ἐκάτερα ἦ ἐπ' οὐδέτερα.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ιδιόγραφον</p>	
<p>Οὐδεμία ἀηδῶν ἠκούσθη μινυρίζουσα εἰς τοὺς δρυμῶνας, οὐδεὶς βοσκὸς ἠκούσθη φυσῶν χαρμοσύνης τὸν αὐλόν του ἐπὶ τῶν βράχων καὶ οὐδὲν</p>	<p>Χαλαρή επαναφορά αόριστης αντωνυμίας.</p>

<p>ἔρρυθμον ἄσμα ὑλοτόμου ἢ γεωργοῦ ἐπράυνε τὸν σκληρὸν καὶ μονότονον κτύπον τῆς σκαπάνης καὶ τοῦ πελέκεως.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	
<p>Τὴν πρωίαν ἐκείνη ὁ οὐρανὸς ἦτο μολύβδινος καὶ ἡ γῆ ἐφαίνετο φαιά, ἡ δὲ θάλασσα λεία καὶ γαλήνιος εἶχε χρῶμα μέλαν καὶ ὑπέρυθρον. Οὐδεμία πνοὴ ὑπέσιζεν, ἀκίνητα ἔμενον τὰ κύματα εἰς τὸ πέλαγος, ἀκίνητα τὰ φύλλα εἰς τοὺς δρυμῶνας. Τὰ ἐπικαθήμενα νέφη οὔτε ὄμβρον ἠπείλουν οὔτε ἄνεμον, ἐφαίνοντο μόνον ὅτι ἔμενον κρεμάμενα ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ὡς μορμολύκεια, ὡς ράκη πενίας ἠπλωμένα ἐπὶ δώματος καὶ μάτην ἐπαιτοῦντα μίαν ἀκτῖνα παρὰ τοῦ ἡλίου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επάλληλες επαναφορές</p>
<p>Ἄν δὲν ἐνυμφεύετο τάχιστα, τα ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ Αἴμα, ἢ μᾶλλον τα ἔμελλεν αὐτὸς νὰ γίνῃ;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	
<p>Καὶ ἂν ἔμενε δὲ εἰς ταὸ ἄσυλόν του ὁ Πλήθων, πάλλιν δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη ταὴν Αἴμαν πλησίον του. Ὅσον ἀμυδρὸν καὶ ἂν ἦτο ταὸ αἴσθημα ὅπερ ἐμπόδιζε ταὸν Πλήθωνα, ἀλλ' ὅμως δι' αὐτὸν ἦτο ἰσχυρόν. Δὲν ἠδύνατο, ὄχι!</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Κυκλικό σχῆμα</p>
<p>Ἦδη ἡ ἡμέρα ἔκλινε πρὸς ταὴν δύσιν, ἀλλ' οὔτε ὁ Μάχτος ἐφάνη, οὔτε ὁ Θευδᾶς ἐπανῆλθεν ἐκ ταῆς ἀποστολῆς. Ταὰ μέλανα καὶ πεπυκνωμένα νέφη ἐκάλυπτον πάντοτε ταὸν αἰθέρα, καὶ ἡ σκοτεινὴ ἐκείνη ἡμέρα ἐφαίνετο προωρισμένη νὰ μεταβῇ εἰς</p>	<p>Επαναφορά του συμπλεκτικού συνδέσμου οὔτε.</p> <p>Ακολουθεῖ επάλληλη</p>

<p>ταὴν νύκτα, ὅπως μεταβαίνει τα ἐκ τοῦ ληθάργου εἰς ταὸν θάνατον, ἄνευ παρηγόρου βλέμματος, ἄνευ ἐπαισθητῆς πνοῆς, ἄνευ χρυσῶν νεφῶν καὶ ἄνευ ἀνατολῆς Ἑσπέρου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>επαναφορά τα καταχρηστικής πρόθεσης ἄνευ σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα.</p>
<p>Ἡ Αἴμα δὲν ἐγίνωσκε <u>τὰς ἀποστάσεις</u> καὶ <u>ἠγνόει</u> <u>πόσον ἀπεῖχε</u> τὸ σιδηρουργεῖον ἀπὸ ταῆς κατοικίας τοῦ φιλοσόφου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Συνωνυμική επαναφορά, σχήμα κατ' ἄρσιν και θέσιν.</p>
<p>Ὁ φιλόσοφος ἐνόει καλῶς, ὅτι ἡ νέα δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχη τόσον ἠθικὸν κράτος ἐφ' ἑαυτῆς, ὥστε νὰ ἐκριζώσῃ διὰ μιᾶς ἐκ ταῆς καρδίας τα πᾶσαν πρόληψιν καὶ πᾶσαν μνησικακίαν, ἀφοῦ μέχρι ταῆς χθὲς μετὰ λόγου ἐνόμιζεν αὐτὸν ὡς διώκτην τα.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά επιθέτου.</p>
<p>Καθίσασα ἐπὶ τοῦ βάθρου παρὰ ταὴν ἐστίαν, περιέφερε ταὸ βλέμμα εἰς τὰς πλευράς καὶ εἰς τὰς γωνίας τοῦ ἐσωτερικοῦ, καὶ ὑφίστατο παράδοξον ἐντύπωσιν. Στέγη ἀνώμαλος καὶ μαυρισμένη, ποῦ μὲν εἰσέχουσα, ποῦ δὲ κυφῆ, ὡς νὰ ἦτο σεσαλευμένη ἐκ σεισμοῦ, ραγάδες καὶ ἐξοχαὶ εἰς ταὰς ἄκρας καὶ ταὰς γωνίας, τεμάχια κίωνων, ἀνάμεικτα μετ' ἀνεπεξεργάστων λίθων, ἀποτελοῦντα τοὺς τοίχους ταῆς οἰκοδομῆς, τοιοῦτον ἦτο ταὸ μέλαθρον τοῦ φιλοσόφου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά λόγιας πρόθεσης και λόγιου επιρρήματος.</p> <p>Επιμεριστική επαναφορά.</p>
<p>Μῆ ἐδυσφόρει ἡ θεὰ ἐπὶ ταῆ σπάνει ταῆς λατρείας, ἥτις προσεφέρετο αὐτῇ; Μῆ ἐλυπεῖτο διότι ἔπαυσε φανερωῶς λατρευομένη, ἡ δὲ σκότιος λατρεία ἠνώχλει</p>	<p>Επαναφορά του υποτακτικού συνδέσμου Μῆ.</p>

<p>αυτήν; Μὴ ἠγανάκτει ἐπὶ ταῆ διαβολῇ καὶ ταῆ συκοφαντία, ἧς ἐγένετο θῦμα; Ἴσως. Ἡ ἐγκατάλειψις δὲν ἐλύπει αὐτήν ταῖ μέγιστα. Πάντες οἱ θεοὶ ἐγκατελείφθησαν, καὶ οὐχὶ αὐτῇ μόνη. Τοῦναντίον, αὐτὴ ἦττον ταῶν ἄλλων ἐγκατελείφθη. Πάντες οἱ θεοὶ ἐσυκοφαντήθησαν, ἀλλ' οὐχὶ ὅσον αὐτῇ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Χαλαρὴ συμπλοκὴ σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.</p>
<p>Ἄν ὑπῆρξεν ἰλὺς καὶ βόρβορος, δι' οὐδὲν ἔχραναν τὸ πρόσωπον τῆς θεᾶς ταύτης οἱ ζοφεροὶ τοῦ μεσαίωνος τραγλοδύται, δὲν ὑπῆρξε ράκος δι' οὐδὲν ἐζήτησαν νὰ καλύψωσι τὴν γυμνότητα τῆς περικαλοῦς ταύτης μορφῆς οἱ σεμνότυφοι ἐκεῖνοι σχολαστικοί! Καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ μὲν ἔθυον εἰς αὐτήν καὶ εἰς τὸν Διόνυσον καὶ εἰς τὴν ἀγέλην αὐτοῦ, ἐν τῷ φανερωῷ δὲ ὕβριζον καὶ διέσυρον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διπλὴ ἐπαναφορὰ (δὲν ὑπῆρξε, δι' οὐδὲν).</p> <p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ἐπιθέτων (ἰλὺς καὶ βόρβορος).</p> <p>Ἐπαναφορὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου καὶ.</p> <p>Ἐπιμεριστικὴ ἐπαναφορὰ σε συνδυασμὸ με λεξικὴ ἀντίθεση (ἐν τῷ κρυπτῷ μὲν / ἐν τῷ φανερωῷ δὲ).</p>
<p>Τέλος ἢ Ἥρα, ἢ ἄνασσα αὕτη τοῦ Ὀλύμπου, τὸ σεμνότατον τοῦτο πρότυπον τῶν βασιλισσῶν, τῶν θεαινῶν καὶ τῶν γυναικῶν, τὸ τέλειον ἐσαεὶ καὶ ἀνυπερβλήτον, ὅπερ οὔτε φαντασία οὔτε σμίλη οὔτε γραφίς ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ὑπερβῆ ἢ νὰ φθάσῃ ἢ νὰ προσεγγίσῃ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Ἐπαλληλία ἐπαναφορῶν</p> <p>Ἐπαναφορὰ με κλιμακούμενα τα συναφῆ ρήματα που ἀκολουθοῦν τοὺς ἐπαναφερόμενους ὅρους.</p>
<p>Ἐν κεφαλαίῳ δὲ εἶπειν, τὸ ἄσυλον τοῦτο τοῦ εἰδωλολάτρου διὰ τῶν λειψάνων τούτων τῆς ἀγλαομόρφου ἀρχαιότητος, ἅτινα περιέθαλπεν, ἀπέπνεεν ὡς τελευταίαν τινὰ πνοὴν τῶν ἀπαραμίλλων</p>	<p>Ἐπαλληλία ἐπαναφορῶν οριστικοῦ ἀρθροῦ καὶ αναφορικῆς ἀντωνυμίας σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα.</p>

<p>ἐκείνων τύπων τῆς τέχνης καὶ τοῦ κάλλους, τῶν <u>τελειοτάτων</u> ἐκείνων μύθων, τῶν <u>διδασκικωτέρων</u> τῆς ἱστορίας, τῶν <u>ἀληθεστέρων</u> τῆς πραγματικότητος, τῶν <u>ἀνεφίκτων</u> ἐκείνων ἀριστοτεχνημάτων, ῶν ἡ αἴγλη ἀντιλάμπει διὰ τῶν γενεῶν μέχρι τῆς σήμερον, ῶν ἡ πρόσκαιρος συγκάλυψις ἔκαμε τόσους αἰῶνας νὰ μελανειμονῶσιν, ῶν ἡ κατάργησις διέχυσε πένθος καὶ σκοτίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς...</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	
<p>Οὐδέποτε τοιοῦτον μειδίαμα ἀνέτειλεν ἐπὶ ἀνθρωπίνου χεῖλους, οὐδέποτε τοιοῦτον βλέμμα ἐξεπέμφθη ἐκ θνητῶν ὀφθαλμῶν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά ἀντωνυμικοῦ ἐπιρρήματος.</p>
<p>Ἦτο ὁ Θευδᾶς, ὅστις εἶχε κλειδα ὡς καὶ ὁ κύριός του, δυναμένην ἔξωθεν ν' ἀνοίγῃ τὴν θύραν, ἂν καὶ ἦτο μεμοχλευμένη ἔσωθεν. Ὅπισθεν τούτου ἴστατο καὶ ἄλλος τις, ὅστις εἶχε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας προσπαθῶν νὰ συνέχῃ τοὺς βιαίους αὐτῆς παλμούς.</p> <p>Ἦτο ὁ Μάχτος, ὅστις ἤρχετο συντετριμμένος ἐξ εὐτυχίας...</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά ῥήματος καὶ αναφορικής ἀντωνυμίας σε ἀπόσταση.</p>
<p>Τῶ ὄντι δὲ εἶναι ὠραῖον θέαμα τὸ νὰ βλέπῃ οὕτως ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀγαπωμένην ὑπνώττουσαν ὑπνον ἀρνίου, ὑπνον γαλήνης καὶ ἀθρότητας, ὑπὸ τὸ ὠχρὸν τῆς λυχνίας φῶς, εἶναι γλυκὸ τὸ νὰ ἀπαριθμῇ τὰς <u>εἰσπνοὰς καὶ ἐκπνοὰς</u> αὐτῆς, εἶναι ἐπίφθονον τὸ νὰ θεωρῇ τὰς κυμάνσεις τοῦ στήθους της, εἶναι μεθυστικὸν τὸ νὰ ἐκμυζᾷ τὴν εὐώδη πνοήν της καὶ νὰ θαυμάζῃ τοὺς μαργαρίτας τῆς δρόσου περὶ τοὺς κροτάφους αὐτῆς καὶ τοὺς ξανθοὺς βοστρύχους τῆς</p>	<p>Συνωνυμική ἐπαναφορά σε ἀπόσταση (εἶναι ὠραῖον, γλυκὸ, ἐπίφθονον, μεθυστικὸν) καὶ κλιμακωτὸ σχῆμα.</p>

<p>κόμης περιστέφοντας τὸ μέτωπόν της.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	
<p>Ἐν τούτοις ὁ Μάχτος, <u>ὄχι διότι</u> παρεπίσθη ἐκ τῶν προτροπῶν τοῦ Θευδᾶ, <u>ἀλλὰ μᾶλλον διότι</u> ἠσθάνθη τὸ ὄγληρόν τοῦ πράγματος, ἐδοκίμασε νὰ ἀνασηκωθῆ, διότι ἦτο γονυπετής, καὶ τότε ὁ Θευδᾶς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰπὼν αὐτῷ. «Εἶναι ἀνάγκη νὰ εὕρωμεν τὸν αὐθέντην μου.»</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά σε συνδυασμό με σχήμα κατ' ἄρσιν και θέσιν.</p>
<p>Ὁ Μάχτος τὴν κατησπά<u>ζετο</u>, τὴν περιεπτύ<u>σσετο</u>, καὶ ἦτο εὐτυχῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταστροφῆς ταύτης, εὐτυχῆς ἐν τῷ σκότει, εὐτυχῆς ἐν τῇ θεομηνίᾳ, εὐτυχῆς ἐν τῇ ἀπογνώσει.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά της προσωπικῆς αντωνυμίας τὴν. Επἄλληλη επαναφορά επιθέτου που προκαλεῖ η συγκινησιακὴ φόρτιση της παπαδιαμαντικῆς γραφῆς. (Νάκας 2011, σελ 62)</p>
<p>«Ὑπάγωμεν, Αἰμά», ἐπιθύριζεν εἰς τὸ οὖς τῆς νέας, ἀποτυπῶν ἅμα φλογερὸν φίλημα ἐπὶ τῆς παρειᾶς αὐτῆς. «Ὑπάγωμεν Αἰμά»·</p> <p>ἀλλ' ἡ Αἰμὰ ἦτο λιπόθυμος, καὶ ὁ Μάχτος ἔκλεπτε τὰς περιπτύξεις, ἔκλεπτε τὰς θωπείας, ἔκλεπτε τὰ φιλήματα. Φιλήματα ἐξ ἐκείνων ἄτινα δὲν λησμονοῦνται, ἀλλὰ θάπτονται. Φιλήματα, ὧν δὲν ἀρκεῖ βίος ἀνθρώπου ἵνα ἐξαλείψῃ τὰ ἴχνη ἐκ τῶν χειλέων, ἀλλ' ὁ θάνατος μόνος ἀρπάζει αὐτὰ ἐκ τοῦ στόματος.</p> <p>«Φύγωμεν, Αἰμά!» ἐπανελάβεν ὁ νέος, «Φύγωμεν!». Καὶ ὁ ἦχος τῆς λέξεως ταύτης συνέπιπτε παραδόξως μὲ τὸν κρότον τῶν φιλημάτων. Ποία γραφικὴ δύναται νὰ παραστήσῃ τὸ εἶδος τοῦ φιλήματος; Ποία μουσικὴ</p>	<p>Επαναστροφή και χαλαρὴ τριπλὴ επαναφορά.</p> <p>Επαλληλία επαναφορᾶς ρήματος και ουσιαστικῶ (ἔκλεπτε / φιλήματα).</p>

<p>ίσχυει νὰ μελοποιήση τὸν ἦχον αὐτοῦ; «Φύγωμεν, Αἰμά, φύγωμεν, φιλότατη μου, Αἰμά!». «Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά! Φύγωμεν! φύγωμεν!». Καὶ ἡ ὥρα ἐκείνη ἂν ἦτο στιγμὴ φόβου καὶ ἀγωνίας, ἂν ἦτο στιγμὴ συντελείας καὶ φρίκης, ἀλλ' ἦτο αἰὼν εὐδαιμονίας. «Φύγωμεν, Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά, φύγωμεν, φύγωμεν!».</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Σχήμα επαναδίπλωσης του Ἰάγγωμεν καὶ του Φύγωμεν, επαναδίπλωσης που, με τὴν παρέμβαση των κλητικῶν προσφωνήσεων, ξεκινᾷ ὡς ασυνεχῆς, γὰ νὰ καταλήξει συνεχῆς, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ συγκινησιακοῦ φόρτου καὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ μυθιστορηματικοῦ ἥρωα. (Νάκας 2011, σελ 230)</p>
<p>Ὁ Θεοδᾶς, ἂν καὶ εἶχε διακόψει πᾶσαν σχέσιν μὲ τοὺς τύπους τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀφ' οὗ χρόνου εἶχε προσληφθῆ εἰς θεραπείαν τοῦ φιλοσόφου Πλήθωνος, ὁ Θεοδᾶς ἔκαμε δι' αὐτομάτου κινήσεως τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ στήθους.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Επαναφορά κύριου ονόματος.</p>
<p>Κρίμα, κρίμα!</p> <p>Επίλογος</p>	<p>Επαναδίπλωση</p>

1.2 Σχολιασμός της επαναφοράς στη Γυφτοπούλα

Η επαναφορά είναι ένα σχήμα λόγου που κυριαρχεί σε ὅλο το μυθιστόρημα «Η Γυφτοπούλα». Αυτό αποδεικνύει ὅτι, αναμφίβολα, ἡ επαναφορά αποτελεί στοιχεῖο τῆς ρητορικής καὶ τοῦ ὅφους τοῦ Σκιαθίτη πεζογράφου. Ὁ Παπαδιαμάντης τὴν χρησιμοποιεῖ σε διάφορες μορφές, με τὴν μορφή που εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα νὰ εἶναι ἡ «συντακτική», χωρίς ἐντούτοις νὰ λείπουν καὶ παραδείγματα «συνωνυμικῆς επαναφοράς».

Σχετικὰ με τὴν συνωνυμικὴ επαναφορά, καταγράφηκαν ἀρκετὰ παραδείγματα, μερικὰ ἀπὸ τα ὁποῖα εἶναι τα ἐξῆς: μὴ μεσαία συνωνυμικὴ επαναφορά [Τότε ἡ Βεᾶτη ἐσκέφθη ὅτι ἀφοῦ δὲν εἶχεν **ἱκανοποιήσει** τὴν ὄρασιν, ὤφειλε τοῦλάχιστον νὰ

εὐχαριστήση τὴν ἀκοήν], συνωνυμικές επιφορές σε συνδυασμό με αρχικές συντακτικές επαναφορές [Δὲν ἦτο συνήθης **ὄδοιπόρος**, δὲν ἦτο ἀπλοῦς **παροδίτης**. Πρόλογος], [Ἐδῶ εἶσαι, **ἄπιστη**; Ἐδῶ εἶσαι, **ἄθει**; Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε] [Ἐχεις ἐχθρούς, ἔχεις διώκτας. Τὸ πεπρωμένον σὲ ἀδικεῖ. Τὰ πάντα συνώμοσαν ἐναντίον σου. Καὶ ὅμως εἶσαι τόσον συμπαθής, καὶ τόσον καλή! Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε] [Οὔτε διὰ λόγου οὔτε δι' ἔργου ἠδύνατο νὰ ὑπερασπισθῆ. Ἡσθάνετο πικρίαν, ἠσθάνετο πόνον. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ].

Μελετώντας τον πίνακα, διαπιστώνουμε ότι από τα τρία είδη της συντακτικής επαναφοράς (αρχική, μεσαία, τελική), με μεγαλύτερη συχνότητα εμφανίζεται η αρχική [Μήπως ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε; Μήπως ἔχασες τὸν δρόμον; Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ], λιγότερο η τελική [Σὲ παρακαλῶ, κυρά, ἐπανελάβεν ἡ νέα, μάλωσέ τα, νὰ μὴ μοῦ πειράζουν **τὰ φυτὰ μου**. Τί κακὸν τοὺς κάμνουν τὰ καημένα **τὰ φυτὰ μου**; Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ] και ακόμα λιγότερο η μεσαία επαναφορά [Τὸ ὄμμα σου, ὃ θεῖε ἄνερ, ἦτο ὄμμα ἀετοῦ, ἢ διάνοιά σου ἦτο τῆς θείας διανοίας κοινωνός. Πρόλογος].

Η συντακτική επαναφορά παρατηρεῖται ότι εμπλέκει διάφορα μέρη του λόγου, ὅπως ρήματα, επιρρήματα, συνδέσμους, μόρια, αντωνυμίες και προθέσεις.

Μεγάλη συχνότητα παρουσιάζει η επαναφορά λόγιων προθέσεων, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σχέση του συγγραφέα με την αρχαιοελληνική και την εκκλησιαστική γραμματεία [Ὁ Βοῦγκος ἔμενεν ἔτι ἐντός, καὶ ἠσχολεῖτο, κεκυφῶς **εἰς** τὸ ἔδαφος, **εἰς** τὴν τοποθέτησιν ἐργαλείου τινός / Ὁ Μάχτος δὲν τὴν εὔρεν **οὔτε εἰς** τὸν κῆπον **οὔτε εἰς** τὴν καλύβην καὶ τὴν ἐζήτει εἰς μάτην. / Ἐὰν δὲν κατῶρθου ν' ἀνακαλύψη τί συνέβαινε, κατέφευγεν **εἰς** εἰκασίας, **εἰς** συνδυασμούς, **εἰς** πλάσματα, καὶ τέλος ἔλυεν ὅπωςδήποτε τὴν ἀπορίαν τῆς. / ἦτις ἀνήγεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, καὶ ἐκεῖθεν ἀνήλθεν εἰς τὸ δεύτερον καὶ εἰς τὸ τρίτον / Ἡ μοναχὴ εὐηρεστήθη **ἐκ** τῆς προθυμίας καὶ **ἐκ** τῶν φιλοφρόνων τρόπων τοῦ Σκούντα / Στέγη ἀνώμαλος καὶ μαυρισμένη, **ποῦ** μὲν εἰσέχουσα, **ποῦ** δὲ κυφή].

Επίσης, αξίζει να σημειώσουμε ότι καταγράφηκαν και αρκετές περιπτώσεις επαναφοράς ως αποτέλεσμα ετεροεπανάληψης, δεδομένου ότι η πρόθεση επαναφέρεται κάθε φορά από διαφορετικό συνομιλητή/ διαφορετικό συμμετοχο στο διάλογο (Νάκας, 2011, σελ. 111).[— **Οὔτε** διὰ καύσιμον.— **Οὔτε**. — **Οὔτε** διὰ βούλιαγμα.— **Οὔτε**. Μέρος Α, Κεφάλαιο Α].

Ο Λογγίνος, μιλώντας για την ισχύ, την πειθώ και το κάλλος που προσδίδει στο ρητορικό κείμενο η συνδυαστική εφαρμογή περισσότερων από ένα σχημάτων λόγου,

αναφέρεται συγκεκριμένα στον συνδυασμό της επαναφοράς με το ασύνδετο σχήμα. Τονίζει ότι ο συνδυασμός αυτός δίνει την εντύπωση **αλλεπάλληλων λεκτικών χτυπημάτων, ή καταιγιστικών λεκτικών εφορμήσεων** (Νάκας, 2011, σελ. 244). Σε αυτήν την περίπτωση, ο ρήτορας κάνει ό,τι ακριβώς και ο επιτιθέμενος: με αλλεπάλληλα χτυπήματα πλήττει την ευαισθησία των δικαστών. Για να μην περιέλθει ο λόγος, με την επανάληψη των ίδιων πραγμάτων σε στασιμότητα, μεταπηδά σε καινούρια ασύνδετα και καινούριες επαναφορές. Με τη συνεχή μεταβολή, ο ρήτορας, διαφυλάσσει παντού ακέραιο το χαρακτήρα των επαναφορών και των ασυνδέτων (Νάκας, 2009). Επίσης, η εντύπωση των καταιγιστικών επαναφορών είναι κυρίαρχη σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι ρήτορες της κλασικής, απευθυνόμενοι μάλιστα σε πολιτικούς τους αντιπάλους, μιλούν για ζητήματα στα οποία οι ίδιοι είχαν άμεση εμπλοκή (Νάκας, 2011, σελ. 244). Κατά τον ρήτορα του 3ου μ.Χ. αι. Aquila Romanus (βλ. Lausberg, Hanbook of Literary Rhetoric: a Foundation for Literary Study, 1998, σ. 282) η επαναφορά είναι ένα σχήμα στο οποίο καταφεύγουν όλοι οι δεινοί ρήτορες, κυρίως όταν θέλουν και οι ίδιοι να φανούν συγκινημένοι και τους δικαστές να συγκινήσουν («quando praecipue et ipsi commoti videri volunt et judicem commovere») (Νάκας, 2009).

Η ρητορικότητα του Παπαδιαμάντη δείχνει να έχει τις καταβολές της στην παράδοση των αρχαίων ρητόρων, καθώς ο Π. χρησιμοποιεί συνειδητά τον συνδυασμό της επαναφοράς με το ασύνδετο, καθιστώντας έτσι τον λόγο του καταιγιστικό.

Η απαίσια γριά Εφταλουτρού περνά από τις παραινέσεις στις λοιδορίες και τέλος στις κατάρες, προκειμένου να πείσει τις οικοδέσποινες. Στα λόγια της, που ρέουν σαν χείμαρρος, συνδυάζεται το σχήμα της επαναφοράς και του ασύνδετου. [— **Νὰ** χαρήῃς τὰ νιάτα σου, **νὰ** ζήσης, **νὰ** ἰδῆς τέκνα τέκνων, δὲν σοῦ βρίσκεται κανένα παλιὸ ὑποκάμισο, καμμιά μαντήλα, κανένα μισοφούστανο...] [... Ἔχει καμμιά τὴν ἀνάγκη σου, θαρρεῖς; Καὶ ποῦ ἠκούσθη νὰ ζητήσωμεν ἐλεημοσύνην **ἀπὸ μίαν** ὀλόγουμνην, **ἀπὸ μίαν** τσιτσάνω*, **ἀπὸ μίαν** ψώραν!...] [—**Ἀστραπή** καὶ **πούλβερη***, **φωτιά** καὶ **ἀστροπελέκι** **νὰ** πέση εἰς τὸ ἐρμάδι σου, **νὰ** τὸ κάψη, **νὰ** τὸ κάμη στάχτη καὶ κορνιαχτό!... Κακὴ χολέρα **νὰ** σᾶς κόψη, μαύρη πανούκλα καὶ ὄστρακιὰ **νὰ** σᾶς θερίση! Καθὼς ἔκλεισες τὴν πόρτα σου, ἔτσι **νὰ** μένη πάντα κλειστή, κλειστή ναί, καὶ ποτὲ **νὰ** μὴν ἀνοίξη. **Νὰ** ρημάξη τὸ ἐρμαδιακό σου, **νὰ** πέση, **νὰ** βουλιάξη, **νὰ** καῆ. Ὁ χρόνος **νὰ** μὴ σε βγάλῃ, ὁ μήνας **νὰ** μὴ σ' εὔρη, πέντε **νὰ** εἶν' αἱ ὥρες σου. **Νὰ** σαβανώσης τὸν ἄντρα σου ἀνήμερα τὴ Λαμπρὴ καὶ **νὰ** θάψῃς *τὲς κλῆρες** σου. Κακὴ τρομάρα καὶ συμφορὰ **νὰ** σᾶς ἔλθῃ! Ἀπὸ πνίξιμο **νὰ** μὴ γλυτώσης, ἀπὸ σεισμό καὶ

καταποντισμὸ νᾶ μὴ σωθῆς. **Νᾶ** πέση τὸ ἔρμο σου **νᾶ** σὲ πλακώση, τὰ σκυλιὰ **νᾶ** σὲ τραβοῦν, τὰ φίδια **νᾶ** σὲ φάγουν, καὶ τοῦ χρόνου **νᾶ** μὴ σώσης, ἀμήν, Παναγία μου. Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ]

Ο Δημήτριος στο *Περί Ερμηνείας* (εκδ. Walz, ix, σσ. 110 και 64) τονίζει ότι ο συνδυασμὸς αὐτός, τῆς επαναφοράς με το ασύνδετο, προσθέτει στο λόγο ‘**μεγαλείο**’, ‘**δεινότητα**’ και ‘**χάριν**’.

Συνεχίζοντας ο ίδιος, αναγνωρίζει ‘χάριν’ σε χωρία, όπου πραγματώνεται ο συνδυασμὸς τῆς επαναφοράς με το ομοιοτέλετο, παράλληλα με το ασύνδετο (Νάκας, 2009). Η γριά Εφταλουτροῦ κλαίγεται υποκριτικά στις πόρτες των σπιτιών: [—Ἀνοίξατε τὴν πορτίτσα σας εἰς τὴν φτωχὴν, τὴν ἄμοιρην, τὴν ἔρημην γρίτσα. Θὰ σᾶς δώσω τὴν εὐχούλα μου, **νᾶ τὰ χιλιάνετε, νᾶ τὰ μυριάνετε, νᾶ πάρετε τὰ** χρονάκια μου, ὄχι τὰ βᾶσανά μου. Πάντα μοναχὴ, ἔρημη καὶ σκοτεινὴ ζῶ εἰς αὐτὸν τὸν κοσμᾶκη. **Δὲν ἔχω** ψωμάκι, **δὲν ἔχω** λαδάκι, **δὲν ἔχω** φαγάκι. Ἀνοίξατε τὴν πορτούλα σας, χριστιανές. Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ].

Παράλληλα, ο Δημήτριος, αναγνωρίζει ‘χάριν’ σε ἐπᾶλληλες προτάσεις οι οποίες αρχίζουν (επαναφορά) και τελειώνουν (επιφορά) με τις ίδιες λέξεις (συμπλοκή). Πραγμάτωση του σχήματος τῆς συμπλοκῆς ἔχουμε στο παρακάτω παράδειγμα, στο οποίο βέβαια ὑπάρχει ταυτόχρονα επιμερισμὸς και τριπλὴ επαναφορά: [‘**Ὅτε** μὲν χεῖμαρρος πυρὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν **τῆς, ὅτε** δ’ εὐώδη ρόδα ἐξεχύνοντο ἐκ τῶν χειλέων **τῆς**. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε].

Ο Henri Morier (*Dictionnaire de Poétique et de Rhétorique*, σσ. 109-10) υποστηρίζει ότι η επαναφορά ως ἔκφραση «προκύπτει αιτιολογημένα [1] σε κάθε περίπτωση ἐμμοῆς, ἐμμοῆς ἐπιθυμίας, ἐγκαρτέρησης, ἀθεράπευτου ἔρωτα, ἀνελέητου μίσους, [2] σε περιπτώσεις ἀγανάκτησης, ἢ [3] εὐγλωττου λυρισμοῦ, ἀλλὰ και [4] ἀπλῆς θλίψης. Σ’ ὅλες τις περιπτώσεις, η επαναφορά δίνει το σῆμα ότι η ἔκφραση ἐνὸς συναισθήματος ἐξαντλεῖται και μόνον με τὴν ἐπανάληψή του» (Νάκας, 2009).

Στον Παπαδιαμάντη, η ἐπᾶλληλη επαναφορά διαφόρων ἐιδῶν λέξεων, ο συνδυασμὸς του θαυμαστικοῦ με τον ἐρωτηματικὸ λόγο καθὼς και ο συνδυασμὸς τῆς επαναφοράς με ἄλλα επαναληπτικά σχήματα ἐμφανίζονται ἀκριβῶς στα σημεῖα μεγάλης ἢ / και παρατεταμένης συναισθηματικῆς φόρτισης (Νάκας, 2009). Εἰδικά, ο συνδυασμὸς τῆς επαναφοράς με το ασύνδετο σχῆμα μοιάζει να μὴν εἶναι τυχαία ἀλλὰ μάλλον συνειδητὴ υφολογικὴ ἐπιλογή του Π., σε περιβάλλοντα συναισθηματικῆς φόρτισης και ἀγωνιώδους προβληματισμοῦ (Νάκας, 2011, σελ. 86). Ἐτσι, τα

περισσότερα από τα παρακάτω αποσπάσματα συγκινησιακής φόρτισης ενασμενίζονται στα ασύνδετα.

Στο στόμα του ήρωα Μάχτου, τον οποίο διακατέχει μεγάλη και ειλικρινής συγκίνηση, ο Π. βάζει μια τριπλή επαναφορά, που τη διαδέχονται επαλληλώς και άλλες απλές ή πολλαπλές επαναφορές, σε συνδυασμό με το ασύνδετο. Ο «πυρετός» του Μάχτου μεταφράζεται σε καταγιμιστική επαλληλία επαναφορών. Στη μέση περίπου του αποσπάσματος, υπάρχει χαλαρή επαναφορά του επιθέτου μαῦρος (σχῆμα πολύπτωτον) και ταυτόχρονα ένα είδος ανακεφαλαιωτικής επαναφοράς, καθώς στο τέλος συνοψίζει η ήρωας, λέγοντας: *ὄλα μαῦρα, κατάμαυρα*. [«Ἀδελφή μου Ἄϊμά. Ἀφότου ἔφυγες, νύκτα καὶ ἡμέραν σὲ ζητῶ. Ἔμαθα ποῦ εὐρίσκεσαι. Ὅσον ὑψηλοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ τοῖχοι, θὰ τοὺς ὑπερβῶ, ὅσον στερεοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ μοχλοὶ θὰ τοὺς παραβιάσω. Θὰ ἔλθω νὰ σ' εὔρω, ἀδελφή μου, αἰσθάνομαι τὴν δύναμιν ὅτι θὰ τὸ κατορθώσω. Θὰ σ' εὔρω, καὶ θὰ ἔλθῃς μαζί μου, καὶ θὰ ζήσωμεν μαζί εἰς μίαν ἄκρην τῆς γῆς. Μακρὰν οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοί, μακρὰν οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ φίλοι. Ἡμεῖς οἱ δύο ἀρκοῦμεν εἰς ἡμᾶς. Κανένα μὴ ἀκούης, κανένα μὴ ἐμπιστεύησαι, κανεὶς ἄλλος δὲν σὲ ἀγαπᾷ, μόνος ἐγώ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς πλησίον μου, καὶ ἐγὼ δύναμαι νὰ ὑπάγω διὰ σὲ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κόσμου. Καὶ ἂν δὲν σ' εὔρω, ἂν δὲν σὲ ἴδω πλέον, ἂν σὲ χάσω διὰ πάντοτε, Ἄϊμά, ἤξευρε ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ζῶ καὶ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι μαῦρος δι' ἐμέ, μαῦρος ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος μὲ σκεπάζει, Ἄϊμά, μαύρη ἢ γῆ, ὅπου πατῶ, μαῦρον τὸ φῶς ποῦ μὲ φωτίζει, ὄλα μαῦρα, κατάμαυρα. Ἀπὸ σὲ περιμένω τὸ φῶς, ἀπὸ σὲ τὴν δρόσον, ἀπὸ σὲ τὸν ἀέρα, Ἄϊμά, καὶ χωρὶς ἐσὲ ὄλα εἶναι σκότος, ὄλα βάσανος, καὶ ὄλα κόλασις. Ἀπὸ σὲ ἐλπίζω νὰ μὲ συντροφεύῃς εἰς τὸν ἔρημον τοῦτον κόσμον, καὶ νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ ζήσω τὴν ζωὴν μου, Ἄϊμά, καὶ ἂν ἀποθάνω, ν' ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας σου. Ὁ ἀδελφός σου, Μάχτος». Μέρος Β, Κεφάλαιο IB]

Επίσης, η συγκινησιακή φόρτιση της παπαδιαμαντικής γραφής προκαλεί και την επάλληλη επαναφορά επιθέτων. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, η επαναφορά επιθέτου συμπαρασύρει και άλλες λεξικές μονάδες, οι οποίες επαναφέρονται πολυμορφικά (*ἐν τῷ, ἐν τῇ*). Με την επαλληλία, τονίζεται το μέγεθος της ευτυχίας του Μάχτου. [Ὁ Μάχτος *τὴν* κατησπάξετο, *τὴν* περιεπτύσσετο, καὶ ἦτο *εὐτυχῆς ἐν τῷ* μέσῳ τῆς καταστροφῆς ταύτης, *εὐτυχῆς ἐν τῷ* σκότει, *εὐτυχῆς ἐν τῇ* θεομηνία, *εὐτυχῆς ἐν τῇ* ἀπογνώσει. Μέρος Γ, Κεφάλαιο IA].

Η ρηματική επαναφορά σε συνδυασμό με το ασύνδετο χρησιμοποιείται από τον Παπαδιαμάντη ως συνεκτικό στοιχείο σε καταλογικό χαρακτήρα συμφραζόμενα,

δημιουργώντας ένα περιβάλλον ψυχολογικού προβληματισμού ή αγωνίας [Οὐδεμία τῶν καλογραιῶν ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν της. Τίς ἄρα ἦτο ἡ ξένη αὐτή; Ἔτο δόκιμος; Ἔτο νεοφώτιστος; Ἔτο κατηχουμένη; Ἔτο μετανουῶσα; Ἔτο κατάδικος; Ἄγνωστον. Ἡ ἀδελφὴ Βεάτη ἐτριγυρίσθη*. Αὐτὴ μόνη εἶχε τόσην περιέργειαν, ὅσην αἱ ἄλλαι μοναχαὶ ὄλαι ὁμοῦ. Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ].

Σε περιπτώσεις όπου ο συγκινησιακός φόρτος και η αγωνία του μυθιστορηματικού ήρωα είναι μεγάλη, η επαναφορά συνδυάζεται συχνά με το σχήμα της επαναδίπλωσης (Νάκας, 2011, σελ. 229).

Σε έναν εσωτερικό μονόλογο, ο Μάχτος, σχεδιάζει φράσεις και κατασκευάζει διαλόγους. Ο μεγάλος καημός του – με ποιον τρόπο να προσεγγίσει και να προσφωνήσει τη Γυφτοπούλα - μεταφράζεται εδώ σε επαναδιπλώσεις, πότε μόνο του ονόματος *Αἰμά*, πότε της προσφώνησης *Ἀδελφὴ μου*, πότε συνδυασμού αυτών των δύο. [— Πῶς ν’ ἀρχίσω; Αἰμά, **θέλω νὰ σοῦ πῶ. Ὁχι, Αἰμά, δὲν πάγει.** Θὰ τῆς φανῆ χωριάτικο. Ἀδελφὴ μου, **θέλω νὰ σοῦ μιλήσω. Ὁχι, ἀδελφὴ μου, δὲν ἔρχεται καλά.** [...]**Αὐτὴ** δὲν **θα** τὸ θυμᾶται. Ἐγὼ ἤμουν μεγάλος, **θα** εἶμαι ὡς τρία τέσσερα χρόνια μεγαλύτερος ἀπ’ αὐτήν. **Αὐτὴ θα** μὲ νομίζῃ ἀδελφόν της, καὶ ἔχει δίκαιον. Ἀδελφός της εἶμαι. Λοιπὸν τί ἔλεγα; Ἦμπορῶ καλὰ νὰ τὴν ὀνομάσω ἀδελφήν. **Ἀδελφὴ μου, ἤθελα κάτι νὰ σοῦ πῶ.** Πολὺ καλά. **Ἀδελφὴ μου** μόνον, χωρὶς τὸ ὄνομα; **Ἀδελφὴ μου Αἰμά**, εἶναι καλύτερα. **Ἀδελφὴ μου Αἰμά, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω. Ἀδελφὴ μου Αἰμά, ἢ Αἰμά ἀδελφὴ μου;** Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι].

Αξιοπρόσεκτη παρακάτω είναι η επαλληλία της επαναφοράς ρήματος και ουσιαστικού (ἐκλεπτε, Φιλήματα). Κυρίαρχο ὅμως ἐδῶ, εἶναι τὸ σχῆμα τῆς επαναδίπλωσης, τοῦ *Ἐπάγωμεν* και τοῦ *Φύγωμεν*, επαναδίπλωσης που με την παρέμβαση των κλητικῶν προσφωνήσεων ξεκινᾶ ὡς ‘ασυνεχῆς’ και καταλήγει συνεχῆς, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς αγωνίας τοῦ μυθιστορηματικού ήρωα. Ἡ Γυφτοπούλα και ὁ Μάχτος βγαίνουν ἐπειγόντως ἀπὸ τὸ ἀντρον, τοῦ οὐοίου ἡ οροφὴ ἀρχίζει, λόγῳ σεισμοῦ, νὰ καταρρέει. [«**Ἐπάγωμεν, Αἰμά**», ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς τῆς νέας, ἀποτυπῶν ἅμα φλογερὸν φίλημα ἐπὶ τῆς παρεῖᾶς αὐτῆς. «**Ἐπάγωμεν Αἰμά**»· ἀλλ’ ἡ Αἰμά ἦτο λιπόθυμος, καὶ ὁ Μάχτος **ἐκλεπτε** τὰς περιπτώξεις, **ἐκλεπτε** τὰς θωπείας, **ἐκλεπτε** τὰ **φιλήματα**. **Φιλήματα** ἐξ ἐκείνων **ἄτινα** δὲν λησμονοῦνται, **ἀλλὰ** θάπτονται. **Φιλήματα, ὧν** δὲν ἀρκεῖ βίος ἀνθρώπου ἵνα ἐξαλείψῃ τὰ ἴχνη ἐκ τῶν χειλέων, **ἀλλ’** ὁ θάνατος μόνος ἀρπάζει αὐτὰ ἐκ τοῦ στόματος. «**Φύγωμεν, Αἰμά!**» ἐπανελάβεν ὁ νέος, «**Φύγωμεν!**». Καὶ ὁ ἦχος τῆς λέξεως ταύτης συνέπιπτε παραδόξως μὲ τὸν κρότον τῶν φιλημάτων. **Ποία** γραφικὴ δύναται νὰ παραστήσῃ τὸ

εἶδος τοῦ φιλήματος; **Ποία** μουσική ἰσχύει νὰ μελοποιήσῃ τὸν ἦχον αὐτοῦ; «**Φύγωμεν, Αἰμά, φύγωμεν, φιλάτῃ μου, Αἰμά!**». «**Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά! Φύγωμεν! φύγωμεν!**». Καὶ ἡ ὥρα ἐκείνη ἂν ἦτο στιγμὴ φόβου καὶ ἀγωνίας, ἂν ἦτο στιγμὴ συντελείας καὶ φρίκης, ἀλλ' ἦτο αἰὼν εὐδαιμονίας. «**Φύγωμεν, Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά, φύγωμεν, φύγωμεν!**». Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ].

Εξαιρετικός εἶναι ὁ τρόπος με τὸν ὁποῖο ὁ Π. ενισχύει τὴ συνεκτικότητα, ποὺ οὕτως ἢ ἄλλως προσφέρει ὁ παραλληλισμός, με τὴν πληθωρική ἐξωτερική συνοχή τῆς διπλῆς ἐπαναφοράς [Τὸ πῦρ δὲν καίει πλέον εἰς τὰς ἐστίας, καὶ αἱ εἰκόνες τῶν ἐφεστίων δὲν κοσμοῦσι πλέον τὰ μέλαθρα. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε] [Ὅσακις ἄρχων τις ἐξήτει νὰ τὸν φυλακίσῃ, τότε ἐπεδείκνυεν ὁ Πλήθων τὰ βασιλικά χρυσόβουλλα, ἅτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ὅσακις ὁ ὄχλος ἐξήτει νὰ τὸν λιθοβολήσῃ, τότε ἐδημηγόρει ἐκ τοῦ προχείρου περὶ ὁμονοίας καὶ εἰρήνης, καὶ περὶ τῆς εἰς τὰ θεῖα εὐσεβείας. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η] [Ἦδη ὅτε ἀσυνήθης αἴγλη ἤρχισε νὰ διαυγάζῃ ἐν τῷ αἰθέρι, ὅτε οἱ ὕμνοι τῶν θεῶν ἤρχισαν αὐθις νὰ πληρῶσι τὰς ἡχούς, ὅτε τὰ ἀγάλματα μέλλουσι νὰ ἐπανιδρυθῶσι καὶ οἱ βωμοὶ νὰ καπνίζωσι, ἤδη ἡ ἐλπίς σου διεσείσθη καὶ φόβος σὲ κατέλαβεν; Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η].

Παρακάτω συνυπάρχει ἡ διπλὴ ἐπαναφορά με τὸ πολυμορφικὸ σχῆμα. [Ἐν τούτοις ὁ ἐρωτόληπτος ἀλιεύς, ἐπιβὰς τῆς λέμβου του, ἦν εἶχε κοσμήσει καὶ εὐτρεπίσει λίαν φιλοκάλως, περιέπλεεν ἀπὸ κολπίσκου εἰς κολπίσκον, καὶ ἀπὸ ὑφάλου εἰς ὑφαλον, ἐρευνῶν ὅλα τὰ σπήλαια, ὅλας τὰς ἀκτὰς καὶ τοὺς ὄρμους, καὶ ἐλπίζων ν' ἀνακαλύψῃ ἡμέραν τινὰ τὴν κατοικίαν τῆς θαλασσίας νύμφης...διηγούμενος τὸν πόνον του εἰς τὰς ποντιάδας αὔρας καὶ εἰς τὰς ἀπογείους. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε]

Πολύ συχνά ἡ διπλότητα τοῦ σχήματος εμφανίζεται στὴν περίπτωση τῆς ἐπιμεριστικῆς ἐπαναφοράς (Νάκας, 2011, σελ. 209), τὸ ὁποῖο ἐπίσης ενισχύει τὴ συνεκτικότητα.

[Ὅσον σιγανὸν καὶ ἂν ἦτο τὸ κίνημα τοῦ Δαρῶτα, ἀρπάσαντος τὴν φλοκάταν, καὶ ὅσον ἐγγὺς τοῦ ὕπνου καὶ ἂν εὕρισκετο ὁ Βράγγης, ἤκουσεν οὐχ ἥττον ἐλαφρὸν κρότον ὀπισθέν του. Πρόλογος] [Ὁ εἶς ἦτο 22 ἐτῶν, ὁ ἕτερος 19. Ὁ εἶς ὠνομάζετο Βοῦγκος καὶ ὁ ἕτερος Μάχτος. Μέρος Α, Κεφάλαιο Β]

[Ὁ μὲν ξένος ἐφοβεῖτο ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ του, ὁ δὲ Τρέκλας ὑπὲρ τοῦ δέρματός του. Ὁ μὲν ὑπόπτειεν ὅτι ὁ Τρέκλας τὸν εἶχεν ἰδεῖ ἐκτελοῦντα τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ἐργασίαν, καὶ ἐπεθύμει νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου, ὁ δὲ Τρέκλας οὐδὲ ὅπως τὸν

εἶχεν ἰδεῖ, καὶ ἠγνόει τοὺς σκοποὺς τοῦ ξένου, ὅθεν δὲν ἤξευρε τί ἦτο ἀρεστὸν αὐτῷ νὰ τῷ εἶπῃ, τὸ ψεῦδος ἢ ἡ ἀλήθεια. Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ]

Ενίοτε, συνδυάζεται ο επιμερισμός με την τριπλή επαναφορά, οπότε ενισχύεται ακόμη περισσότερο η συνοχή του κειμένου. [Ὅτε μὲν χεῖμαρρος πυρὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της, ὅτε δ' εὐώδη ρόδα ἐξεχύνοντο ἐκ τῶν χειλέων της. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε] [Ἀπὸ τῆς πρωίας τῆς προτεραίας, πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν στιγμὴν τῆς Ἡοῦς τὰ ρόδα διεχύνοντο εἰς τὸν αἰθέρα, ὁ γέρον Γάρμπος, παλαιῶς πολέμαρχος, ὅστις εἶχε διέλθει τὸν βίον του συναθροίζων μισθωτοὺς στρατιώτας, ὅπως ἀγωνίζεται μετ' αὐτῶν, ὅτε μὲν συμμαχῶν μὲ τοὺς Τούρκους ἢ μὲ τοὺς Βενετούς, ὅτε δὲ μὲ τοὺς Φράγκους ἢ μὲ τοὺς Ἑλληνας, εἶχεν ἐγερθῆ ἐκ τῆς σκληρᾶς στρωμνῆς του καὶ κράζας τὸν Βράγγην, παλαιὸν σύντροφόν του, τῷ εἶπεν. Πρόλογος]

Φυσικά, ο Παπαδιαμάντης δεν υστερεῖ και στη χρήση τριπλῶν και πολλαπλῶν επαναφορῶν, δίνοντας με αὐτὸν τὸν τρόπο μεγάλη νοηματικὴ συνοχή.

Ἡ τριπλὴ επαναφορά στο παρακάτω απόσπασμα, αν και εἶναι χαλαρή, καθὼς οι περισσότερες λέξεις υποκαθίστανται ἀπὸ παραπλήσιές τους (Ὅταν/ Ἐὰν εἶναι/ Ἄν εἶναι, παρακαλεῖ/ εὔχεται/ εὔχονται νὰ μὴ/ ἐξορκίζουν μὲ εὐχὰς) (Μάγος/ Μάγον/ Μάγε επαναλαμβάνεται με χαλαρὸ παραλληλισμό), προσδίδει νοηματικὴ συνοχή. [Ὅπου νὰ πᾶς, δεξιὰ, ἀριστερά, παντοῦ ὁ Μάγος ἀκούεις, ὁ Μάγος. Ὁ μικρὸς λαὸς τὸν ἔχει γραμμένον εἰς μαῦρο χαρτί. Καλὸν κανεὶς δὲν τοῦ λέγει. Ὅταν ὑπάγῃ τὸ πρῶτὸ ὁ χωρικὸς εἰς τὴν δουλειά του, καὶ κάμνη τὸν σταυρόν του, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα ὅπου θὰ παρακαλέσῃ, θὰ εἶπῃ: «Γλύτωσέ με, Θεέ μου, ἀπὸ τὸν Μάγον». Ὅταν καθίσῃ τὸ μεσημέρι νὰ γευματίσῃ, θὰ εὐχηθῆ νὰ μὴ τὸν μπουκώσῃ* ὁ Μάγος. Ὅταν θὰ πλαγιάσῃ τὴν νύκτα, παρακαλεῖ νὰ μὴ ἴδῃ τὸν Μάγον εἰς τὸ ὄνειρόν του. Ὅταν ἐξυπνήσῃ τὴν αὐγὴν, παρακαλεῖ νὰ μὴ ἀπαντήσῃ τὸν Μάγον εἰς τὸν δρόμον καὶ τοῦ φέρῃ δυστυχίαν. Ἐὰν εἶναι καμμία γυνὴ ἔγκυος, εὔχεται νὰ μὴ ὁμοιάσῃ μὲ τὸν Μάγον τὸ παιδί πού θὰ κάμῃ. Ἄν εἶναι γάμος ἢ βάπτισις, ὁ σύντεκνος καὶ οἱ προσκαλεσμένοι εὔχονται νὰ μὴ κάμῃ κακὸν ὁ Μάγος εἰς τοὺς νεονύμφους ἢ εἰς τὸν νεοφώτιστον. Ἄν εἶναι κανεὶς διὰ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ ψυχομαχῆ, ἐξορκίζουν μὲ εὐχὰς καὶ μὲ θυμιάματα τὸν Μάγον, νὰ μὴ τυχὸν ἐμποδίσῃ μὲ τὴν ἀόρατον παρουσίαν του τὸν μισοπεθαμένον, καὶ δὲν ὑπάγῃ κατευόδιον εἰς τὸν κάτω κόσμον. Τέλος ἂν βῆξῃ κανεὶς ἢ παρνιασθῆ, ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἄλλου ὅπου θὰ τύχῃ ἐκεῖ, δὲν εἶναι τὸ νὰ εὐχηθῆ ὑγείαν εἰς ἐκεῖνον πού παρνίζεται, ἀλλὰ «ἐξορκίζω σε, Μάγε». Καὶ ἔτσι νομίζει ὅτι ἐξοφλεῖ ἀπὸ κάθε ἐναντίον. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η].

Την επαναφορά συχνά αξιοποιεί ο Παπαδιαμάντης σε ρητορικές ερωταποκρίσεις, ενισχύοντας τη συνεκτικότητα του κειμένου. Στο παράδειγμα που ακολουθεί, ένα ακόμη δείγμα της σαρκαστικής ειρωνείας του Π., οι ρητορικές ερωταποκρίσεις αρθρώνονται με κλιμακωτό τρόπο. Πρόκειται για ρηματική επαναφορά: [Ἡ ἀδελφή Βεάτη ἐτριγυρίσθη*. Αὐτὴ μόνη εἶχε τόσην περιέργειαν, ὅσην αἱ ἄλλαι μοναχαὶ ὄλαι ὁμοῦ. Τί νὰ κάμη; Ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικόν. **Ν' ἀποθάνῃ** τις ἐκ σκληραγωγίας, ὑπομονή. **Ν' ἀποθάνῃ** ἐκ γήρατος, χάρισμα. **Ν' ἀποθάνῃ** ἐκ νόσου, ὑποφέρεται. **Ν' ἀποθάνῃ** ἐκ βιαίου θανάτου, τί νὰ γίνῃ; Ἀλλὰ ν' ἀποθάνῃ ἐκ περιεργίας; Τοῦτο θὰ ἦτο πρωτάκουστον. Καὶ ὅμως ἡ ἀδελφὴ Βεάτη θὰ ἦτο ἰκανὴ νὰ δώσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον παράδειγμα. Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ].

Μερικά ακόμη δείγματα ρητορικών ερωταποκρίσεων που περιλαμβάνουν το σχήμα της επαναφοράς, το οποίο λειτουργεί ως στοιχείο συνοχής, είναι και τα παρακάτω: [Τί νὰ τῷ εἶπῃ; **Νὰ** ψευσθῆ πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Λιμπέρης δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ τὸν φλοκωτὴν; **Ἀλλ'** ὁ γέρον ἀρματολὸς ταχέως ἤθελε μάθει τὴν ἀλήθειαν. **Νὰ** διηγηθῆ τὸ πρᾶγμα ὅπως συνέβη; **Ἀλλὰ** προσεβάλλετο δεινῶς ἡ φιλαυτία του. Τὸ ἄριστον μέτρον ἐφαίνετο αὐτῷ τὸ ἐξῆς. Πρόλογος] [**Ἡμπορῶ ποτε νὰ τὸ πῶ** αὐτό, ἀφοῦ μόλις τὸ εἶπα τώρα, καὶ τὸ μέτωπόν μου **καίει** ἔξαφνα, πόσον **καίει!** (ὁ Μάχτος ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον). **Ἡμπορῶ νὰ τὸ πῶ** ἐνώπιόν της; **Ἄν** θυμώσῃ; **Ἄν** λυπηθῆ; **Ἄν** ἀγριεύσῃ; Ἡ Ἄϊμὰ νὰ ἀγριεύσῃ; Ἡ Ἄϊμὰ νὰ θυμώσῃ; Δὲν ἠμπορεῖ νὰ θυμώσῃ, **ἀλλ'** ἠμπορεῖ νὰ λυπηθῆ. Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι].

Θα ολοκληρώσουμε τα σχόλια σχετικά με το σχήμα της επαναφοράς, αναφέροντας μερικούς ακόμα συνδυασμούς αυτού του σχήματος με άλλα σχήματα λόγου, όπως είναι το πολυμορφικό, το κατ' ἄρσιν και θέσιν, η λεξική αντίθεση και το κλιμακωτό. Εκτός από τη νοηματική αλληλουχία και τη συνεκτικότητα, η βασική λειτουργία αυτών των σχημάτων είναι να προσδίδουν ἔμφαση στο λόγο.

Αξιολογώντας το πολυμορφικό σχήμα, οι αρχαίοι τεχνογράφοι υποστήριζαν ότι η συμπάραθεση δύο διαφορετικών τύπων ζωηρεύει και ενδυναμώνει την έκφραση (Νάκας, 2007). Ενδεικτικά, παραθέτουμε μερικά παραδείγματα με το πολυμορφικό σχήμα από το μυθιστόρημα που μελετήσαμε. [Ἄγνοῶ **ποῖα** μαῦρα πελάγη διέπλευσαν καὶ εἰς **ποῖον** μουσεῖον τῆς Ἑσπερίας διεπεραιώθησαν τὰ κειμήλια ταῦτα. Πρόλογος] [Ἄλλ' ἡ κοιτὶς **ἐφ' ἧς** εὐρίσκετο, ἐχωρίζετο ἀπὸ τοῦ βράχου, **ἐφ' οὗ** ἴστατο ὁ ἄγνωστος, διὰ πλατείας χαράδρας, καὶ ὅπως φθάσῃ ἐκεῖσε ὁ Βράγγης, ὄφειλε νὰ περιγράψῃ εὐρὺν κύκλον. Ἀνωρθώθη καὶ ἔσπευσεν, ἵνα φθάσῃ ἐγκαίρως, ἀλλ' εἰς μάτην. Πρόλογος] [Ἐκαστος γογγυσμὸς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς **εἰς ἕκαστον** μορφασμὸν, **εἰς**

ἐκάστην θωπείαν καὶ φιλοφρόνησιν τῆς γραΐας.] [Ἐνῶ εἶναι τόσον καλός! Καὶ ἔχει τόσα χαρίσματα! Μέρος Α, Κεφάλαιο Η].

Τον στερεοτυπικό συνδυασμό της επαναφοράς με τη λεξική αντίθεση εντοπίσαμε σε πολλά παραδείγματα στο μυθιστόρημα αυτό. [Ἔτσι εἶναι εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους, εἴτε καλὸν κάμουν εἴτε κακόν, δοξάζονται.], [Ἦθελα νὰ πῶ νὰ σε ξεύρουν ὄχι μόνον ὅταν εἶσαι ζωντανός, ἀλλὰ καὶ ὅταν θὰ εἶσαι ἀποθαμμένος. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η], [Ἔτσι εἶναι εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγάλους, εἴτε καλὸν κάμουν εἴτε κακόν, δοξάζονται. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η], [Οὔτε διὰ λόγου οὔτε δι' ἔργου ἠδύνατο νὰ ὑπερασπισθῆ. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ]. Στο παρακάτω απόσπασμα, ἔχουμε ομοιοτέλευτα σε συνδυασμό με διπλή λεξική αντίθεση: [Αὐταὶ ἐποίκιλλον ἐφ' ἀπάσης τῆς διατονικῆς κλίμακος τῶν αἰσθημάτων, ἀπὸ τῆς σκληροτάτης τραχύτητος μέχρι τῆς μαλακωτάτης τρυφερότητος. Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε].

Ταυτόχρονα, κάποια ενδεικτικά παραδείγματα με το *κατ' ἄρσιν και θέσιν*, επιβεβαιώνουν και αυτά τον πλούτο και την ποικιλία των σχημάτων λόγου που χρησιμοποιεῖ ο Παπαδιαμάντης. [Ἄλλ' ὅμως συνέλαβεν ἀόριστόν τινα φόβον, καὶ ἐσκέφθη ὅτι οὐχὶ παρὰ τῶν διαβατῶν, οἵτινες δὲν εἶχον προφανῶς τὰ μέσα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐν οἴκῳ ὄφειλε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν] [—Ἄλλ' ἡ γενναιότης σας με συγχωρεῖ νὰ τῆς ἐνθυμίσω, *δὲν στερεῖται* μόνον τὴν φλοκάταν, εἶπε δειλῶς ὁ Βράγγης. Ἡ γενναιότης σας *δὲν ἔχει* οὔτε στολὴν καθαρὰν, οὔτε θώρακα, οὔτε ὑποκάμισον..._Πρόλογος] [Ἄλλ' ὅμως συνέλαβεν ἀόριστόν τινα φόβον, καὶ ἐσκέφθη ὅτι οὐχὶ παρὰ τῶν διαβατῶν, οἵτινες δὲν εἶχον προφανῶς τὰ μέσα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐν οἴκῳ ὄφειλε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Πρόλογος] [Ἐπειτα ἀφοῦ ἔχεις δουλειά, τὸ ξεύρω πὼς δὲν ἀδειάζεις, καὶ ἀφοῦ δὲν ἀδειάζεις θὰ πῆ πὼς ἔχεις δουλειά, ὥστε δὲν μοῦ λές τίποτε νεώτερο. Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΑ]. Με την αντίστροφη σειρά, ως 'κατὰ θέσιν και ἄρσιν', πραγματώνεται το σχῆμα με τριπλή θέση και ἄρση, που ενισχύεται με συνώνυμα, στο εξής: [— Εἶσαι ἐλεύθερος, ὦ Πλήθων, ἐπανελάβε μετὰ παρρησίας ὁ Γεώργιος Σχολάριος, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ δοξάζῃς ὄν τινα θεὸν θέλης, ἢ νὰ μὴ δοξάζῃς μηδένα. Δύνασαι νὰ συγγῆς τὰ φιλοσοφικὰ δόγματα πρὸς τὰ χριστιανικά, καὶ νὰ ζητῆς διὰ τῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ν' ἀντικαταστήσῃς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Δύνασαι νὰ ἐπιθυμῆς ἐγκαρδίως τὴν ἐπάνοδον τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων, καὶ πᾶσαν τὴν πομπὴν καὶ τὴν συμβολικὴν τοῦ ἀρχαίου κόσμου τῆς πολυθεΐας. Δύνασαι προσέτι, ὅπερ χεῖρον κατ' ἐμέ, νὰ πιστεύῃς ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατόν καὶ νὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ ὄνειρα ταῦτα. Ἀλλὰ δὲν δύνασαι, *δὲν πρέπει*, *δὲν εἶναι θεμιτὸν οὐδὲ ὄσιον*, τὸ νὰ κηρύττῃς τὰ διδάγματα ταῦτα

εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ προσπαθῆς νὰ προσηλυτίσης καὶ ἄλλους εἰς τὰ ὑπὸ σοῦ πρεσβευόμενα. Μέρος Β, Κεφάλαιο Β]

Τέλος, σχετικά με τον συνδυασμό της επαναφοράς με το κλιμακωτό σχήμα, στα αποσπάσματα που απομονώσαμε από το μυθιστόρημα, ο κλιμακούμενος (νοηματικά) δεν είναι ο επαναφερόμενος όρος, αλλά τα συντακτικά εξαρτήματα που συναπαρτίζουν με τον επαναφερόμενο όρο τα παράλληλα ‘κώλα’. Στα περισσότερα παραδείγματα πραγματώνεται η αύξουσα κλιμάκωση [— **Εἶσαι** τρομερὸς ψεύτης. — **Εἶσαι** ψεύτης με δίπλωμα.— **Εἶσαι** ἀδιάντροπος.— **Εἶσαι** ξετσιπίωτος. Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ] [... καὶ τότε ἔσπευσε ν’ ἀναβῆ τὰς λιθίνας καὶ εὐρωτιώσας βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἣτις ἀνήγεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, καὶ ἐκεῖθεν ἀνήλθεν εἰς τὸ δεύτερον καὶ εἰς τὸ τρίτον. Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΒ], [Ὅταν δύναται τις νὰ εἶναι ἐκτὸς φθόνου, **τότε** ἀληθῶς εἶναι ὑπεράνθρωπος, **τότε** ἐξαίρεται, **τότε** θεοῦται. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Θ] [εἶναι **ώραϊον** ... εἶναι **γλυκὸ** ... εἶναι **ἐπίφθονον** ... εἶναι **μεθυστικὸν** Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ], Εντοπίστηκε και ένα παράδειγμα φθίνουσας κλιμάκωσης. [Οἱ πέντε ἄνθρωποι ἀντήλλασσαν πρὸς ἀλλήλους πληγὰς μετὰ τὰ ὄπλα, μετὰ τὰς χεῖρας, μετὰ τοὺς ὄνυχας. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΕ].

Η πληθώρα των συνωνυμικών παρατάξεων, που συνυπάρχουν όπως είδαμε με τις επαναφορές, δεν αναλύονται εδώ καθώς ακολουθεί ξεχωριστός πίνακας και σχόλια σχετικά με αυτό.

1.3 Η συνωνυμική παράταξη στη Γυφτοπούλα

<p>Ἀναζητῶν αὐτὸ μεταξὺ τῶν φαράγγων καὶ δρυμῶν, ἔφθασεν εἰς κρημνῶδές τι μέρος, δι’ οὗ δὲν εἶχεν ἄλλοτε διαβῆ, καὶ παρετήρησεν ὅτι τὸ ἔδαφος ἐκρότει ὑποκόφως ὑπὸ τοὺς πόδας του. Ἐρευνήσας μετὰ προσοχῆς ἀνεκάλυψε βαθεῖαν ὀπήν κρυπτομένην ὑπὸ τινος θάμνου.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά παρασυνώνυμων ουσιαστικών</p>
---	--

<p>Τὰ μὲν παράλια περιήρχοντο ἀμοιβαδὸν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν πειρατῶν καὶ τῶν τολμηρῶν τυχοδιωκτῶν παντὸς εἴδους, τὰ δὲ μεσόγεια ἀνήκον εἰς τοὺς τιμαριούχους καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επάλληλες διμελείς συνδετικές σειρές</p>
<p>Ὁ Βράγγης ἐκρέμασε τὰς χεῖρας περὶ τὰ πλευρά, καὶ τὸ ἦθος τοῦ ἦτο πλήρες ἐρωτημάτων καὶ ἀποριῶν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>
<p>Ἐκεῖ εἰσέδου οὗτος εἰς ὁδὸν τινα ἐν μέσῳ καλυβῶν καὶ μανδρῶν, ἐστράφη ἐπιδεξίως πολλάκις πρὸς τοὺς διαφόρους ἐλιγμοὺς τοῦ λαβυρινθώδους ἐκείνου μέρους, καὶ ὁ ἀτυχῆς Βράγγης τὸν ἔχασεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά παρασυνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Ὁ ἀτυχῆς Βράγγης, πνευστιῶν, ἀγωνιῶν, κάθιδρως, τετραυματισμένος, οὐδ' ἐτόλμησε ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τοσοῦτον πολυαρίθμου ἐχθροῦ, ἀλλ' ἐτράπη κανονικῶς εἰς φυγὴν, ἐντείνων τὰς ὑπολειπομένας αὐτῷ δυνάμεις εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς καρτερίας καὶ εὐψυχίας.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Πολυμελής ασύνδετη σειρά συναφῶν μετοχῶν.</p> <p>Διμελής συνδετική σειρά παρασυνώνυμων ουσιαστικῶν.</p>

<p>Εὐτυχία, ἀπόλαυσις, γλυκασμός, τρυφή, ἡδυπάθεια, πάντα ἐν τῷ ἔρωτι. Ὁ θεῖος ἔρωσ δὲν εἶναι γήινος, καὶ ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι πηλίνη. <u>Τὸ ἄυλον ἐν τῷ ἀύλω,</u> <u>τὸ ἰδεῶδες ἐν τῷ ἰδεῶδει.</u> <u>Τὸ σῶμα εἶναι τὸ σκότος,</u> ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ἀκτίς. Ἀκτίς τοῦ αἰδίου, τοῦ ἀπείρου, τοῦ ὑπερτελείου φωτός.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Πολυμελὴς ἀσύνδετη σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν. Τριμελὴς ἀσύνδετη σειρά συναφῶν ἐπιθέτων.</p>
<p>Εἰς σὲ ἀφιερῶ τὴν κόρην ταύτην, ἀξίωσον αὐτὴν τῆς δόξης καὶ τῆς ἀθανασίας.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν.</p>
<p>Ὁ Βράγγης ταραχθεὶς, ἔκθαμβος, ἰλιγγιῶν, ἀνεσηκώθη ἐπὶ ταῆς στρωμνῆς του, καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ πρὸς βοήθειαν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Τριμελὴς ἀσύνδετη σειρά συναφῶν μετοχῶν με αὐξουσα κλιμάκωση.</p>
<p>Οἱ ὀλολυγμοὶ τῆς κόρης ἀντήχουν κατανυκτικοὶ καὶ σπαραξικάρδιοι.</p> <p>— Πατέρα! μὴ μὲ φονεύῃς!...</p> <p>Ὁ Βράγγης ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του μαλαττομένην καὶ πιεζομένην.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Επάλληλες διμελεῖς συνδετικὲς σειρές</p>
<p>Ἐσκέπετο ὅτι καὶ αὐτός, ἂν δὲν ἐδαπάνῃ τὴν νεότητά του εἰς ἀγόνους καὶ σκαιὰς ἐπιχειρήσεις, θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι πατήρ, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὸ γῆράς του μικρὰν</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ἐπιθέτων.</p>

<p>κόρην, οἷα αὕτη, ἥτις θὰ ἦτο ἡ παραμυθία του.</p> <p>Πρόλογος</p>	
<p>Ἄλλ' ὅμως βῆξ <u>καὶ ἄσθμα</u> κατεῖχε τὸ στήθος της.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά ουσιαστικών</p>
<p>Ὁ Βράγγης ἔσπευσε νὰ φθάσῃ εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐσταμάτησαν, ὅλος ταραχῆ καὶ ἀγωνία.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικών</p>
<p>Ὁ Βράγγης κατεταράχθη, ἐπόνεσεν, ἔκλαυσεν.</p> <p>Πρόλογος</p>	<p>Τριμελής ασύνδετη σειρά συναφών ρημάτων</p>
<p>Εἶναι ψευδευλαβής, ὑποκριτής, ἄσυνείδητος Φαρισαῖος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Τριμελής και όχι, ασύνδετη σειρά επιθέτων</p>
<p>Οὐχὶ μακρὰν τοῦ καπηλείου τοῦ Κατούνα, περὶ τὰ δισχίλια βήματα, ἔκειτο μεμονωμένη τις καλύβη, σκαῖα καὶ ἀλλόκοτος τὴν θεάν, ἰδρυμένη εἰς τὴν ὑπώρειαν πετρώδους τινὸς λόφου, ὅπου οὐδὲ ἴχνος βλάστης ὑπῆρχεν. Ὁ ἄχαρις ἐκεῖνος καὶ γυμνὸς βράχος ἠδύνατο νὰ προκαλῆ πάμπολλα σχόλια καὶ μομφὰς ἐπὶ ἐλλείψει φιλοκαλίας, ἂν ἦτο ἔργον ἀνθρώπινον. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο ἔργον τῆς φύσεως, οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συναφών επιθέτων και ουσιαστικῶν ἀντίστοιχα.</p>

<p>παραπονεθῆ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	
<p>Ὁ γέρον ἐγόγγυζεν, ἐπιθύριζεν, ἐστέναζεν ἀδιακόπως, καὶ συνάμα κατέφερε τὴν σφῦραν ἐπὶ τοῦ ἄκμονος. Ἡ μαστόρισσα ἐμειδία, ἐμόρφαζεν, ἐδείκνυε τοὺς δύο κρεμαστοὺς ὀδόντας, καὶ ἔλεγεν:</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Επάλληλες τριμελείς ασύνδετες συνωνυμικές σειρές ρημάτων σε ἀπόσταση χωρὶς ἐξάρτηση μεταξύ τους.</p>
<p>Ἦτο μεγαλόσωμος γυνή, ἔχουσα δύο ὑπερμεγέθεις μαστοὺς κρεμαμένους ἔξω τῆς τραχηλιάς, καὶ ποτὲ δὲν κατώρθωσε νὰ τοὺς συμμαζεύσῃ εἰς τὸ περιστήθιον της. Ἦτο πελιδνή, λημῶσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἀδρανῆς καὶ ἄτονος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Πολλαπλή ασύνδετη – στο τέλος συνδετική – σειρά.</p>
<p>Εἶναι δὲ περίεργον πόσον ὀλίγον ἀπητεῖτο (καὶ ἴσως γενικῶς ἰσχύει τοῦτο), ὅπως ἐπιφέρῃ ἄκραν θυμηδίαν καὶ ίλαρότητα εἰς ἐκείνην τὴν συναναστροφὴν. Τὰ πάντα ἐφαίνοντο ἀστεῖα εἰς τὰς γειτονοπούλας ἐκείνας, χωρὶς νὰ εἶναι τοιαῦτα. Αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι ἐφαιδρύνοντο, ἐκάγχαζον, ἐξεκαρδίζοντο ἄνευ αἰτίας σχεδόν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p> <p>Τριμελής ασύνδετη σειρά συνώνυμων ρημάτων με αὐξουσα κλιμάκωση.</p>
<p>— Κακὴ καὶ διαστραμμένη! Ἄσπλαγχνη καὶ ἀγλύκαντη*! Μὴν εἶσαι δὰ τόσον ὑπερήφανη. Ἡ κακὴ σου γνώμη θὰ σὲ</p>	<p>Επάλληλες διπλές συνδετικές σειρές συναφῶν ουσιαστικῶν με εννοιολογική συνάφεια.</p>

<p>βλάβη. Πολύ γρήγορα τὸ ἐπῆρες ἐπάνω σου. Δὲν εἶδα γυναῖκα ἀνόητη σὰν ἐσέ.</p> <p>Τί ἐθάρρεψες δά, πὼς εἶσαι καμμιά νοικοκυρά, ἀπὸ κείνες; Ἐπίστεψες πῶς ἤθελα νὰ ζητήσω τίποτα; Καὶ τί ἔχεις νὰ μοῦ δώσης; Τί ἔκλεισες τὴν πόρτα σου; Ἔχει καμμιά τὴν ἀνάγκη σου, θαρρεῖς;</p> <p>Καὶ ποῦ ἠκούσθη νὰ ζητήσωμεν ἔλεημοσύνην ἀπὸ μίαν ὀλόγυμνην, ἀπὸ μίαν τσιτσάνω*, ἀπὸ μίαν ψώραν!...</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>ἐθάρρεψες, Ἐπίστεψες, θαρρεῖς: συνωνυμική επαναφορά σε απόσταση</p> <p>Επαναφορά σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα</p>
<p>Τέλος, ἀφοῦ καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιχείρημα δὲν ἔπειθε τὴν οἰκοδέσποιαν, ἡ γραῖα μετέπιπτεν ἀπὸ τῶν λοιδοριῶν εἰς τὰς ἀρὰς καὶ βλασφημίας, ὧν ὁ χεῖμαρρος ἔρρεε τόσον προχειρώσκαϊδαψιλῶς ἀπὸ τοῦ λάρυγγος αὐτῆς, ὅσον καὶ ἡ βρύσις τῶν φιλοφρονήσεων καὶ τῶν θωπευμάτων.</p> <p>—Ἀστραπή καὶ πούλβερη*, φωτιὰ καὶ ἀστροπελέκι νὰ πέση εἰς τὸ ἐρμάδι σου, νὰ τὸ κάψη, νὰ τὸ κάμη στάχτη καὶ κορνιαχτό!... Κακὴ χολέρα νὰ σᾶς κόψη, μαύρη πανούκλα καὶ ὀστρακιά νὰ σᾶς θερίση! Καθὼς ἔκλεισες τὴν πόρτα σου, ἔτσι νὰ μένη πάντα κλειστή, κλειστή ναί, καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀνοίξη. Νὰ ρημάξη τὸ ἐρμαδιακό σου, νὰ πέση, νὰ βουλιάξη, νὰ καῖ. Ὁ χρόνος νὰ μὴ σε βγάλη, ὁ μήνας νὰ μὴ σ' εὔρη, πέντε νὰ εἶν' αἱ ὄρες σου. Νὰ σαβανώσης τὸν ἄντρα σου ἀνήμερα τὴ Λαμπρὴ καὶ νὰ θάψης τὲς</p>	<p>Επάλληλες διπλές συνδετικές σειρές ἀρὰς καὶ βλασφημίας: συνώνυμα ουσιαστικά</p> <p>τῶν φιλοφρονήσεων καὶ τῶν θωπευμάτων: συνώνυμα ουσιαστικά</p> <p>Επάλληλες διπλές συνδετικές σειρές συναφών ουσιαστικῶν με εννοιολογική συνάφεια.</p> <p>Επαναφορά του νὰ σε συνδυασμό με ασύνδετο σχήμα.</p>

<p>κλήρες* σου. Κακή τρομάρα καὶ συμφορὰ νὰ σᾶς ἔλθῃ! Ἀπὸ πνίξιμο νὰ μὴ γλυτώσης, ἀπὸ σεισμό καὶ καταποντισμὸ νὰ μὴ σωθῆς. Νὰ πέσῃ τὸ ἔρμο σου νὰ σὲ πλακώσῃ, τὰ σκυλιὰ νὰ σὲ τραβοῦν, τὰ φίδια νὰ σὲ φάγουν, καὶ τοῦ χρόνου νὰ μὴ σώσης, ἀμήν, Παναγία μου.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	
<p>Ἡ τοιαύτη γραῖα, ὁσάκις συνήντα τὴν Ἀϊμάν, ἂν μάλιστα ἐτύγχανεν ἐπιστρέφουσα ἐξ ἀποτυχούσης ἐπιδρομῆς, οἶαν περιεγράψαμεν ἄνωτέρω, ἐξέσπα κατὰ τῆς ἀθώας νεάνιδος πᾶσαν τὴν ὀργὴν καὶ τὴν λύσσαν τῆς ἀποτυχίας, ὡς νὰ τῆς ἔπταιεν αὐτὴ τίποτε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν.</p>
<p>Ὅλα ἔβλεπε μειδιῶντα περίξ τα, οὐχὶ ὅτι ἐμειδίω δι' αὐτήν, διότι δὲν εἶχε ζηλευτὴν τύχην, ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι ἡ νέα τοῖς ἐδάνειζε ταὸ μειδιάμα τοῦτο, ἐπιστρέφον καὶ ἀντανακλώμενον ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰς αὐτήν μόνην ὀρατόν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων μετοχῶν.</p>
<p>Ἀλλὰ τὸ γῆρας τοῦτο ἦτο ἰλαρόν καὶ εὐχαρι.</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων επιθέτων.</p>

Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε	
Ἐφόρει δὲ ποδῆρη ἐσθῆτα <u>φαιὰν</u> <u>καὶ</u> κιτρινοβαφῆ . Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε	Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων.
Ἦρεμαῖα τις ἀπόχρωσις <u>λύπης</u> <u>καὶ</u> οἴκτου ἐσκίασε τὴν μορφήν της. <i>Τὸ λεπτὸν τοῦτο νέφος</i> παρατήρησεν ἡ Ἄϊμά. Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε	Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν. Ακολουθεῖ το σχῆμα της μεταφοράς.
— Καὶ εἰς τί ἤμαρτες, ταλαίπωρον πλάσμα! Εἰς τί ἠδύνασο νὰ παροργίσης τὸν Θεόν; Εἶσαι <u>ἄθῶα</u> <u>καὶ</u> <u>ἀγνή</u> , ὡς τὰ οὐράνια πλάσματα. Καὶ ὅμως πάντες σὲ καταδιώκουσι. Πάντες σὲ ἀδικοῦσιν. <i>Οὐδεὶς σὲ ὑπερασπίζει.</i> Μέρος Α, Κεφάλαιο Ε	Επάλληλες επαναφορές ἄθῶα καὶ ἀγνή : Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων επιθέτων Πάντες σὲ ἀδικοῦσιν. Οὐδεὶς σὲ ὑπερασπίζει. : Σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν
— Εἶναι κόρη μου , ἐπανελάβεν ἡ γύφτισσα μὲ τραγικὸν ἦθος. Κόρη μου, ἀπὸ τὰ σπλάγχνα μου καὶ ἀπὸ τὰ σωθικά μου. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΣΤ	Κόρη μου : επαναστροφή, γιατί η επανάληψη του <i>κόρη μου</i> , γίνεται για να προστεθεῖ ἡ πληροφορία: ἀπὸ τὰ σπλάγχνα μου καὶ ἀπὸ τὰ σωθικά μου : Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν φράσεων.
Ὁ Πρωτόγυφτος ἠσθάνθη <u>τὸ αἷμά του</u> <u>σφύζον</u> <u>καὶ</u> <u>τὰς δυνάμεις του</u> <u>νεαζούσας</u> .	

Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ	
Ἔπειτα τὸ κόσμιον καὶ χρηστὸν τοῦ ἦθους ἀπήλαυνε πᾶσαν κακὴν ὑπόνοιαν. Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν
Κατ' αὐτὸν ὁ ξένος (ἀλλὰ πρὶν ἢ συμπληρώσῃ τὴν ιδέαν τοῦ ὁ Μάχτος ἠσθάνθη παράδοξον καὶ ἄγνωστον τέως αἴσθημα, αἴσθημα ὀδύνης καὶ σπαραγμοῦ)... Ὁ Μάχτος ἐπεφυλάχθη καὶ ὤμοσε πρὸς ἑαυτὸν νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ βεβαιωθῇ. Μέρος Α, κεφάλαιο Ζ	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν.
— Θὰ ἐφαίνοντο πλέον ζερβὰ καὶ πλέον ἀνάποδα... Μέρος Α, Κεφάλαιο Ζ	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ὀρων σε συνδυασμὸ με συντακτικὴ ἐπαναφορά.
Ὁ Μάχτος εἶχε κάμει ἀπόφασιν, στερρὰν καὶ ἀμετάτρεπτον , ὡς ἐνόμιζε, νὰ ὀμιλήσῃ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην πρὸς τὴν Ἀϊμάν. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ἐπιθέτων
Μειδιάματα, φιλοφρονήσεις, γλυκεῖς λόγους , ὅλα δι' αὐτὴν τὰ εἶχε. Μέρος Α, Κεφάλαιο Η	Τριμελὴς ἀσύνδετη σειρά συναφῶν ὀρων.
— Ἐννοῶ διατί ἀναστενάζεις, μάστορη, εἶπεν ὁ ξένος. Σοῦ ἐπροξένησα λύπην. Σὲ ἔκαμα ἴσως νὰ ἐνθυμηθῆς τοὺς ἰδικούς	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν

<p>σου καημους <u>και</u> τα βασανα.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>—Ἐμεῖς οἱ παραμικροί, οἱ ἐργατικοί, εἶπε πανούργως ὁ Πρωτόγυφτος, δὲν ἔχομεν νὰ κάμωμε τίποτα μὲ τοὺς ἄρχοντας <u>και</u> τοὺς μεγάλους.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφών ὀρων</p>
<p>Ἦτο μεσαία κατάστασις μεταξύ ὑπνοβασίας καὶ ἐγρηγόρσεως, λήθαργος, νάρκωσις καὶ οὐχὶ ὕπνος. <i>Τότε αἱ ἐλπίδες ἄς εἶχε συλλάβει, οἱ φόβοι οὓς εἶχεν ὑποστῆ, αἱ εἰκόνες τῆς φρίκης, τὰ ἰνδάματα τῆς εὐτυχίας, ἐσωματώθησαν, ἔλαβον μορφὴν <u>και</u> ὄψιν, καὶ παρήλασαν ἐν σχήματι ὀνείρων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.</i></p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Διμελείς - ασύνδετες καὶ συνδετικές αντίστοιχα – διμελείς σειρές συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p> <p>Ασύνδετο σχῆμα</p>
<p>Ὀνόος ἔμεινε</p> <p>κεχηνώς, ἄναυδος, τεθαμβωμένος.</p> <p>3 3 5</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Τριμελής ασύνδετη σειρά συναφών ὀρων καὶ αὐξουσα κλιμάκωση / κλιμακωτό σχῆμα, καὶ ἐσωτερικό (ὡς πρὸς τὴν αὐξηση τῆς ἐντασης τοῦ νοήματος τῶν λέξεων) καὶ ἐξωτερικό (ὡς πρὸς τὴν αὐξηση τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων)</p>
<p>Προσεπάθει δι' ἀτόλμων καὶ ἐπιμόνων σημείων <u>και</u> νευμάτων νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς, ὅπως τὸν ἴδη καὶ τῶ ἀποδώσῃ τὸν χαιρετισμόν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Πόσον ἐπεθύμει ὁ Μάχτος νὰ σχίξῃ δι'</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά</p>

<p>ένος κινήματος ταὸν πέπλον ἐκεῖνον, ἀλλ' ὅτε ἀπειράθη νὰ κινηθῆ, ἐνόησεν ὅτι ταὰ μέλη του ἦσαν δέσμια, καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀνορθωθῆ, ὁ ἐφιάλτης ταὸν κατεῖχεν ὄλον καὶ ἀμέριστον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>Ἦκουσε νέας ἰσὺν ὀμαλὴν καὶ ἠρεμαίαν ἀναπνοὴν νέας ἰσὺς νέας, ἥτις ἐκοιμᾶτο ὡς ἄρνιον.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν επιθέτων</p>
<p>— Θὰ τὸν καταφέρω, εἶπεν ἐνδομύχως, βαθύτατα, εἰς τὸν πυθμένα τῆς συνειδήσεώς του.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Διμελὴς ασύνδετη σειρά συνώνυμων επιρρημάτων</p>
<p>Εἶχεν ἐξηπλωμένα τὰ σκέλη, καὶ ἀπῆλαυε τὴν μακαρίαν ἄνεσιν, ἣν τῆ παρεῖχεν ἡ ἀέναντος καὶ πυρετώδης φιλοπονία τῆς νέας κόρης.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν επιθέτων</p>
<p>Ἵστε προέβη πολλὰ βήματα, εἶδε συρροὴν λαοῦ, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν, ἀποφράττουσαν τὴν δίοδον παρά τινα μάνδραν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Πολυμελὴς ασύνδετη καὶ ὄχι σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν. Οἱ τρεῖς τελευταῖοι ὅροι (ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν) ἐπεξηγοῦν τὸν πρῶτο (λαοῦ).</p>
<p>Συγχρόνως ἀπὸ τῆς ἄλλης ἄκρας τῆς ὁδοῦ ἠκούσθησαν φωναὶ γυναικεῖαι, ἀραὶ, ὕβρεις καὶ βλασφημίαι.</p>	<p>Τριμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν.</p>

Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ	
Ἄφοῦ ἀνεκάλυψε τοιοῦτον θῦμα, τόσον εὐάλωτον, καὶ ἀφοῦ εἶχε πράγματα ὑπὸ τὰς ὄψεις τῆς, οἱ πολλοὶ λόγοι τῆ ἐφαίνοντο κενὸς καὶ μάταιος ἦχος. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν.
Προφανῶς ἡ «Γυφτοπούλα» αὐτὴ ἦτο ὄχι μόνον κλέπτρια θρασεῖα , ἀλλὰ καὶ ψεύστρια ἀναιδής . Τοῦτο ἦτο αὐταπόδεικτον καὶ ψηλαφητὸν πρὸς πάντας. Τὰ πειστήρια ἔκειντο πρὸ ὀφθαλμῶν. Τὴς ἠδύνατο νὰ τολμήσῃ ν' ἀμφιβάλλῃ; Ἡ Ἄϊμὰ κατεδίκασεν ἑαυτήν. Ἦτο αὐτοκατάκριτος. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΒ	...ἦτο ὄχι μόνον κλέπτρια θρασεῖα , ἀλλὰ καὶ ψεύστρια ἀναιδής : συνωνυμικὴ ἐπιφορά σε συνδυασμὸ με ομοιοτέλευτα αὐταπόδεικτον καὶ ψηλαφητὸν : διμελὴς συνδετικὴ σειρά
Ὁ Πρωτόγυφτος ἐπέβαινεν ἐφ' ἡμιόνου, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ σάγματος αὐτοῦ μετὰ τόσης συστολῆς καὶ δισταγμοῦ , ὡς νὰ μὴ εἶχε βεβαιότητα περὶ τοῦ πράγματος. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ	Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν
Τὰ δὲ κινήματα τοῦ ξένου εἶχον τὸ εὐχερές, τὸ ἄφροντι καὶ τὸ ἀβίαστον , ὅπερ ἰδιάζει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς συνηθισμένους νὰ ἄρχωσι. Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ	Τριμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ὀρων
Ἐνῶ τῷ φαίνεται κατ' ὄναρ ὅτι βαδίζει ἐπὶ λειᾶς καὶ ὀμαλῆς ὁδοῦ, αἴφνης	Ἐπαλληλία σειρῶν

<p>εὕρισκει ὑψηρεφῆ τοῖχον ἐνώπιόν του. Ἵπερφυής τις ἄνθρωπος, πελώριος γίγας, Τιτάν, παρουσιάζει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐν ὄρος, ὅπερ κρατεῖ εὐκόλως εἰς τὴν χεῖρα, καὶ τὸ φυτεύει ἐκεῖ ἐνώπιόν του, τοῦ κόπτει ἀποτόμως τὴν ὁδόν, καὶ δὲν δύναται νὰ προβῆ.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>λείας καὶ ὀμαλῆς ὁδοῦ:διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων επιθέτων</p> <p>Ἵπερφυής τις ἄνθρωπος, πελώριος γίγας, Τιτάν: ασύνδετη σειρά συνώνυμων ὀρων με αύξουσα κλιμάκωση</p>
<p>Ἵθι δῆ, ἄπελθε, πορεύου, ἀφίκου, πάρεσο, δέου, πρότρεπε, παρακάλει, κέλευε, ἐπιτίμα, προσλιπάρει, ὄτρυνε, ἔλεγχε, πεῖθε.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΓ</p>	<p>Πολυμελῆς ασύνδετη σειρά ρημάτων σε προστακτική.</p> <p>ἄπελθε, πορεύου: συναφή ἀφίκου, πάρεσο: συναφή δέου, πρότρεπε, παρακάλει, κέλευε, ἐπιτίμα, προσλιπάρει, ὄτρυνε, ἔλεγχε, πεῖθε: συναφή</p>
<p>Οὔτε ἢ ἀφιξίς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὔτε πᾶν ἄλλο γεγονός ἠδύνατο νὰ διαταράξῃ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ, διότι ἠσθάνετο ἀλλόκοτον καὶ ἀνέλπιστον εὐτυχίαν. Ἐὰν ἔβλεπε τὴν Αἴμαν εὐτυχή, θριαμβεύουσαν, λατρευομένην, θὰ ἦτο δυστυχής.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	<p>Συντακτική επαναφορά</p> <p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων.</p> <p>Τριμελῆς ασύνδετη σειρά συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἦτο ἰκετευτικὸν καὶ ἐξέφραζεν ὑπερτάτην ὀδύνην καὶ ἀπόγνωσιν.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν.</p>
<p>Σφίγξασα αὐτὸ με ὄλην τὴν δύναμίν της εἰς τὴν παλάμην, ἐρρίφθη εἰς τὴν θύραν,</p>	<p>Τριμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων.</p>

<p>ὅπως εὐρίσκετο, ἀσκεπής, ἀνυπόδητος καὶ ἡμίγυμνος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	
<p>Ἡ δυστυχῆς νέα, ἔντρομος, ἀγωνιῶσα, φρίττουσα, αἰσθανομένη ἑαυτὴν ἔρημον τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης βοήθειας, ἀφοῦ ἔτρεξεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ὅπως ἠδυνήθη, καὶ δι' ἧς ὁδοῦ ἔτυχεν, ἀπηύδησε τέλος.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο ΙΔ</p>	<p>Τριμελῆς ασύνδετη σειρά συναφῶν επιθέτων.</p> <p>Ασύνδετο σχῆμα σε ὅλο το ἀπόσπασμα.</p>
<p>Εἶδωλα καὶ ξόανα θεῶν, τὰ μόνα ἅτινα εἶχον διασωθῆ ἐκ τῆς φανατικῆς μανίας τῶν μοναχῶν, σύμβολα καὶ ἐμβλήματα ἀρχαῖα, βωμοί, θυμέλαι, θύρσοι, γλαῦκες, οὐδὲν ἐκ τῶν κλασσικῶν ἐμβλημάτων ἔλειπεν ἐκ τοῦ ἄντρου τοῦ Πλήθωνος.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Επαλληλία σειρῶν</p> <p>Εἶδωλα καὶ ξόανα θεῶν: Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p> <p>Σύμβολα καὶ ἐμβλήματα ἀρχαῖα: Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p> <p>βωμοί, θυμέλαι, θύρσοι, γλαῦκες: πολυμελῆς ασύνδετη σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν.</p>
<p>Τοὺς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντας νόμους πάντες οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ εὐδοκοῦσι νὰ μνημονεύωσιν ὡς ὠφελίμους καὶ χρηστούς.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Ὁ Γεώργιος Γεμιστός, πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ἐλαττώμασι, εἶχε καὶ ἓν ἐλάττωμα ἄγνωστον καὶ ἀνήκουστον κατ' ἐκεῖνον</p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων.</p>

<p>τὸν χρόνον.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	
<p>Κατὰ τὴν παράδοσιν, εἷς μόνος ἐπίσκοπος ἀντέστη καὶ ἠρνήθη διαρρήδην νὰ ὑπογράψῃ, ὁ Ἐφέσου Μᾶρκος, ὁ ἐπικαλούμενος Εὐγενικός.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ρημάτων.</p>
<p>Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ μένη τις ἐν τῇ τάξει ἐν ἣ εὐρέθη ἀπ' ἀρχῆς, ὅσον ταπεινὴ καὶ πενιχρὰ καὶ ἂν φαίνεται αὕτη, αἰρετωτέρα δὲ εἶναι ἀείποτε ἢ ἔντιμος εὐτέλεια τῆς ἀδόξου καὶ κομώσης πολυτελείας καὶ τρυφῆς.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Α</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Ἦτο δὲ αὕτη γεγραμμένη μονογραφικῶς, καὶ συντετμημένως, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ καιροῦ ἐκείνου, καὶ ἔλεγε: «Γ. Σχολάριος».</p> <p>Ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ἀσπόνδου καὶ θανασίμου ἐχθροῦ τοῦ Γ. Γεμιστοῦ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν επιρρημάτων.</p> <p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων επιθέτων.</p>
<p>Ὁ δὲ βασιλεὺς χρήζει δυνάμεως σταθερᾶς καὶ παραμενούσης, διότι σταθερὸς καὶ παραμένων εἶναι καὶ ὁ ἀπειλούμενος κίνδυνος.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Ἐπᾶλληλες διμελεῖς συνδετικὲς σειρὲς συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Ὁ Σχολάριος δὲν ἠδύνατο νὰ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά</p>

<p>εἴπη <i>πεπρωμένη</i>, διότι τοιαύτη λέξις τῷ ἐφαίνετο βλάσφημος καὶ ἀπάδουσα πρὸς τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ δοξασίας.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Ἡ ἀτομικὴ βούλησις τοῦ ἀνθρώπου μένει ἐλευθέρᾳ καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς θείας βουλήσεως.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων επιθέτων.</p>
<p>— Εἶναι πεντακόσιοι, χίλιοι, ἀμέτρητοι καὶ ἐγὼ δὲν ξέρω πόσοι.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Τριμελὴς ασύνδετη σειρά συναφῶν αριθμητικῶν επιθέτων με αὐξουσα κλιμάκωση.</p>
<p>Ὁ Θεόδωρος πλήρης φόβου καὶ ἀνησυχίας ἔσπευσε πρὸς αὐτόν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν.</p>
<p>Οὗτοι δὲν ἀνεπαύοντο ἐκ τῶν μελιχίων καὶ ἠρέμα μελαγχολικῶν θέσεων, ἀλλ' ἐπέδιωκον ἀπορρῶγας βράχους, ἀβάτους κρημονοὺς καὶ τραχείας φάραγγας.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διπλό συνωνυμικό που συνδυάζεται με επαναφορά (ἀπορρῶγας, ἀβάτους, τραχείας) – (βράχους, κρημονοὺς, φάραγγας).</p>
<p>Μία τοιαύτη περίστασις ἀπαιτοῦσα θηρευτικὴν καὶ ἀνιχνευτικὴν ὄσφρησιν εἶχε παρουσιασθῆ ἀρτίως εἰς τὸ μοναστήριον καὶ διήγειρε σκανδαλωδῶς ὄρθην καὶ ἄγρυπνον τὴν προσοχὴν τῆς Βεάτης.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Επαλληλία διμελῶν συνδετικῶν σειρῶν συνώνυμων επιθέτων.</p>
<p>Ἡ Βεάτη προσήρμωσεν αὐτὴς τὸν</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά</p>

<p>ὄφθαλμόν εἰς τὸ κλεῖθρον καὶ τότε κατώρθωσε νὰ διακρίνη πρόσωπόν τι νεάνιδος ὠχρὸν καὶ ἰσχνόν, περιβαλλόμενον ὑπὸ ἀτάκτου καστανῆς κόμης.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>συναφῶν επιθέτων.</p>
<p>Τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ὑπόκρισις εἶχον καταστῆ παρ' αὐτῇ Δευτέρα φύσις, θᾶπτον δὲ ἠδύνατό τις νὰ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν ψυχὴν ἢ τὴν μακροχρόνιον ταύτην ἔξιν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p>
<p>Αἱ σκέψεις της ἐξητιμίζοντο εἰς ἀορίστους φθόγγους καὶ εἰς ἀνάρθρους ψιθυρισμούς, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξεφράζοντο.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συναφῶν φράσεων.</p>
<p>Εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς ταύτης ὑπῆρχε τι ὡς βάραθρον βαθὺ ὀρωρυγμένον, ζοφερόν, ἐρεβῶδες, ἀπαίσιον, ἀλλ' ἐσφραγισμένον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ χρόνου.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Τριμελῆς ἀσύνδετη σειρά συνώνυμων επιθέτων.</p>
<p>Ὁ τρόμος αὐτῆς προήρχετο ἐκ τῆς σφοδρωτάτης καὶ σπαρακτικῆς ἐκείνης ἐντυπώσεως, ἣτις ἐκφράζεται παρ' ἡμῖν διὰ τῆς φράσεως, <i>ἐπῆρε φρίζη!</i></p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p>

<p>Πᾶσαν σημαντικὴν κάκωσιν δύναται ἡ φύσις νὰ ὑπομείνῃ, τὴν πείναν, τὸ ψῦχος, τὴν ὀδύνην καὶ τὴν ἔνδειαν. Ἄλλ' ἡ ἔνδεια τῆς καρδίας, ὦ, αὕτη μαραίνει τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Πολυμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν.</p>
<p>Ὁ κύπος ἦτο ἀσθενὴς καὶ ἄτολμος, καὶ ἤλεγχε τοὺς δισταγμοὺς τοῦ κρούοντος. Ἐν τούτοις μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπανελήφθη.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ἐπιθέτων.</p>
<p>Ἐφαίνετο δὲ τοσοῦτον ἔκδοτος εἰς τὸ πάθος, ὅφ' οὗ κατείχετο, ὥστε δὲν ἐνόει τὸ σκαιὸν καὶ ὕπουλον τῶν ἀπαντήσεων ἐκείνων.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Θ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν</p>
<p>Τὰς λέξεις ταύτας ἐχάραξεν εἰς τὴν μνήμην του ὁ Μάχτος βαθέως καὶ ἀνεξιτήλως, ὡς διὰ γλυφίδος.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ἐπιρρημάτων</p>
<p>Διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται, πάντα τὰ πρόσωπα τῆς σκηνῆς, καὶ ἰδίᾳ ὁ Μάχτος, διετέλουν ἐν μεγίστῃ ταραχῇ καὶ παραζάλῃ.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν</p>
<p>Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὴν ταραχὴν, τὴν ἀγωνίαν, τὴν ἀπόγνωσιν τοῦ</p>	<p>Τριμελὴς ἀσύνδετη σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν με αὐξουσα κλιμάκωση.</p>

<p>δυστυχοῦς νέου.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	
<p>Ἐν δὲ τῷ χαλκείῳ κατήφεια καὶ θλίψις ἐπεκράτει.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικών</p>
<p>Προκλήσεις εἰς ἀσέλγειαν, βλέμματα, νεύματα πορνικά, ἔνθερμοι πνοαί, στεναγμοί, ἀφαί, ἐρείσματα, ἐμπαθεῖς ἀσπασμοί, κνίσματα, ἐναγκαλισμοί, προστρίψεις, περισφίγγεις, συγκυλισμοί, ἐκμυζήσεις, δακτυλισμοί, καταγλωττίσματα, λεσβιασμοί, ἀσέλγειαι κατὰ φύσιν, ἀσέλγειαι παρὰ φύσιν, αἰμομειξίαι, κτηνοβασίαι καὶ ἄλλα.</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΒ</p>	<p>Πολυμελής ασύνδετη σειρά συναφών ὀρων καὶ κλιμακωτό σχῆμα.</p>
<p>Τὰ γόνατά της εἶχον ἀρχίσει νὰ τρέμωσιν. Ἡ πολυήμερος κάθειρξις αὐτῆς ἐν τῷ ὑπερώῳ, ἡ ἐκούσιος ἀσιτία εἰς ἣν εἶχεν ὑποβάλει ἑαυτὴν καὶ ἡ στενοχωρία, εἶχον ἐξασθενίσει τὸ σῶμά της. Ἡ βιαία δὲ καὶ ἀπότομος εἰς τὸ ὑπαιθρον μετάβασις, ὁ ἄνεμος, τὸ ψῦχος καὶ ἡ ὑγρασία τῆ ἐπροξένουν νάρκη.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Β</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>... οὕτω καὶ ὁ Σκούντας εἶδε πρώτην φορὰν μὲ γυμνοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν πρᾶξίν του, καὶ ἠσθάνθη τὸ δυσῶδες καὶ ἀποτρόπαιον αὐτῆς.</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφών ὀρων</p>

Μέρος Γ, Κεφάλαιο Β	
<p>Ὅπισθεν δὲ τοῦ ἐρήμου νερομύλου, εἰς μέρος ἀπάτητον καὶ ἀπρόσιτον, μεταξύ θάμνων καὶ βάτων, μέγας σωρὸς χώματος ὁμοιάζων μὲ τάφον, εἶχεν ἐγερθῆ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Γ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν</p>
<p>Ἐρημώθησαν τὰ τεμένη, ἐγκατελείφθησαν τὰ ἥρῳα, κατηδαφίσθησαν οἱ ναοί.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	
<p>Τὰ στέμματα ἀφηρέθησαν ἀπὸ τῶν μετώπων ἡμῶν, καὶ ὅ,τι πρότερον ἐλατρεύετο, σήμερον ἐμποιεῖ ἀποστροφὴν καὶ φρίκην. Ἐκεῖνο ὅπερ τὸ πάλαι ἦτο θρησκεία, κατέστη νῦν δεισιδαιμονία, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἤλλαξαν ὡς καὶ τὰ ὀνόματα ἡμῶν, καὶ μᾶς ἀποκαλοῦσιν ἀκαθάρτους δαίμονας.</p> <p>Μισοῦσι καὶ βδελύττονται πᾶσαν ἀνάμνησιν ἣν κατελίπομεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐκείνου, καὶ ἀποστρέφουσιν ἀφ' ἡμῶν τὰς ὄψεις, πιστεύοντες ὅτι εἴμεθα φθοροποιὰ καὶ ἀπαίσια πνεύματα.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν οὐσιαστικῶν</p> <p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ρημάτων</p>
<p>Ποῖος εἶσαι σὺ ὁ ἀυθάδης ὅστις ἐτόλμησας νὰ ὑψώσης τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' ἐμὲ μετὰ τοσαύτης ἀναιδείας καὶ θρασύτητος; Δὲν ἠρκέσθης ὅτι σ' εὐηργέτησα, σώσασά σε ἐκ βεβαίου καὶ</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων οὐσιαστικῶν</p>

<p>σκληροῦ θανάτου, ὅτε οἱ σύντροφοί σου σὲ εἶχον δεσμεύσει ἐπὶ τοῦ ἴστοῦ, ἀλλὰ τολμᾶς ν' ἀτενίζης μετ' ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ὑπερήφανον τῶν θαλασσῶν Νύμφην, καὶ νὰ ὑβρίζης τὴν ἐκπεσοῦσαν δόξαν καὶ μεγαλειότητα;...</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά Συνώνυμων ουσιαστικών</p>
<p>Τότε ἐνθυμήθη καὶ ταὴν τελευταίαν ἐντολὴν ταῆς Νύμφης, εἰπούσης αὐτῷ νὰ φάγη, καὶ συλλέξας κογχύλας, γαρίδας καὶ καρκίνους ἠρίστησε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Τριμελής συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>
<p>Εἰς ἀμοιβὴν τῆς εὐνοίας ταύτης ὁ Ἄννιβας κατέστη ἐνθερμος κήρυξ καὶ ἀπόστολος τῆς παλιμπήστου θρησκείας τοῦ Πλήθωνος.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐθώπευσα ἐπὶ τῆς καρδίας μου τὰ δόγματα τοῦ θείου Πλάτωνος, ζητῶν παρ' αὐτῶν ἀναψυχὴν καὶ παραμυθίαν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>
<p>Τὸ πῦρ τῆς διανοίας μου ἐσβέσθη, καὶ ἔμεινε τέφρα καὶ σποδός.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Τῇ ἐφαίνετο ὅτι εὐρέθη εἰς ἔρημον τόπον μὴ ἔχοντα βλάστην καὶ φυτεῖαν καὶ ἦτο</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>

<p>ἐκτεθειμένη εἰς τὸ φλογερὸν καῦμα τοῦ ἡλίου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	
<p>Ἡ Αἴμὰ ἔμεινε μὲ τὸ στόμα κεχηνός, θεωροῦσα αὐτόν, ἄναυδος καὶ κατάπληκτος.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ</p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν επιθέτων</p>
<p>Ἔκαμνε μόνον πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας αὐτόν φρικώδεις χειρονομίας καὶ φοβερὰ νεύματα, δι' ὧν ἀπαΐσιά τινα ἤθελε νὰ σημάνη. Ἄλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ οὐδὲν τῶν νευμάτων καὶ χειρονομιῶν, οὐδ' ἐκ τοῦ ἀνάρθρου γρυσμοῦ ὅστις ἀπέμεινε εἰς τὸ βάθος τοῦ οὐρανίσκου του ὡς ἴχνος τῆς πάλαι ἀνθρωπίνης φωνῆς.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>φρικώδεις χειρονομίας καὶ φοβερὰ νεύματα: Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων φράσεων</p> <p>οὐδὲν, οὐδ': Συντακτική επαναφορά</p>
<p>Περὶ τὴν Ὠραϊάν Πύλην ἱμάμαι εἶχον στρώσει ψιάθους καὶ τάπητας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ γονυπετεῖς ἐπ' αὐτῶν ἀνέπεμπον τὰς ἄλλοθρόους καὶ βαρβαρόφονους αὐτῶν προσευχάς.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>Ποῦ ἢ ἀλκή καὶ ἡ ρώμη, ποῦ οἱ ἄθλοι καὶ οἱ ἀγῶνες;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Συντακτική επαναφορά καὶ διμελεῖς συνδετικές σειρές συνώνυμων ουσιαστικῶν.</p>
<p>Ἦχετο τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις, «ἀπόλωλεν ἀνδρὸς ἀρετά», τὸ <i>κάλλιστον</i></p>	<p>Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>

<p>θήραμα τοῦ βίου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	
<p>Φορὰ βαρβαρική κατέκλυσε τὴν Ἑλλάδα, βέβηλοι πόδες μολύνουσι τὰ ἱερὰ ἐδάφη, βαρβαρόφωνοι φθόγγοι μαιίνουσι τὰς ἡχούς. <u>Ἀπεσβέσθησαν τῆς σοφίας τὰ νάματα, ἐξηράνθησαν αἱ πηγαὶ τῆς γνώσεως, ἐσίγησαν οἱ μινυρισμοὶ τῆς ἐμμούσου ἀηδόνας καὶ ὁ Φοῖβος ἀφηρέθη τὴν αἰνετὴν λύραν καὶ τὴν μαντικὴν δάφνην.</u></p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ζ</p>	<p>Ἀσύνδετη σειρά συναφῶν κλιμακούμενων φράσεων.</p>
<p>Ἄλλ' ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο ἄνευ δυσχερειῶν καὶ κινδύνων νὰ πράξει τοσαῦτα, ταὐτὰ δὲ χεῖριστον ἦτο ὅτι ἠναγκάζετο νὰ περιβάλλῃ τὰν βίον του μὲ ζοφερόν τι μυστήριον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιατικῶν</p>
<p>Ὁ λαὸς ἠθέλησε νὰ παραβιάσῃ τὸ ἄσυλον τοῦ φιλοσόφου, νὰ καύσῃ τὸν οἶκόν του καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τὰ κωφὰ καὶ ἀναίσθητα ξόανα, εἰς ἃ προσέφερον ἀπηγορευμένην λατρείαν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>
<p>Νύκτα τινὰ ὠνειρεύθη ὅτι ἔμελλε νὰ καῖ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἢ ἄλλως ἄκαρπος καὶ πετρώδης χώρα, ἃν δὲν κατεστρέφετο ἐκ βάρων ἢ φωλεὰ ἐκεῖνη</p>	<p>Διμελὴς συνδετικὴ σειρά συναφῶν ἐπιθέτων</p>

<p>ταῆς λατρείας ταῶν δαιμόνων.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	
<p>Τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν οἱ ἀγρόται δὲν εἶχον ἐργασίαν νὰ κάμωσι, καὶ συναθροισθέντες πανταχόθεν περὶ τοὺς πενήκοντα τὸν ἀριθμὸν, μετὰ σκαπανῶν, πελέκεων, ἀξινῶν καὶ πτύων, μετέβησαν εἰς τὸ ἄντρον, καὶ ἤρχισαν νὰ πολιορκῶσι τὸ ἄσυλον τοῦ φιλοσόφου.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Πολυμελής συνδετική σειρά συναφών ουσιαστικών</p>
<p>Ἄγνοεῖς ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἀπαιτεῖ μακρὰν ὁδόν, καὶ οἱ θνητοὶ διὰ πόνων καὶ μόχθων βραβεύονται παρὰ ταῶν ἀθανάτων;</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφών ουσιαστικών</p>
<p>Ἡ βροντὴ τοῦ ὑψιβρεμέτου Διὸς ἐκπέμπεται ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ὁ αἰθαλόεις κεραυνὸς διασχίζει μετὰ τῆς ἀστραπῆς τὸν αἰθέρα, ἀπειλῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀνοσίους, καὶ φειδόμενος τῶν ἀγαθῶν καὶ θεοφιλῶν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικών</p>
<p>Ἐκράτουν βαρβίτους, κιθάρας καὶ φόρμιγγας, δι' ὧν ἔμελλον τοὺς ὕμνους ταῶν θεῶν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η</p>	<p>Τριμελής συνδετική σειρά συναφών ουσιαστικών (ἐγχορδα μουσικά ὄργανα)</p>
<p>καὶ οὐχὶ γενναία καρδιά(!), κατὰ τὴν</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά</p>

<p>ἄξεστον καὶ χυδαίαν πρόληψιν</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ι</p>	<p>συναφών επιθέτων</p>
<p>Ἄμμῃ ὁ φιλόφρων καὶ πολυέλεος</p> <p>Κύριος, ὁποῦ προεῖπε διὰ τὴν ἐκκλησίαν του ὅτι Πύλαι Ἰδοῦ δὲν ἦτον βολετὸν νὰ τὴν καταπονέσουν,</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>Μίαν γοῦν ἡμέραν ὁ ἀνόσιος Γεμιστός, θέλωντας νὰ δείξῃ τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ὁποῦ εἶχε λάβει ἀπὸ τοὺς καταράτους δαίμονας, ὥστε νὰ τοῦ κάμνωσιν ὅλα τὰ θελήματά του, λέγει εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὀνόματι Νίκανδρον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Ἐγένετο δὲ τηρικαῦτα ἀνὴρ ὃ ὄνομα Γεώργιος ὁ Γεμιστός, μέγας τε καὶ πολὺς οὗτος ἐν τοῖς Ἑλλησιν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ σκανδάλου καὶ θορύβου ἔπεμψεν αὐτὴν εἰς τὸ μοναστήριον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ἰδιόγραφον</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συναφών ουσιαστικῶν</p>
<p>Ἐδύνατο νὰ ἐκδώσῃ τὴν Αἴμᾶν εἰς πλουσιώτερον καὶ ἐπιφανέστερον σύζυγον, καὶ εὐκόλως εὔρισκε τοιοῦτον.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διμελῆς συνδετικὴ σειρά συναφών επιθέτων</p>

<p>Παρά τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος ἴστατο τὸ τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης, τῆς ἠδυπαθεστάτης καὶ ποθεινοτάτης τῶν θεαινῶν.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων επιθέτων</p>
<p>Τέλος δὲ ἠσθάνθη τοῦ λοιποῦ τοσαύτην ἐμπιστοσύνην καὶ ἀσφάλειαν ἐν μέσῳ τῶν ἀφώνων τούτων συντρόφων, ὥστε ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βάρου τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ κατεκλίθη ὅπως κοιμηθῆ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν</p>
<p>Ὁ Μάχτος καταλιπὼν τὸ ἐργαστήριον, τὴν σφῦραν, τὸν ἄκμονα, τὴν πυράγραν καὶ τοὺς φυσητήρας, ἐξεζώσθη τὴν δερματίνην ποδιάν, ἣν ἐφόρει, καὶ ἠκολούθησε τὸν Θευδᾶν, ἢ μᾶλλον προεπορεύθη αὐτοῦ.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Πολυμελής συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν</p>
<p>Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ Πληθόνειον, ὁ Θευδᾶς ἦτο ἐκλελυμένος ὑπὸ τοῦ καμάτου, ἀλλ' ἡ φιλοπραγμοσύνη καὶ ἡ ἀνησυχία ὑπεστήριζεν αὐτὸν νὰ ἴσταται ὄρθιος.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>	<p>Διμελής συνδετική σειρά συναφῶν ὀρων</p>
<p>Συγχρόνως δὲ ἤκουσε πολλαπλοῦν καὶ παμμυγῆ κτύπον, ταρτάριον βροντὴν καὶ πάταγον, ἀνηχήσαντα ἔνδοθεν τοῦ</p>	

ἄντρου. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ	
Τὸ πρόσωπον τῆς Αἰμᾶς ἐξέφραζεν ὀδύνην καὶ πικρίαν. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ	Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν ουσιαστικῶν
Ἄντι τούτου ἔθυσσε νεκρωσίμους θυσίας καὶ ἔσπεισε πενθίμους σπονδάς εἰς τοὺς θεοὺς τοὺς ὑποχθονίους. Επίλογος	Διμελῆς συνδετική σειρά συναφῶν φράσεων.
Αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοῦ μοναστηρίου διέλαμψαν ἐν ἀρετῇ καὶ εὐσεβείᾳ , μέχρι τέλους τοῦ βίου των. Επίλογος	Διμελῆς συνδετική σειρά συνώνυμων ουσιαστικῶν

1.4 Σχολιασμός της συνωνυμικής παράταξης στη Γυφτοπούλα

Καταγράφοντας πολλά παραδείγματα συνωνυμικής παράταξης στη «Γυφτοπούλα», συμπεραίνει κανείς πως το σχήμα αυτό είναι χαρακτηριστικό του ύφους του Παπαδιαμάντη. Καταγράφηκαν πάνω από 100 περιπτώσεις συνωνυμικής παράταξης η οποία συναντάται σχεδόν σε όλες τις μορφές: διμελείς, τριμελείς, πολυμελείς, συνδετικές και ασύνδετες.

Οι διμελείς συνδετικές σειρές συνωνύμων και συναφῶν ὀρων εμφανίζονται με τη μεγαλύτερη συχνότητα στον Παπαδιαμάντη. Η έμφαση του δεύτερου ὀρου συμφωνεί και με τη φαντασία της γλώσσας του συγγραφέα. Ακολουθούν σε συχνότητα οι τριμελείς σειρές ως συνδετικές ή ασύνδετες. Δίνεται έμφαση στην περιγραφή με τις τριμελείς συνωνυμικές παρατάξεις επιθέτων ή επιρρημάτων [Ἄκτις τοῦ αἰδίου, τοῦ ἀπείρου, τοῦ ὑπερτελείου φωτός], [Εἶναι ψευδευλαβής,

ὑποκριτής, ἀσυνείδητος Φαρισαῖος]. Στις πολυμελείς σειρές χρησιμοποιούνται συναφείς όροι και παρασυνώνυμα, σε συνδυασμό με νοηματική κλιμάκωση, συνήθως αύξουσα [Ἵπερφυής τις ἄνθρωπος, **πελώριος γίγας, Τιτάν**].

Παρατηρήθηκε ότι η συνωνυμική παράταξη συνδυάζεται με τη συνωνυμική επαναφορά [**ἀπορρῶγας βράχους, ἀβάτους κρημνούς** καὶ **τραχείας φάραγγας**]. Τέλος δεν είναι λίγα και τα παραδείγματα επάλληλων συνωνυμικών σειρών με ή χωρίς εξάρτηση, στοιχείο που φανερώνει τη ρητορικότητα του Παπαδιαμάντη.

1.5 Το ασύνδετο σχήμα στη Γυφτοπούλα

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπωλειῶν τοῦ ἀτυχοῦς πρέπει νὰ καταλογισθῶσι μία ἀμνάς, ἓν δίκρανον, μία δαμασκηνὴ σπάθη, τέσσαρα ὑποκάμισα, εἷς ὄνος, ἓν ζεῦγος περικνημίδων...

Πρόλογος

Ὁ Βράγγης ἐκρέμασεν ἐπ' ὤμου τὴν πήραν του, ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα τὴν ράβδον, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ...

Πρόλογος

Ἐκάθισε παρὰ τὴν βρύσιν, ἀπέμαξε διὰ τῆς χειρὸς τὸν ἰδρῶτα ἀπὸ τοῦ μετώπου του, ἐστέναξε παρατεταμένως...

Πρόλογος

Εἶτα ἐξέλεξε θέσιν καλὴν ἐπὶ τῶν βρύων, ὑπὸ τινα βράχον ἐπικαμπῆ, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸν στεγάσῃ ἐν μέρει, ἔκοψε πτέριδας καὶ κλῶνας πλατάνου, ἔστρωσε δι' αὐτῶν τὴν κλίνην του, ἔθεσε τὴν πήραν προσκεφάλαιον, ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας τὴν ράβδον του ...

Πρόλογος

Ὁ Βράγγης συνέχων τὴν ἀναπνοήν του, ἤκουεν, ἔβλεπεν, ἠπόρει, ἐσίγα.

Πρόλογος

<p>Νεᾶνις τις ἀτημελῶς ἐνδεδυμένη, λυσίκομος, ἀνυπόδητος, ἐν ἐξάλλῳ ταραχῇ διατελοῦσα, εἰσώρμησεν εἰς τὸ καπηλεῖον κρᾶζουσα.</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Α</p>
<p>Ἡ Αἴμᾶ διετῆρει, ὅσον ἐνῆν, τὴν καθαριότητα, ἔπλυνε τὰ ἐνδύματα τῶν τριῶν γύφτων, παρεσκεύαζε τὸ φαγητόν, ἔκλωθεν, ἔπλεκεν, ἔρραπτε...</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>
<p>Ἐφύτευσε διάφορα δένδρα καὶ εὐώδη φυτὰ, βασιλικούς, καρυόφυλλα, ἠδυόσμους, τὰ ἐπότιζε δις τῆς ἡμέρας, κατεσκεύασεν αἵμασιαν ἐκ λίθων μὲ τὰς χεῖράς της...</p> <p>Μέρος Α, Κεφάλαιο Β</p>
<p>Σχεδὸν καθ' ἐκάστην, ὅτε μετέβαινεν ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος, ἢ δι' ἄλλο ἔργον ἀπεμακρύνετο ἐκ τῆς καλύβης, νέος τις διήρχετο, ἴστατο, ἔφευγεν, ἐπανήρχετο ... Μέρος Α, Κεφάλαιο Δ</p>
<p>Εἶτα ἡ γραῖα ἐζήτει προσέτι οἶνον, ὄξος, καυσόξυλα, δαδίον, καὶ ἄλλα πολλά.</p> <p>Μέρος Α Κεφάλαιο Δ</p>
<p>Φαγητά, πιοτά, στολίδια, φορεσιές, ἀσημικά, διαμαντικά, ὅλα φεύγουν.</p> <p>Μέρος Α Κεφάλαιο Δ</p>
<p>Ἐγερθέντες λίαν πρωὶ ἐφορτώθησαν πυράγρας, ἐσχάρας, καρφία καὶ ἄλλα τεχνήματα...</p> <p>Μέρος Α Κεφάλαιο Ε</p>
<p>Θόλοι, νάρθηκες, ἀχιβάδες, στέγαι, πύργοι, ἄνθηρα, φατνώματα, τὰ πάντα ἀπέπνεον τὸ σεμνὸν ἐκεῖνο καὶ ἐπιβάλλον τοῦ ρυθμοῦ...</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε</p>
<p>Ὁ Σκούντας ἐπλησίασεν, εἰσῆλθεν, ἔψαυσε τὴν θύραν, τὴν ἠρεύνησεν...</p> <p>Μέρος Β, Κεφάλαιο ΙΓ</p>

<p>Ὁ κάματος, ἡ ἐκλυσις τῶν δυνάμεων, ὁ φόβος ὑφ' οὗ κατείχεται, τὸ ἀμυδρὸν ἀλλ' ἐπίμονον αἴσθημα τῆς ἐρημίας...</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο Δ</p>
<p>Ὁ ἱερεὺς ἐγείρεται, ἀναπηδᾷ, περιβάλλεται ταχέως τὸ ράσον, φορεῖ τὴν μίαν κάλτσαν, ὑποδένεται τὰ πέδιλα, καὶ τρέχει.</p> <p>Μέρος Γ Κεφάλαιο Ζ</p>
<p>...ἦτο εὐτυχῆς ἐν τῷ μέσω τῆς καταστροφῆς ταύτης, εὐτυχῆς ἐν τῷ σκότει, εὐτυχῆς ἐν τῇ θεομηνίᾳ, εὐτυχῆς ἐν τῇ ἀπογνώσει.</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>
<p>«Φύγωμεν, Αἰμά, φύγωμεν, φιλότατη μου, Αἰμά!». «Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά! Φύγωμεν! φύγωμεν!». Καὶ ἡ ὥρα ἐκεῖνη ἂν ἦτο στιγμή φόβου καὶ ἀγωνίας, ἂν ἦτο στιγμή συντελείας καὶ φρίκης, ἀλλ' ἦτο αἰὼν εὐδαιμονίας. «Φύγωμεν, Αἰμά, ἀγαπητή μου Αἰμά, φύγωμεν, φύγωμεν!».</p> <p>Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ</p>

1.6 Σχολιασμός του ασύνδετου σχήματος στη Γυφτοπούλα

Το ασύνδετο σχήμα είναι σύνηθες γνώρισμα του ύφους του Σκιαθίτη συγγραφέα. Φαίνεται ότι είναι επηρεασμένος σ' αυτό από τα λατρευτικά κείμενα της Εκκλησίας.

Συχνά παρατηρείται ο συνδυασμός αυτού του σχήματος με τη συνωνυμική παράταξη [Ἡ Αἰμά διετήρει, ὅσον ἐνήν, τὴν καθαριότητα, ἔπλυνε τὰ ἐνδύματα τῶν τριῶν γύφτων, παρεσκεύαζε τὸ φαγητόν, ἔκλωθεν, ἔπλεκεν, ἔρραπτε...] [Ἐφύτευσε διάφορα δένδρα καὶ εὐώδη φυτά, βασιλικούς, καρυόφυλλα, ἡδυσμούς...]]

Επίσης το ασύνδετο συνδυάζεται με την επαναφορά [...ἦτο εὐτυχῆς ἐν τῷ μέσω τῆς καταστροφῆς ταύτης, εὐτυχῆς ἐν τῷ σκότει, εὐτυχῆς ἐν τῇ θεομηνίᾳ, εὐτυχῆς ἐν τῇ ἀπογνώσει]. Ὄντως, ο συνδυασμός αυτός προσδίδει μεγαλοπρεπή

χαρακτήρα και χάρη στο λόγο, γεγονός που επιβεβαιώνει την αξιολόγηση του Δημήτριου στο Περί Ερμηνείας.

Τέλος, πολύ συνηθίζεται ο συνδυασμός του ασύνδετου με την επαναδίπλωση σε σκηνές έντονου ψυχικού πάθους [«**Φύγωμεν, Αἶμά, φύγωμεν, φιλάτη μου, Αἶμά!**». «**Αἶμά, ἀγαπητή μου Αἶμά! Φύγωμεν! φύγωμεν!**»].

Περισσότερα σχόλια, σχετικά με το συνδυασμό του ασύνδετου με την επαναφορά και την επαναδίπλωση, έγιναν στην ενότητα με τα σχόλια της επαναφοράς.

1.7 Η μεταφορά στη Γυφτοπούλα

Τῷ ὄντι ὁ Βράγγης, ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κόμης, ἐστάθη παρά τινα πηγὴν ἐντὸς ρεύματος, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων καὶ ἤκουετὸν **μελαγχολικὸν ψίθυρον τοῦ ρύακος** ὅπου ἐσχηματίζετο καὶ καταρράκτης ἀρκούντως ὑψηλός.

Πρόλογος

Ὁ δυστυχῆς Βράγγης, οὗ ἡ ψυχὴ εἶχεν ἀναβῆ εἰς τοὺς ὀδόντας, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον, ἠσθάνθη **ὅτι** μάταιον ἦτο τοῦ λοιποῦ νὰ μεριμνᾷ περὶ τοῦ ἀρπαγέντος πράγματος καὶ **ὅτι** καλύτερον θὰ ἦτο νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀσφαλείας.

Πρόλογος

Ἐνόμιζέ τις ὅτι τὸν εἶχε γεννήσει ἡ νύξ.

Πρόλογος

Τῷ ὄντι δὲ ὁ κῆπος ἐκεῖνος, μικρὸς ὅσον ἦτο, ἀπετέλει εὐάρεστον θέαμα καὶ ἦτο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς **σκυθρωποὺς καὶ καπνισμένους τοίχους τῆς μελαγχολικῆς καλύβης.**

Μέρος Α, Κεφάλαιο Β

Αὕτη ἠσθάνθη ἠλεκτρικὴν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βλέμματος τούτου, καὶ ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

Μέρος Α, Κεφάλαιον Ε

Τότε ὁ κλοιὸς τῆς γλώσσης ἐλύθη, ὁ κύφων τοῦ σώματος διερράγη. Ὁ Μάχτος ἐξέπεμψε βρυχηθμὸν λεαίνης καὶ ἅμα ὥρμησεν ὡς σκύμνος πρὸς τὸ θέαμα ἐκεῖνο.

Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι

Τὸ ζῶον αἰσθανθὲν δριμεῖαν ὀδύνην, ἤρχισε νὰ ἐκπέμπῃ τρομεροὺς καὶ παρατεταμένους ὀλολυγμούς, **καὶ οἱ πέριξ βράχοι ἀντήχησαν.**

Μέρος Β, Κεφάλαιο Δ

Τὰ τριώροφα ταῦτα **δῶματα ἔτρεμον** ἐπὶ τῶν βάρθρων των, ὡς νὰ ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βῆμα τοσοῦτων παρελθόντων αἰώνων. **Αἱ γλαῦκες ἐγόγγυζον** τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν στεγῶν, οἱ κώδωνες ἀντήχουν περὶ μέσας νύκτας καλοῦντες τὰς μοναχὰς εἰς τὴν προσευχὴν. Ἡ βαρεῖα δόνησις τῶν σιδηρῶν σημάτων διεκκλίνει τὰς γηραιὰς δοκοὺς καὶ τὰς σαπρὰς σανίδας, αἱ ἦχοι τῶν κρότων τούτων μὲ τοὺς μυστηριώδεις νυκτερινοὺς **ψιθύρους τῆς φύσεως** συμφυρόμεναι ἀπετέλουν ἐναρμόνιον ἀντήχησιν βυθίζουσαν τὴν ψυχὴν εἰς ὑπερφυᾶ ρέμβην.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε

Ἀπὸ τῶν μικρῶν παραθύρων ἐφαίνοντο τὰ κυανᾶ κύματα ἐξαπλούμενα ὡς ἄπειρος ὑγρὰ ἄρουρα ἦν ὁ βορρᾶς ὄργωνε διὰ τῆς ἰσχυρᾶς πνοῆς του. Ἡ ἀντίπνους ριπὴ τοῦ ὀρμητικοῦ τούτου ἀνέμου ἔφθανε μέχρι τοῦ γηραιοῦ κτιρίου, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἐσειόντο ὑπὸ τὸν ἰσχυρὸν κτύπον τῆς πνοῆς του. **Ἡ φύσις ἠγωνία ὑπὸ τὴν ἀκάματον ταύτην μάστιγα, δένδρα καὶ φυτὰ ἐλάμβανον καχεκτικὸν τύπον, καμπτόμενα ὑπὸ τὸ ἄχος τῆς παραφόρου ὀρμῆς.** Ἡ παμπάλαιος οἰκοδομή, πλήρης ρωγάδων καὶ χασμάτων, ἐφαίνετο ἀσθμαίνουσα καὶ ἀντέδιδε μελαγχολικὸν ψόφον διὰ τῶν κενῶν κοιλωμάτων της, τῶν ἰχνῶν τούτων τοῦ διαβάντος χρόνου. Τὰ ἀνθρώπινα σώματα ἐπάγωνον ὑπὸ τὰ τρίχινα περιβλήματα αὐτῶν καὶ οὐδεμία ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἐστία πυρὸς πλὴν τῆς καρδίας. Καὶ ὅμως τὸ ψῦχος ἔφθανε καὶ μέχρις αὐτῆς. Τὸ τραχὺ τοῦ κλίματος ὑπέσκαπτε κατὰ μικρὸν πᾶσαν ζωτικὴν δύναμιν, καὶ οὐδεὶς τῶν κατοικούντων ἤλαυνεν εἰς βαθὺ γῆρας. Ὑπεράνω τοῦ μοναστηρίου ἐκρέματο ὑψηλὸν ὄρος, τὸ κτίριον δ' ἔκειτο ἀκριβῶς παρὰ τὴν ρίζαν

αὐτοῦ. Ἡ ψυχὴ τοῦ θεατοῦ ἀνεπτεροῦτο, καὶ ὄρμα ὡς στρουθίον πρὸς τὸ ἐπιβάλλον ἐκεῖνο ὕψος.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε

Καὶ ὅμως ἡ φύσις ἦτο οὐχ ἦττον φαιδρά, ἀλλ' ἡ τύχη εἶχεν ἐπιζητήσει νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν εὐεργετικὴν χάριν. Τὸ σεβάσμιον τοῦτο ἴδρυμα ἐφαίνετο ὡς πολλὸς γέρον κατακεκλιμένος ἐπὶ τῆς γλῶσσης, καὶ ἀπολαύων ἐκ περισσοῦ ἅπαξ ἔτι τῶν εὐεργετημάτων τῆς φύσεως. Ἡ κοιλὰς διερρέετο ὑπὸ χειμάρρου ἀρδεύοντος πλουσίως τὰς φυτείας καὶ τοὺς κήπους. Σύσκια καὶ γλοερὰ ἄσυλα ἐσχηματίζοντο παρὰ τὰς ἐκατέρωθεν κλιτῶς, εἰς ἃ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δυσκόλως εἰσεχώρουν. Κλήματα ἄγρια, ἔρποντες κισσοὶ καὶ περιπλοκάδες περιεπτύσσοντο τὰ στελέχη τῶν πλατάνων καὶ ἀρκεύθων. Ἰχνη ἀρχαίας φιλοπονίας ἐσώζοντο περὶ τοὺς διατηρουμένους εἰσέτι κήπους, ἀλλὰ καθ' ὃν χρόνον ὑπόκειται ἡ παροῦσα ἱστορία, ἡ καλλιέργεια αὐτῶν εἶχε παραμεληθῆ.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε

Ἀλλὰ τότε ὁ Τρέκλας ἀρπάζει αἰφνιδίως τὸν Χόμο ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸν ἔτυπεν ἀσπλάγχχνως. Καὶ ὅμως ὁ κύων δὲν ἐμνησικάκει.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Ε

Ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ κατηναγκασμένης συσφίξεως τῶν ὀδόντων, εἶχον σχηματισθῆ περὶ τῆς ἄκρας τῶν χειλέων τῆς δύο ἐλικοειδεῖς ρυτίδες, ἦσαν δὲ αὗται, οὕτως εἰπεῖν, ἡ σκιὰ τῶν λέξεων αἵτινες διήρχοντο ἀλλὰ δὲν ἐξεφωνοῦντο.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Ζ

Ἀλλ' ὅμως ἡ συνδιάλεξις αὕτη μοι ἐφάνη ἀλλόκοτος καὶ **ἐκέντησε τὴν περιέργειάν μου.**

Μέρος Β, Κεφάλαιο Η

Σήμερον δὲν ἔχω πλέον δύναμιν νὰ αισθανθῶ ὅ,τι ἠσθανόμην τότε. Ἦδη ὁ κορμὸς ἐξηράνθη, αἱ ρίζαι ἐκόπησαν. Οὐδὲν δύναται νὰ με συνδέσῃ πλέον πρὸς τὰ ἐγκόσμια αἰσθήματα.

Μέρος Β, Κεφάλαιο Η
Ἡ φωνὴ ἐκείνη ἐξεκάλεσεν ἀποτόμως τὰς δύο γυναῖκας ἐκ τοῦ φανταστοῦ κόσμου, ἐν ᾧ ἔπλεον, καὶ ἐπανήγαγεν αὐτὰς εἰς τὸν πραγματικὸν κόσμον. Μέρος Β, Κεφάλαιο Η
Ἐστέναξε καὶ ἔμεινεν ὑπὸ τὸν σιδηροῦν κλοιὸν τοῦ ὕπνου. Μέρος Β, Κεφάλαιο Ι
Ἄνωθεν σκοτεινὸς αἰθὴρ ἐπέκειτο, καὶ ἀστραπαὶ διέσχίζον τὸν ἀέρα. Ἡ βροντὴ ἐμυκᾶτο καὶ ὁ ἄνεμος ἐγόγγυζε διὰ μέσου τῶν κλώνων τῶν δένδρων. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Δ
Ἡ νέα εἶχεν ἐννοήσει καλῶς τοῦτο. Καὶ τώρα κατὰ παράδοξον τῆς τύχης προδοσίαν ἔπιπτεν ἐκ νέου εἰς τοὺς ὄνυχάς του. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Δ
Νύκτα τινὰ ὁ πατὴρ τῶν ἀνέμων προσεποιήθη ὅτι ἦτο ὠργισμένος ἐναντίον τοῦ αὐθάδους καὶ καλέσας τοὺς δύο κραταιοὺς υἱοὺς του, τὸν Βορέαν καὶ τὸν Ἀργέστην, διέταξεν αὐτοὺς νὰ ὀργώσωσι βαθέως τὰ κύματα. Μέρος Γ, Κεφάλαιο Ε
Μοῦ εἶχες ὑποσχεθῆ... ἤρχισε νὰ λέγῃ ἡ Αἰμά, καὶ ὁ λόγος τῆς ἐκόπη. Κῶμα ἀγανακτήσεως πλημμυρῆσαν ἔπνιγε τὴν φωνὴν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῆς. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΣΤ
Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ ἠγωνίζετο νὰ σκάψῃ ὑπονόμους ἐναντίον τοῦ Πλήθωνος, Μέρος Γ, Κεφάλαιο Η
Πικρὰ κατήφεια ἐδέσποζε τῆς φύσεως. Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ

Ὁ εὐτυχῆς Μάχτος ἀπερρόφα κατὰ σταγόνα τὸ ποτήριον τοῦτο τῆς μέθης τὴν στιγμήν ταύτην.

Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ

Ἡ τελευταία λέξις ἐκόπη διχῆ μεταξύ τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν ὀδόντων τοῦ Θεουδᾶ.

Μέρος Γ, Κεφάλαιο ΙΑ

1.8 Σχολιασμός της μεταφοράς στη Γυφτοπούλα

Οι μεταφορές που καταγράφηκαν στον παραπάνω πίνακα είναι ένα δείγμα μόνο των πολλών μεταφορών που υπάρχουν σε όλα τα μέρη του μυθιστορήματος αυτού. Επιβεβαιώνονται έτσι, στο συγκεκριμένο έργο του Παπαδιαμάντη, τα λόγια της Πολίτου – Μαρμαρινού, ότι ο Π. είναι ποιητής του πεζού λόγου, εξαιτίας των πολλών μεταφορών που χρησιμοποιεί.

Συγκεκριμένα, ο σκιαθίτης πεζογράφος ο οποίος δεν έπαυσε ποτέ να «περιγράφει μετ' έρωτος τη φύση», προσωποποιεί τα στοιχεία της Φύσης χρησιμοποιώντας το σχήμα της μεταφοράς [μελαγχολικὸν ψίθυρον τοῦ ρύακος] [οἱ περίξ βράχοι ἀντήχησαν] [Αἱ γλαυκὲς ἐγόγγυζον τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν στεγῶν] [Ἀπὸ τῶν μικρῶν παραθύρων ἐφαίνοντο τὰ κυανᾶ κύματα ἐξαπλούμενα ὡς ἄπειρος ὑγρὰ ἄρουρα ἦν ὁ βορρᾶς ὄργωνε διὰ τῆς ἰσχυρᾶς πνοῆς του] [Ἡ φύσις ἠγωνία ὑπὸ τὴν ἀκάματον ταύτην μάστιγα, δένδρα καὶ φυτὰ ἐλάμβανον καχεκτικὸν τύπον, καμπτόμενα ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς παραφόρου ὀρμῆς.] [Ἄνωθεν σκοτεινὸς αἰθὴρ ἐπέκειτο, καὶ ἀστραπαὶ διέσχίζον τὸν ἀέρα. Ἡ βροντὴ ἐμυκάτο καὶ ὁ ἄνεμος ἐγόγγυζε διὰ μέσου τῶν κλώνων τῶν δένδρων].

Επίσης, με το μεταφορικό λόγο, ο Π. προσδίδει ανθρώπινα χαρακτηριστικά σε άψυχα αντικείμενα. Έτσι, με το να παρουσιάζονται τα αντικείμενα έμψυχα φαίνονται σαν να έχουν δράση: **[σκυθρωποὺς καὶ καπνισμένους τοίχους τῆς μελαγχολικῆς καλύβης]** [Τὰ τριώροφα ταῦτα δώματα ἔτρεμον ἐπὶ τῶν βάθρων των, ὡς νὰ ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βῆμα τοσοῦτων παρελθόντων αἰώνων.].

Τέλος, με το σχήμα αυτό, προσδίδει έντονο δραματικό χαρακτήρα σε σκηνές έντασης και ψυχικού πάθους και εξυπηρετεῖ την περιγραφή των συναισθημάτων των πρωταγωνιστῶν του. [Ὁ δυστυχῆς Βράγγης, οὗ ἡ ψυχὴ εἶχεν ἀναβῆ εἰς τοὺς

ὀδόντας] [Αὕτη ἠσθάνθη ἠλεκτρικὴν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βλέμματος τούτου, καὶ ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς. Μέρος Α, Κεφάλαιον Ε] [Τότε ὁ κλοιὸς τῆς γλώσσης ἐλύθη, ὁ κύφων τοῦ σώματος διερράγη. Ὁ Μάχτος ἐξέπεμψε βρυχηθμὸν λεαίνης καὶ ἅμα ὄρμησεν ὡς σκύμνος πρὸς τὸ θέαμα ἐκεῖνο. Μέρος Α, Κεφάλαιον Ι] [Μοῦ εἶχες ὑποσχεθῆ... ἤρχισε νὰ λέγῃ ἡ Αἰμά, καὶ ὁ λόγος τῆς ἐκόπη. **Κῶμα ἀγανακτήσεως πλημμυρῆσαν ἔπνιγε τὴν φωνὴν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῆς.** Μέρος Γ, Κεφάλαιον ΣΤ]

2^ο Κεφάλαιο: Συμπεράσματα

Με την παρούσα εργασία εξετάσαμε την αφηγηματική ρητορική του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη στο μυθιστόρημά του «Γυφτοπούλα». Είδαμε ότι, τα σχήματα λόγου τα οποία μελετήθηκαν και ταξινομήθηκαν, δεν πραγματώνονται μόνο σε ορισμένα σημεία, αλλά αφθονούν σε όλο το μυθιστόρημα. Σε κάθε περίπτωση εξυπηρετούν έναν συγκεκριμένο σκοπό, όπως έμφαση, συνοχή, συγκίνηση ή ‘χάριν’. Έγινε φανερό, δηλαδή, πως ο Παπαδιαμάντης τα χρησιμοποιεί συνειδητά και με μεγάλη συχνότητα, γι’ αυτό και θεωρούνται χαρακτηριστικά της ρητορικής και του ύφους του.

Με τη χρήση των σχημάτων, ο λόγος του Σκιαθίτη πεζογράφου γίνεται παραστατικός, οι λέξεις μαγνητίζονται. Αποτελούν εικόνες φυσικού κάλλους, ο λόγος γίνεται ζωγραφιά «... να ζωγραφώ μετά στοργής τα γνήσια ελληνικά ήθη» (Λαμπριάτικος ψάλτης). Δημιουργούν εσωτερικό ρυθμό, είναι σαν φύσημα του λόγου, τα οποία δίνουν ποιητικότητα και μουσικότητα. Μουσικότητα η οποία είναι ενδιάθετη – και όχι εξεζητημένη, ακόμη και για τους αρνητικά προδιατεθειμένους κριτικούς του Παπαδιαμάντη (Καλοσπύρος, 2011, σελ. 263).

Όπως αναφέρθηκε στην εργασία, η ρητορική του Π. έχει την καταγωγή της στην αρχαία ελληνική παράδοση και στα λατρευτικά κείμενα. Αυτό αποδείχθηκε και στο συγκεκριμένο μυθιστόρημα, καθώς οι αρχαιοελληνικές λέξεις, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις λόγιες προθέσεις, είναι πάρα πολλές. Επίσης, η σχέση του με την παράδοση των αρχαίων Ελλήνων ρητόρων είναι στενή. Ειδικά, σε ό, τι αφορά το σχήμα της επαναφοράς, είδαμε ότι και στη ‘Γυφτοπούλα’, ο Παπαδιαμάντης το χρησιμοποιεί άλλοτε ως φραστικό καταιγισμό, άλλοτε ως στοιχείο δεινότητας, άλλοτε ως ένδειξη συγκινησιακής φόρτισης κτλ., κάτι που συνήθιζαν οι ρήτορες προκειμένου να πείσουν ή να συγκινήσουν. Παράλληλα, η πληθώρα των ασύνδετων στη ‘Γυφτοπούλα’, η οποία δίνει στη γλώσσα του Π. προφορικότητα, αμεσότητα και απλότητα, παραπέμπει στα εκκλησιαστικά κείμενα, με τα οποία η σχέση του ήταν στενή και βιωματική.

Στη γλώσσα του, η οποία είναι το μεγάλο κάλλος της τέχνης του, αφομοιώνονται αρμονικά και χωρίς προσπάθεια, τόσο τα αρχαία ελληνικά, όσο και τα βυζαντινά στοιχεία. Η επιλογή αυτή είναι συνειδητή και συνδέεται με την κοσμοθεωρία του κοσμοκαλόγερου. Έχοντας το Βυζάντιο στο «πετσί» του, πίστευε

ότι αυτό ήταν η μοναδική γέφυρα του νεώτερου ελληνισμού με την ελληνική αρχαιότητα.

Κλείνοντας την παρούσα εργασία και αφού συμφωνήσω με την άποψη του Βάρναλη ότι, «ο Παπαδιαμάντης είναι η μεγαλύτερη δόξα της νεοελληνικής πεζογραφίας» (Βάρναλης, 1982), θα ήθελα να παραθέσω κάποια λόγια του Οδυσσέα Ελύτη. «Η ποιητική νοημοσύνη του Παπαδιαμάντη διατρέχει τις σελίδες του, συνεγείρει και μαγνητίζει τις λέξεις, τις υποχρεώνει να συναντηθούν σε μια φράση όπως ο αέρας τα λουλούδια σ' έναν αγρό... Αυτές οι νησίδες των παρομοιώσεων και των μεταφορών που αφθονούν στα κείμενα... αρκούν, για ν' αποσπάσουν τη γλώσσα αυτή απ' την παγερότητα και να κυματίσουν την επιφάνειά της μ' έναν τρόπο που δεν έχει τον όμοιό του στα πεζογραφήματα της εποχής» (Ελύτης, 1986).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Ελληνική

Βάρναλης, Κ. 1982, *Αισθητικά, Κριτικά, Σολωμικά*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα.

Ελύτης, Ο. 1986, *Η Μαγεία του παπαδιαμάντη*, 3^η εκδ., εκδ. Γνώση, Αθήνα.

Καλοσπύρος, Ν.Α.Ε. 2011, “Τα desiderata του ρητορικού Παπαδιαμάντη” σε Νάκας (επιμ.), *Ρητορικός Παπαδιαμάντης*, Πατάκης, Αθήνα, σσ. 251-303.

Κοπιδάκης, Μ. Ζ. 2011, “Η πεποικιλμένη πρόζα του Αλ. Παπαδιαμάντη”, σε Νάκας (επιμ.), *Ρητορικός Παπαδιαμάντης*, Πατάκης, Αθήνα, σσ. 15-28.

Μαντάς, Α. 1994, “Ο τροπικός Παπαδιαμάντης. Συμβολή στη μελέτη του λόγου των παπαδιαμαντικών διηγημάτων” διδ. Διατριβή στο Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Αθηνών, Αθήνα.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1984, *Γλωσσολογία και Λογοτεχνία: Από την Τεχνική στην Τέχνη του Λόγου*, εκδ. Μαυρομαμάτης, Αθήνα.

Νάκας, Α. 1995, “Αθροιστική επανάληψη/επαναδίπλωση”, *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα (Πρακτικά της 16ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.)*, 4-6 Μαΐου 1995, σσ. 470-481.

Νάκας, Α. 2003, *Γλωσσοφιλολογικά Δ΄: Μελετήματα για τη Γλώσσα και τη Λογοτεχνία*, Πατάκης, Αθήνα.

Νάκας, Α. 2005α, *Σχήματα (μορφο)λεξικής και φραστικής επανάληψης*, Πατάκης, Αθήνα.

- Νάκας, Α. 2005β, “Γλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία της παράστασης (‘performance’) του παραμυθιού”, *Γλωσσοφιλολογικά Δ’ (Μελετήματα για τη Γλώσσα και τη Λογοτεχνία)*, Γ’ έκδοση, Πατάκης, Αθήνα, σσ. 322-334.
- Νάκας, Α. 2009 “Σχήματα λεξικής και φραστικής επανάληψης στη ρητορική και τη λογοτεχνία”, περ. *Η Λέξη*, Απρ. – Ιούν. 2009, τεύχος 200.
- Νάκας, Α. 2011, “Επιαναφορά κ.α. σχήματα λόγου στον Παπαδιαμάντη”, σε Νάκας (επιμ.), *Ρητορικός Παπαδιαμάντης*, Πατάκης, Αθήνα, σσ. 41-249.
- Νάκας, Α. 2012, “Η συνωνυμική παράταξη ως στοιχείο ύφους του Παπαδιαμάντη”, *Στα Πρακτικά Γ’ Διεθνούς Συνεδρίου για τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη, Τόμος Α’, Σκιάθος 29 Σεπτεμβρίου- 2 Οκτωβρίου 2011*, Δόμος & Εταιρεία Παπαδιαμαντικών Σπουδών 2012, Αθήνα, σσ. 327-370, διαθέσιμο 5 Οκτωβρίου 2017 <http://papadiamantis.net/pdf/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%E1%BD%B0%20%CE%93%E2%80%99%20%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%BF%E1%BF%A6%CF%82%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CC%80%20%CE%93%20%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%B9%CC%81%CE%BF%CF%85,%20%CF%84%CE%BF%CC%81%CE%BC.%20%CE%99%20%CE%A3%CE%B9%CE%B1%CC%81%CE%B8%CE%BF%CF%82.pdf>.
- Νάκας, Α. 2016, “Όψεις του σχηματικού λόγου στον Σοφοκλή (πραγματώσεις και συνδυασμοί της ‘επιαναφοράς’, του ‘πολύπτωτου’ και του ‘ετυμολογικού’ σχήματος)”, *ΠΕΦ / Σεμινάριο 42: Σοφοκλής, ο Μεγάλος Κλασικός της Τραγωδίας*, εκδ. Κοράλλι, σσ. 467-479.
- Νάκας, Α. 2017, “Σχετικά με το λεγόμενο ‘πολύπτωτον’ (πολυμορφικό) σχήμα λόγου”, *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα 37*, σσ. 489 – 504.

Πολίτου – Μαρμαρινού, Ε. 1987, “Η ποιητικότητα του παπαδιαμαντικού έργου”, περ. *Διαβάζω*, τεύχος 165 (8-4-87), σσ. 49-58.

Τζάρτζανος, Α. 1996, *Νεοελληνική Σύνταξις της κοινής Δημοτικής*, τόμος Β΄, Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Τζάρτζανος, Α. 1953, *Νεοελληνική Σύνταξις (της κοινής Δημοτικής)*, έκδ. Β΄, τόμος Β΄, Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων, Αθήνα.

Χριστοδούλου Γ.Α. 2011, “Αρχαιοελληνική γλώσσα και Παπαδιαμάντης”, σε Νάκας (επιμ.), *Ρητορικός Παπαδιαμάντης*, Πατάκης, Αθήνα, σσ. 29-40.

B. Ξένη

Abrams, M. H. 2001, *Ο Καθρέφτης και το Φως*, μτφρ. Μπερλής Α. , εκδ. Κριτική, Αθήνα.

Anderson, R.D. 2000, *Glossary of Greek Rhetorical Terms Connected to Methods of Argumentation, Figures and Tropes From Anaximenes to Quintilian*, Peeters Leuven.

Cole, T. 1991, *The Origins of Rhetoric in Ancient Greece*, The Johns Hopkins University Press, London.

Enkvist, N. E. (1973), *Linguistic stylistics*, The Hague, Mouton.

Fokkema, D. & Ibsch, E. 2004, *Θεωρίες Λογοτεχνίας του Εικοστού Αιώνα. Δομισμός, Μαρξισμός, Αισθητική της Πρόσληψης, Σημειωτική*, ελλ. μτφρ. Παρίσης Γ., Πατάκης, Αθήνα.

Kennedy, G. 1994, *A New History of Classical Rhetoric*, Princeton University Press, New Jersey.

Lausberg, H. 1990, *Handbook of Literary Rhetoric: A Foundation of Literary Study*,
αγγλ. μτφρ. Bliss M.T. , Jansen A. , Orton D. E. , εκδ. επιμ. D. E. Orton & R. D.
Anderson, Brill, Leiden, 1998.

Rotry, O. A. (ed) 1996, *Essays on Aristotle's Rhetoric*, University of California Press,
Berkeley, Los Angeles, London.

Soskice, J.M. 1992, *Metaphor and religious language*, Oxford: Clarendon Press

Γ. Ιστοσελίδες

[http://www.greek-
language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_051.html](http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_051.html)

[http://www.greek-
language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=38](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=38)

<http://www.krassanakis.gr/logotechnia.htm>